יודען. געדענקט, אַז דער קאַמף געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאַנד דויערט!

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראָשען

היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 294 | Łódź, Czwartek, 19 grudnia 1935 | דרייצעהנטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דאָנערשטאָג כ״ג כסלו תרצ״ו | № 294

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. אדרעס פון רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71.

ענגלישע רעגירונג זאָגט זיך אָפּ

אין זשענעווע פון די פּאַריזער פּראָפּאָזיציעס

מין. האָאַר זיך אָנגעגעבען אין דימיסיע

זשענעווע, 18 (ספּ. טעל.)

אויף דער היינטיגער זיצונג פונ׳ם ראַט פון דער פעלקער־ליגע האָט דער ערשטער גערעדט דער מינ. אידען, וועלכער האָט אונטערגעשטראָכען, אַז טראָצ׳ן אָנווענדען די סאַנקציעס, איז דערהאַלטען געוואָרען דער פּרינציפּ פון זוכען אַ לעזונג פאַר דעם איטאַליעניש־אַביסינישען קאָנפליקט אויף אַ קאָנצילאַציע־וועג. די דאָזיגע אַקציע האָבען אונטער־גענומען די פראַנצויזישע און ענגלישע רעגירונג אנערקענענדיג אַלס פּרינציפּיעלען תּנאי, אַז די אויס־געאַרבייטע עווענטועלע פּראָפּאָזיציעס וועלען אָנגע־נומען ווערען דורך דער פעלקער־ליגע. מינ־ אידען האָט דערביי אונטערגעשטראָכען, אַז די פּאַריזער פּראָפּאָזיציעס דאַרפען נישט פאַר יעדען פאַל אָנ־גענומען ווערען. זיי זענען פאַרגעלייגט געוואָרען נאָר דערפאַר, אַז ביידע צדדים און די פעלקער־ליגע זאָל זיך קאָנען ווענען זיי אַרויסזאָגן און נאָר אין דער הינזיכט האָט זיי די ענגלישע רעגירונג רע־קאָמענדירט. עס איז דעריבער קלאָהר, אַז אויב זיי ענטשפּרעכען נישט דעם דאָזיגען פּרינציפּיעלען תּנאי וועט זיי די ענגלישע רעגירונג נישט קאָנען ווייטער אונטערשטיצען און רעקאָמענדירען. די רע־גירונג וואָלט נישט געקאָנט אין דעם פאַל אנער־קענען דעם איצטיגען פּרוב פאַר צוועקמעסיג און וואָלט נישט געוואָלט זיך בעטייליגען ביי זיין אַדורכ־פיהרונג.

נאָך אידען׳ען האָט גערעדט דער פּרעמיער לאַוואַל, וועלכער האָט דערקלעהרט, אַז דער פּרוב וואָס איז אויסען אַ בשלום׳דיגע ערלעדיגונג פון איטאַליעניש אַביסינישען קאָנפליקט, איז אין הסכם און אין גייסט פון פעלקער־ליגע־פּאַקט. ס׳איז נישט בּאַקאַנט — האָט ער געזאָגט — ווי־אַזוי די ביידע צדדים וועלען אָנגעהמען די סוגעסטיעס, און ער גלויבט דעריבער, אַז די פעלקער־ליגע וועט זיך נישט וועלען אַרויסזאָגען, אייהער ס׳וועלען נישט אָנקומען די ענטפערס.

עס האָט נאָך גערעדט דער פאָרשטייער פון אַביסיניען, וואָלדע מאַריאַם, וועלכער האָט געפאָדערט, אַז אַלע מלוכות זאָלען זיך אַרויסזאָגען געגען די בריטיש־פראַנצויזישע פאָרשלאַגען.

דער פאָרזיצער פונ׳ם ראַט, גוויגאַזו, האָט אָפּגעלייגט די זיצונג אויף מאָרגען.

לאָנדאָן, 18 (ספּ. טעל.)

רייטער איז מודיע פון זשענעווע: נאָך די היינטיגע רעדעס פון אידען׳ען און לאַוואַל׳ן, און דעם אָפּלעגען די זיצונג, אין דערוואַרטונג אויף די תּשובות פון איטאַליען און אַביסיניען — דאַרף מען בעטראַכטען די שלום־פּראָפּאָזיציעס פון ענג־לאַנד און פראַנקרייך פאַר בעגראָבענע.

דער אויסערן־מיניסטער, סער סעמועל האָאַר, האָט זיך היינט אין אָוועגד אָנגעגעבען אין דימיסיע. עס קורסירען קלאַנגען, אַז אויך דער שטענדיגער וויצע־מיניסטער אין פאָרעין־אָפיס, סער ראָבערט ווענסיטאַרט דימיסיאָנירט.

די פּלוצלינגע דימיסיע פון האָאַר׳ן פערבינדט מען מיט דער שטעלונג, וואָס אידען האָט היינט אָנגענומען אין זשענעווע, בעת ער האָט זיך אין נאָמען פון דער ענגלישער רעגירונג אָפיציעל אָפּ־געזאָגט פון די פּאַריזער פּראָפּאָזיציעס.

אַדיס־אַבעבאַ, 18 (ספּ. טעל.)

דער אָפיציעלער ענטפער פון אַביסיניען אויף די פּאַריזער פאָרשלאַגען וועט מאָרגען אינדערפריה איבערגעגעבען ווערען די געזאַנדטע פון פראַנקרייך און ענגלאַנד.

די קריגער נעהמען זיך אָפּ...

די אָפענזיווע פון די אַביסיניער דויערט

לאָנדאָן, 18 (ספּ. טעל.)

די אָפענסיווע פון די אַביסיניער אויפ׳ן צפון־פראָנט, וואָס האָט זיך אָנגעהויבען מיט 2 טעג צוריק דויערט.

די אַביסינישע קוועלען גיבען אָן ידיעות וועגען גרויסע זיגען און אַז די איטאַליענער האָבען גרויסע פערלוסטען. עס קומט פאָר אַ גרויסע שלאַכט. די אַביסיניער זענען אַדורך דעם טיך טאַקאַזע אין עט־ליכע ערטער. עס ווערען אויך געפיהרט שלאַכטען הינטער דער הייליגער שטאָט אקסום, 30 קילאָמע־טער אויף צפון־מזרח פון אַדואַ, אויף צפון פון מאַקאַלע און אין די פּראָווינצען טעמביען און גער ראַלטאַ.

אין די דאָזיגע קריגס־אָפּעראַציעס נעהמען צום ערשטען מאָל, אויף דער אַביסינישער זייט, אָנטייל בעדייטענדע כּוחות, וועלכע אָפּעריערן דער עיקר ביי דער נאַכט מיט אַן אומגעהויערער געשיקטקייט און קענטעניש. זיי מאַכען אַדורך ריזיגע שטחים, אַבסאָ־לוט נישט - געוועהנטע פון דעם שונא.

פון ביידע צדדים זענען אין די לעצטע קאַמפען געפאַלען אַרום טויזענד מאַן. די איטאַליענער ציהען זיך צוריק. און די אַביסינער אַטאַקירען העלדיש, צוגייענדיג דירעקט צו די טאַנקס, אַוויאָנען, און מ׳קען אויף זיי נישט שיסען.

די ידיעות וועגען די קאַמפען ביים טיך טאַקאַזע רופען אַרויס אין אַדיס־אַבעבאַ ענטוזיאַזם.

מען שטרייכט אונטער, אַז די אַביסינישע קריגער האָבען פריהער, אין משך פון 2 חדשים, זעהר נישט גערן אויסגעפיהרט די בעפעהלען פון ראַס־קאַסאַ, וועגען צוריקציהען זיך. איצט האָבען זיי אָבער „אָפּגעלעבט", און זיי נעהמען זיך אָפּ פאַר רער־גאַנצער צייט...

אויפ׳ן דרום־פראָנט זענען היינט קיין אָפּעראַ־ציעס נישט פאָרגעקומען.

און מוסאָליני רעדט

זיך געפּעפענט דער גרויסער פאַשיסטישער ראַט

רוים, 18 (ספּ. טעל.)

בעת דער פייערליכער אינאַוגוראַציע פון דער שטאָט פּאָנטיניא האָט מוסאָליני געהאַלטען אַ רעדע, אין וועלכער ער האָט צ. אַ. געזאָגט:

„די מלחמה, וואָס מיר האָבען אָנגעהויבען, איז אַ מלחמה פון אָרימעלייט, וואָס זענען ענט־אייגענט, פון פּראָלעטאַריער, געגען אונז איז אויס־געשטאַנען אַ פראָנט פון קאָנסערוואַטיזם, עגאָאיזם און היפּאָקריזיע. מיר האָבען אָנגעהויבען מיט דעם דאָזיגען פראָנט אַ שווערען קאַמף, וועלכען מיר וועלען זיגעריש דורכפיהרען ביז׳ן סוף.

* * *

רוים, 18 (ספּ. טעל.)

היינט 10 אָוועגד האָט זיך אין וועניציאַ־נישען פּאַלאַץ, אונטער׳ן פאָרזיץ פון מוסאָליני געעפענט דער גרויסער פאַשיסטישער ראַט.

טאָג - טעגליך

בענעש אויף מאַסאַריק׳ס אָרט

בענעש איז שוין פּרעזידענט.

מיט 340 שטימען געגען 100 איז ער נעכטען געוועהלט געוואָרען אויף דעם הויכען אַמט צו פאָרטרעטען מאַסאַריק׳ן, וועלכען דאָס גאַנ־צע טשעכישע פאָלק האָט פאַרגעטערט, און וועל־כער איז פאַר פיל יודען חן אָנגעגאַנגען אויך מחוץ די גרעניצען פון דער טשעכאָסלאָוואַקיי פאַר׳ן „גערויסען פון דער וועלט".

אַ שווערען אַמט האָט בעקומען דער טיכטיגער טשעכישער אויסערן־מיניסטער, בענעש, אַ שווערען און פאַראַנטוואָרטליכען, ווייל פאָרטרעטען אזא ליכ־טיגע פּערזענליכקייט, ווי דער געוועז. טשעכאָ־סלאָוואַקישער מלוכה־פּרעזידענט, ווירדיג איהם פער־טרעטען, און נישט געשטערט ווערען פון די איצטיגע שכנישע השפּעות וועט פאַר איהם זיין נישט פון די לייכטע זאַכען.

מאַסאַריק אַליין האָט אָבער אויף איהם אָנגע־וויזען אַלס אויף זיין ממלא מקום, און דעריבער איז פאָרשטענדליך די ריזיגע איבערוואָג פון די שטי־מען, וואָס ער האָט בעקומען.

עס איז דערביי כאַראַקטעריסטיש איין פּרט, אַז בעת בענעש, וועלכער האָט זיך אינ׳ם וואַהל־אַקט נישט בעטייליגט, איז אַנגעקומען אינ׳ם קעני־גליכען זאַל אויף הראַדטשין, האָבען איהם די פאַרזאַמעלטע דעפּוטאַטען, חוץ די דייטשען, בעגריסט מיט שטורמישע אַפּלאָדיסמענטען.

זיי האָבען עס בעת די וואַהלען געהאַט פריהער אָפּגעגעבע׳ 76 ווייסע צעטלען, וועלכע האָבען צוזאַ־מען מיט די 24 שטימען, וואָס זענען דורך אַגראַריער אָפּגעגעבען פאַר זייער פאָרשטייער נעמעצ׳ן — געבילדעט די 100 שטימען געגען בענעש׳ן.

זיי, וואָס האָבען זיך אין זייער „פאָטערלאַנד" געשמעלט אין אָפּאָזיציע צו דער גאַנצער קולטור־וועלט, האָבען אויך דאָ נישט אויסגעמיטען צו „פאַר־פעהלען", און „ווייס אויף ווייס" צו אַרויסווייזען זייער יודערווילען צו דעם נייעם טשעכישען מלוכה פּרעזידענט, וועלכער האָט זיך שוין אין דער גרויסער וועלט פאָרעקאָמענדירט אַלס גרויסער און זאַכ־ליכער פּאָליטיקער אין מאָדערנעם זין פון וואָרט.

מ.

אונזער וואָרט

דער „סעאַנס"

דער דאָזיגער סעאַנס, וואָס איז פאָרגעקומען עהערנעכטען אין וואַרשאַ, האָט קיין שום שייכות נישט מיט ספּיריטואַליסטיק, מיט וויסענשאַפט־עקס־פּערימענטען וכדומה.

עס האָט נאָר אַ שייכות מיט דעם „דראַפּיען זיך אויף די גלייכע ווענד", וואָס פאַרשידענע יודען־פיינדליכע פאַקטאָרען, פּראַקטיצירען לעצטענס אויפן ברייטען אופן, אויף לינקס און אויף רעכטס.

עס האָט צו טון מיט איינער פון די שונא־ישראל׳דיגע הויפּט־טענות, אַז די יודישע שחיטה איז נישט הומאַניטאַר, און אַז מען דאַרף זי פאַר יעדען פּרייז אָפּשאַפען.

וועגען דעם ענין איז שוין זעהר אַ סך גערעדט און געשריבען געוואָרען. די פראַגע איז שוין אויך נישט איינמאָל אַרומגערעדט און בעלויכטען געוואָ־רען דורך וויסענשאַפטלער; עס איז שוין נישט איינ־מאָל דורך ספּעציאַליסטען דערוויזען געוואָרען, אַז די יודישע שחיטה איז פיל מילדער ווי דער אָנגע־נומענער אופן פון בעטויבען און דער׳הרג׳ענען בהמות און אַרונטערהאַקען קעפּלעך ביי עופות...

דאָרט אָבער, וואו עס הערשט בייזער ווילען, און מיזאַנטראָפּישע כוונות, וואו עס ווערט געכשרט אַלדאָס שלעכטס און נידערטרעכטיגעס — דאָרט מוזען אַלע רייד און בעווייזען זיין אַ מין דברן אל העצים ואל האבנים!

איצט האָט מען אין וואַרשאַ געמאַכט אַ סע־אַנס פאַר פאָרשטייער פון מאַגיסטראַט, געלערנטע און געזעלשאַפטליכע טוער — אַ סעאַנס פון יו־דישער און נישט יודישער שחיטה, און אַלע בע־וויזען זענען דערפאַר, אַז די יודישע שחיטה איז בפירוש מילדער, אַז למען „צער בעלי החיים" — ווי פּאַראַדאָקסאַל דאָס זאָל נישט קלינגען — וואָל־טען בהמות און עופות בכלל בעדאַרפען געשאָכטען צו ווערען לויט׳ן יודישען דין.

צי וועט אָבער דער דאָזיגער סעאַנס, וואָס האָט געבראַכט צו אַ ממשות׳דיגען רעזולטאַט איי־בערצייגען און האָבען אַ ווירקונג אויף די יעניגע קרייזען, וואָס זענען די אינספּיראַטאָרען פון דעם אַלגעמיינעם אומגעלומפּער אין לאַנד — דאָס איז נאָך אַ פראַגע.

אַז זיי האַנדעלט זיך וועגען גאָר אַנ׳אַנדער מין שחיטה...

ב.

צו אונזערע לעזער!

דער מאָרגענדיגער

חנוכה־נומער

— פון —

„נייעם פאָלקסבלאַט"

וועט ענטהאַלטען אַ רייך ליטעראַריש און פּובליציסטיש מאַטעריאַל.

אויך די ספּעציעלע גרויסע הומאָריסטישע ביילאַגע

„דער קונדס"

א חוץ דעם הויבט זיך אין מאָרגענדיגען נומער אָן צו דרוקען אַ גרויסע פּעראַינטערעסירענדיגע ער־ציעהלונג אונטערן נאָמען:

„דער זינדיגער זוהן פון גרויסן רבי פון לאָדזי"

אנאָנסען

ווערען אָנגענומען אַ גאַנצען טאָג אין אדמיניסטראַציע פון דער צייטונג פּיעטריקאָווער 21, טעל. 224-71.

בענעש אויף מאסאריק'ס ארט

געוועהלט דעם נייעם מלוכה פרעזידענט פון טשעכאסלאוואקיי

פ ר א ג, 18 (ספ. טעל.)
היינט איטערפריה איז אינם זאל פון קעניג וולאדיסלאוו אויף הראדשין פארגעקומען דער פייערליכער מלוכה־אקט פון וועהלען א מלוכה־פרעזידענט פאר דער טשעכאסלאוואקישער רעפובליק.

די נאציאנאלע פערזאמלונג האט מיט 340 שטי־

בענעש אין קאריקאטור

מען געגעבן 100 אויסגעוועהלט דעם ביז־איצטיגען אויסערן־מיניסטער ד"ר בענעש, אלס מלוכה־פרעזידענט.

נאכ'ן בעלייגען די שבועה, האט דער נייער פרעזידענט אפגעגעבן גליקוואונשען פון די רעגירונגס־מיטגלידער, פונם דיפלאמאטישען קארפוס און פון פארלאמענט.

(

אויפ'ן שלאס־הויף איז דער נייער פרעזידענט אדורך פאר'ן פראנט פון דער עהרען־קאמפאניע און פון געזעלשאפטליכע ארגאניזאציעס.

גלייך דערנאך איז ער אוועקגעפאהרען אין אויטא צום ביז־איצטיגען פרעזידענט מאסאריק, וועלכען ער האט אפגעגעבן א וויזיט, שוין אלס נייער מלוכה־פרעזידענט.

דער גאנצער קאבינעט האט זיך אנגעגעבען אין דימיסיע און בענעש האט בעאויפטראגט דעם ביז־איצטיגען פרעמיער האדזשא ווייטער צו פיהרען די רעגירונג, נאטירענדיג אלס אויסערן־מיניסטער זיין ביז־איצטיגען פערטרעטער ד"ר קראפט.

פ ר א ג, 18 (ספ. טעל.)
די גאנצע פרעסע איז היינט פול מיט ארטיקלען וועגען דעם וואהל פון נייעם פרעזידענט, און אלע שטרייכען אונטער, אז געשעהן איז עס לויט'ן ווילען פונ'ם פרעזידענט מאסאריק.

אין אוונט זענען פארגעקומען עפליכע גאסען־מאניפעסטאציעס לכבוד דעם נייעם מלוכה־פרעזידענט, בענעש.

סען. רוגס סענסאציאנעלער פארשלאג

אין דער יורידישער קאמיסיע ביי'ם סענאט

ו א ר ש א, 18 (טעלעפאניש)
היינט איז, אונטערן פארזיץ פון סענאטאר וורובלעווסקי פארגעקומען א זיצונג פון דער יורידישער קאמיסיע ביים סענאט וועגן דעם אמנעסטיע־פראיעקט, וואס איז אנגענומען געווארען דורכ'ן סיים. רעפערירט האט דער פראפ. מאקאווסקי.

דער סענאטאר רוג האט ארייגגעטראגען אן אויסבעסערונג צום פראיעקט, אז די אמנעסטיע זאל אויך חל זיין אויף פאליטישע עמיגראנטען, אויב זיי וועלען זיך אנמעלדען צו די ענטשפרעכענדע געריכטען פארן 31 יאנואר 1936. געגען דעם פארשלאג האבען זיך ארויסגעזאגט די סענאטארען עווערט און טערליקאווסקי. דאגעגען האט איהם געשטיצט: דער פארזיצער סענאטאר וורובלעווסקי, וועלכער האט אויך בעגרינדעט די צוועקמעסיגקייט פון פערברייטערען די אמנעסטיע פאר פאליטישע ארעסטאנטען און פאר די געוועז. „בריסקער", און דערנאך האבען זיך אויך פאר רוג'ס פארשלאג ארויסגעזאגט די סענאטארען: סטאניעוויטש, דווארקאווסקי, הארבאטשעווסקי, פעטראזשיצקי און גלאוואצקי.

דער מיניסטער מיכאלאווסקי האט זיך, אין נאמען פון דער רעגירונג, קאטעגאריש ענטגעגנגעשטעלט די אויסבעסערונגען וועגען אמנעסטירען די ענטלאפענע קיין אויסלאנד. דער רעפערענט, פראפ. מאקאווסקי האט זיך אויך ארויסגעזאגט געגען זיי. מחמת עס האט געפעהלט א קווארום, איז די אפשטימונג אפגעלייגט געווארען אויף מארגען.

דעפ. זאמערשטיין ביים פרעמיער

ו א ר ש א, 18 (טעלעפאניש)
דער פרעמיער־מיניסטער האט היינט אויפגענומען דעם דעפ. זאמערשטיין און דעם גלח קאוואלסקי.

2 אעראפלאן־קאטאסטראפעס

ק א נ ט א ן, 18 (ספ. טעל.)
2 באמבארדיר - אעראפלאנען האבען זיך היינט צוזאמענגעשטויסען, בעת א פרוב־פליה און זענען צושמעטערט געווארען. דרייי זענען אומגעקומען 4 פילאטען.

א מ ס ט ע ר ד א ם, 18 (ספ. טעל.)
נעבען דעם פליה־פלאץ טשיפעל האבען זיך צוזאמענגעשטויסען 2 אעראפלאנען, וועלכע זענען צושמעטערט געווארען. איין לופט־פליהער איז אומגעקומען.

באקס־מעטש

„טייפון" — „י. ק. פ."

דעם קומענדיגען פרייטאג קומט פאר אין זאל „מאנטייפעל" זאכאדניא 43 א באקס־מעטש צווישען דער יונגער באקס־מאנשאפט פון „טייפון" און דער קאמבינירטער מאנשאפט פון „י. ק. פ."

דער דאזיגער מעטש, האט אין די לאדזער באקס־קרייזען ארויסגערופען א שטארקען אינטערעס, ווייל די יונגע באקס־סעקציע פון „טייפון" פיהרט די לעצטע צייט א סיסטעמאטישע טעטיגקייט אויפ'ן געביט פון באקס, די סעקציע טרענירט פלאנמעסיג אונטער דער אויפזיכט פון א אינסטרוקטאר און עס קומען כסדר צו פרישע באקסער.

א ערפאלג, האט די באקס־סעקציע פון „טייפון" דערגרייכט אויף די היי־יעהריגע ערשטע באקס־שריט וואו דער מיטגליד פון „טייפון" קוילענבערגער האט ערצילט די מייסטערשאפט אין דער האלב־שווערער וואג.

אויפ'ן פרייטאגדיגען מעטש מיט „י. ק. פ." שטעלט „טייפון" ארויס א פולע מאנשאפט פון 8 מאן. אויסער דעם, וועלען וואהרשיינליך, פאר קומען קאמפען אויסערן פראגראם מיט'ן אנטייל פון די בעסטע באקסער פון לאדז.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי – – – –	96.25
3 פראצענטיגע בודאוולאנע –	40.30
4 „ דאלארובקא –	53.10
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)	64.38
5 „ ווארשאווער ס.ב. 1934	54.38
5 „ לאדזער	49.50
ענגלישער פונט – – –	26 07
דאלאר אפיצ. – 5.29.75 נישט־אפיציעל –	5.29
גאלד־דאלאר – – –	900.
גאלד־רובל – – –	4.76
דייטשער מארק – – –	1.32

געשאפן א אפטיילונג פון טעריטאריאליסטישער ליגע „פריילאנד" אין לאדז

נעכטיגע גרינדונגס־פערזאמלונג אין לאקאל פון „בני־ברית"

א גרופע פריינד פון דער טעריטאריאליסטישער ליגע „פריילאנד" אין לאדז, האט נעכטען צונויפגערופען א פערזאמלונג אין לאקאל פון „בני־ברית" פיעטריקאווער 90.

צו דער פערזאמלונג איז געקומען א גרעסערע צאהל פערטרעטער פון דער היגער יודישער אינטעליגענץ, אינדוסטריע און האנדעל.

געעפענט די פערזאמלונג האט דער ה' אינזש. סטאניסלאוו מארגוליעס, וועלכער בעקענט די פערזאמעלטע מיט די צילען פון דער טעריטאריאליסטישער ליגע אין פוילען. א לענגערען רעפעראט וועגען די אונטערהאנדלונגען מיט די פארשטעהער פון די דייטשע יודען אין בערלין האט געהאלטען דער ריכטער נאטאן וואהל פון ווארשא.

דער בעקאנטער ארבייטער־טוער ד"ר יוסף קרוק פון ווארשא, האט געהאלטען א רעפעראט אין שייכות מיט דער אינטערנאציאנאלער קאנפערענץ אין לאנדאן אויף ד. ט.: „דאס פראבלעם פון דער עמיגראציע און קאלאניזאציע, יודישע אינטעליגענץ און די ענגלישע געזעלשאפט". עס האט זיך ענטוויקעלט א גרעסערע דיסקוסיע. עס האבען גערעדט ד"ר מילער, אינזש. הורוויטש און אנד.

ד"ר י. קרוק, ריכטער נאטאן וואהל און אינזש. סט. מארגוליעס האבען געענטפערט די דיסקוטאנטען.

צום סוף האבען עטליכע צעהנדליג פערזאנען געמאלדען זייער גרייטקייט צו גרינדען א טעריטאריאליסטישע ליגע אין לאדז.

Dr. REICHER.
פאלודניאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג
סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא - אנאליזען
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אוונט.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציינער און יאסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-20

איבערציגעבעז
א 5 יעהריגעס גוט־פראספערירענדעס
פאפיר־געשעפט
S. Z. ORBACH, Piotrkowska 33.
בעמערקונג: זאמטליכע שרייבווארען
זאווי וויעטשנע פעדערן, געשעפטסביכער.
פעק־פאפיר און שפאגאט צו אויסער־
ארדענטליכע ביליגסטע פרייזען.

„תומכי־אורחים"
פאמארסקא 18, טעל. 266-31
מיר טיילען מיט, דאס אין פעראיינס־
קאנצעלאריע אמטירט
אנ'אדוואקאט
יעדען מאנטאג און מיטוואך פון
7 ביז 8 30 אוונט און ערטיילט
יורידישע עצות
פאר מיטגלידער, שפענדער פון אונזער
אינסטיטוציע און פאר אונפערמעגליכע—
נעגצליך אומזיסט.
א מינימאלען אפצאהל ווערט גענומען
פאר דורכפיהרען ספראוועס.
די פערוואלטונג.

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20.
שבת, ד. 21 ד. ח. 10 פריה קומט פאר
א גרויסער מאסען־מיטינג
א. ד. ט.
„דער טראנספער־אפמאך פון די
ציוניסטן מיט היטלער־דייטשלאנד"
ארויסטרעטען וועלען די ח"ח:
י. פאט, ד. ביילמארק (אריה) - ווארשא,
און ב. וויראווסקי
בילעטען צום פרייז פון 20 און 30 גר. צו בעקומען אין קולטור־אמט, אגראדאווע 9, אין קולטור־ליגע, זאכאדניע 68, אין סאציאליסטישען האנטווערקער־פעראיין, ציגעל־גאם 4, אין ליבענשטיין־קלוב, פיעטריקאווער 10 (פראנט III שטאק) און ביים איינגאנג אויפ'ן מיטינג.
לאדזשער קאמיטעט פון „בונד".

צו דער יודישער בעפעלקערונג אין לאדז
אין פיל יאטקעס און געוועלבס געפינט זיך געוויסענס פון טרעפענע שחיטה, דאס איז עפ"י דין נבלה, ווער עס האט אזעלכעס עפ"י סיבה בענוצט, מוז פרעגען א שאלה אויף די כלים. גלייכצייטיג טיילען מיר מיט, אז אלע קצבים פון לאדז (אויסער ביידע ראיאן) קענען ארויסבעקומען
הכשרים
די קומענדיגע וואך פון זונטאג ביז דאנערשטאג יעדען טאג פון 10.30 ביז 1 א זייגער בייטאג און אויך זונטאג, פ' ויגש (דעם 29 דעצעמבער) פון 11 ביז 2.30 נאכמ. און נאך דעם טערמין וועט מען נישט ארויסגעבען קיין הכשרים.
די מערב פון הכשר אויף חודש טבת איז גרין.
ועד הרבנים עם ועד הכשרות

פאר גאלד,
ביזשוטעריע
און לאמבארד־קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
אליזאר מיאלקא
פיעטריקאווער 7.

אויערען, נאז און האלז
קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9-2 און פון 4-8 אוונט.

Dr. med.
J. Nadel
ספעציאליסט פון אקושעריע
און פרויען קראנקהייטען
אנדזשעיא 4, טעל. 228-92
נעהמט אן פון 10—2 און פון 5—7 אוו.

ד"ר העלער
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע
קראנקהייטען און מענער - שוועכע
טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעהמט אן פון 8-11 און פון 4-8 אין אוונט
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל.
אונבעמיטעלטע— לעטשניצע פרייזען.

אבטונג צייטונגס־פערשפרייטער
פון פאמארסקא 15 און פון פילסודסקיעגא 66.
שבת, דעם 21 דעצ. 6 א זייגער אוונד קומט פאר
א אינפארמאציאנס־פערזאמלונג
מיט פאלגענדער טאג־ארדנונג: 1) די לאגע אין פאך, 2) די סיטואציע צווישען די צייטונגס־פערשפרייטער אין דער לעצטער צייט, 3) די וויכטיגקייט פון דער צוזאמענארבייט צווישען די פעראיינען פון פאמארסקא 15 און פילסודסקיעגא 66.
חברים צייטונגס־פערשפרייטער, אלע ווי איינער קומט אויף דער פערזאמלונג, וואס קומט פאר אין לאקאל פון פאמארסקא 15. דער אריינגאנג אויף דער פערזאמלונג – נאכ'ן ווייזען אונזער איינלאדונגס־קארטע.
מיט דרך־ארץ די פערוואלטונגען פון ביידע פעראיינען פאמארסקא 15 און פילסודסקיעגא 66.

געדענקט, שטשענשליווי
ביי
צום ווינטער־סעזאן, א גרויסער אויסוואהל פון
אריגינעלע ביליצער און
טאמאשאווער סחורות
אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואליטעטען ווי אויך
פערשידענע רעשטען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09.
געדענקט פראנט II שטאק.

לאדזער יוד. לאקאטארען
און סובלאקאטארן־פאריין
געפינט זיך
אויף פיעטריקאווער 31, וו. 22,
טעלעפאן 264-38.
דער סעקרעטאריאט איז טעטיג טעגליך פון 6 ביז 9 אוונט. ס'ווערען געשריבען ביטעס, ערטיילט עצות. אויסגעגלייכט סכסוכים און געפיהרט כל־צרכיי דירות־ און עקסמיסיע־פראצעסען.

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ־ און סקלעראז קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9 אוו.

Dr. med.
P. Braun
ספעציאליסט פאר הויט־ און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 81
טעלעפאן 100-57.
נעהמט אן פון 8--1 און פון 4--8 אוונט.

Dr. med.
A. Banasz
כירורג - אורא לאג
Wólczańska 23, tel. 139-88
האט בעגוייט די אויפנאהמען.
נעהמט אן פון 4—6 נאכמיטאג.

Dr. med.
A. STILLER
אינערליכע קראנקהייטען
נעהמט אן פון 4—8
פילסודסקיעגא 15,
טעל. 206-75. פראנט, 2. שטאק.

סאַנקציעס געגען יודישע סטודענטען

וואָס ווילן נישט אָנטאָן די „געלע לאַטע"

לעמבערג, 18 (טעלעפאָניש)

היינט זענען די יודישע סטודענטען פון פּאָליטעכניקום געקומען נאָרמאַל צו די לעקציעס. דער פּראָפעסאָר בזשאָזאָווסקי האָט אָבער פון זיי געפאָדערט, זיי זאָלן זיך זעצן באַזונדער. און אַז די יודישע סטודענטען האָבן נישט געפאָלגט, האָט דער פּראָפעסאָר באַפוילן, מ'זאָל זיי נישט אַרויסגעבן די צייכן־מכשירים. דער פּראָפעסאָר האָט זיי אויך געדראָהט מיט פאַרלירן אַ סעמעסטער.

אויף אַנדערע אָפּטיילונגען, וואו די פּראָפעסאָרן האָבן נישט געפאָדערט פון די יודען, זיי זאָלן זיך זעצן באַזונדער, האָבן די ענדעקישע סטודענטן געפּרובט מאַכן אַוואַנטורעס, צוליב וואָס די פּראָפעסאָרן האָבן איבערגעריסן די לעקציעס.

די זיצונג פון אַקאַדעמישן סענאַט האָט נאָך נישט אַרויסגעגעבן קיין קאָמוניקאַט. מ'ווייסט דעריבער נישט, ווי דער סענאַט וועט רעאַגירן אויף דער פאַראָרדענונג פון דער רעגירונג, נישט איינצופיהרן קיין געטאָ אויף די הויכשולן.

לעגיסלאַטיוו=ראַט ווערט שוין געשאַפן

ידיעה פון אַראַבישע פּרעסע

ירושלים, 18 (יט"א טעלעגראַפיש)

די אַראַבישע פּרעסע טיילט מיט, אַז שוין דעם 21 ק. ח. זאָל געבילדעט ווערן דער לעגיסלאַטיוו־ראַט.

די ידיעה איז ביז איצט נאָך נישט באַשטעטיגט.

אַריער=פּאַראַגראַף אין קעלצער שטאָט=ראַט

פּראָטעסט פון יודישע ראַטמענער אָפּגעוואָרפן

קעלץ, 18 (יט"א טעלעפאָניש)

אויף דער לעצטער זיצונג פון קעלצער שטאָט־ראַט האָבן די יודישע ראַטמענער שאַרף פּראָטעסטירט געגען דעם אָנגענומענעם בעשלוס וועגן אַריער־פּאַראַגראַף אין די שטאָטישע אינסטיטוציעס.

די יודישע ראַטמענער האָבן געפאָדערט צו אַנולירן דעם בעשלוס. דער פאָרשלאַג פון די יודישע ראַטמענער איז אַדורכגעפאַלן.

אויף דער זיצונג זענען די ענדעקישע ראַטמענער נישט געווען אָנוועזנד.

אַ געטאָ פיהרט אויך איין די וואַרשאַווער האַנדעלס-קאַמער

יודישער וויצע-פּאַרזיצער שטימט פאַר דעם אַנטיסעמיטישן פאָרשלאַג

וואַרשאַ, 18 (טעלעפאָניש

אין די וואַרשאַווער יודישע קרייזן האָט אַרויסגערופן גרויס פאַרביטערונג דער פאַקט, וואָס די וואַרשאַווער האַנדווערקער־קאַמער האָט נאָכגעטון דעם ביישפּיל פון'ם לעמבערגער פּאָליטעכניקום, איינפיהרענדי' אין דער קאַמער — אַ געטאָ.

די האַנדווערקער־קאַמער האָט גערופן אַ פאַרזאַמלונג פון די סטאַרשעס און סעקרעטאַרן פון די צעכן. נישט קוקענדיג וואָס די יודישע ווי די קריסטליכע האַנדווערקער געהערן צו איין און דערזעלבער קאַמער, האָט מען די קריסטליכע סטאַרשעס גערופן מיט אַ טאָג פריהער און די יודישע מיט אַ טאָג שפּעטער.

ווי ס'האָט זיך אַרויסגעוויזן, האָט פאַר דעם געטאָ אויך געשטימט דער יודישער וויצע־פּאַרזיצער פון דער האַנדווערקער־קאַמער, גלאַצער.

דער פאַקט האָט אין די יודישע קרייזן אַרויסגערופן גרויס פאַרביטערונג.

רעזולטאַט פון די שטאָט=ראַט וואַהלען אין תל=אביב

אָפּגעגעבן זענען געוואָרן 21677 שטימען

תל=אביב, 18. (יט"א טעלעגראַפיש)

אין די וואַהלען צום שטאָט־ראַט, האָבן זיך בעטייליגט 21677 וועהלער.

אויף דער אַרבייטער־ליסטע זענען אָפּגעגעבן געוואָרן 8709 שטימען. אויף דער ליסטע פון די צענטער־פּאַרטייען 8651 שטימען אויף די־זענהאָפ'ס ליסטע 2007 שטימען. פּראָגרעסיווע ציוניסטען 1632 שטימען די איבעריגע 678 שטימען זענען אָפּגעגעבן געוואָרן אויף די קלענערע ליסטעס.

די 15 מאַנדאַטען זענען פאַרטיילט געוואָרן: דער אַרבייטער־ליסטע — 6 מאַנדאַטען, צענטער־פּאַרטייען — 6 מאַנדאַטען, דיזענהאָפ'ס גרופּע — 1 מאַנדאַט, ראַזענבלים — 1 שטימע, די פראַגע פון 15־טען מאַנדאַט איז נאָך נישט ענטשידען עס קעמפן וועגן איהם דיזענהאָפ'ס גרופּע, הפועל המזרחי און ספרדים.

די 6 מאַנדאַטען פון די צענטער פּאַרטייען זענען פאַרטיילט געוואָרן: ראָקח'ס ליסטע — 1 מאַנדאַט, סוחרים־פאַראיין — 1 מאַנדאַט, מזרחי — 1 מאַנדאַט, רעוויזיאָניסטען — 1 מאַנדאַט און די הויזבעזיצער — 1 מאַנדאַט.

דאָס איבערפיהרען די טויטע קערפּערס

פון באַראָן ראָטשילד און פרוי זיין אין א"י

ירושלים, 18 (יט"א טעלעגראַפיש)

דאָ ווערן געמאַכט הכנות אויפצובעמען די קערפּערס פון באַראָן ראָטשילד און זיין פרוי.

Doktór
Henrykowski
ספּעציעל - אַרצט פאַר מענער - שוועכע-
בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג
טראַוגוטאַ ', טעל. 262-98
נעמט אָן פון 8—11 און פון 6—9 אָוונט.
זונטאָג פון 9 פריה ביז 12.30 בייטאָג

רעדע פון דעפּ. ל. מינצבערג אין סיים

וועגן פויליש-דייטשען האַנדעלס-אָפּמאַך

אויף דער היינטאָגדיגער סיים־זיצונג האָט דעפּ. ל. מינצבערג געהאַלטען אַ רעדע וועגן פויליש־דייטשען האַנדעלס אָפּמאַך. מיר ברענגען איצט די דאָזיגע רעדע.

הויכער סיים!

אין משך פון צוויי קאַדענצען האָב איך קיינמאָל נישט גענומען דאָס וואָרט ביים ראַטיפיצירען האַנדעלס אָפּמאַכען. די ריכטע בענוגער פון קאָנווענציען און טראַקטאַטען זענען אָפטמאָל פאַר נישט קיינעם פאַכלייט אַ ספר־חתום. אַ חוץ געציילטע יחידים גיט זיך קיינער נישט די מיה צו שטודירען די מאַטעריאַלען וואָס זיי ענטהאַלטען אין זיך. די אָפּמאַכען ווערען אָפטמאָל ראַטיפיצירט גאַנץ פשוט שווייגענדיגערהייט.

אויב איך נעהם איצטער דאָס וואָרט, זענען פאַרהאַן דערצו

פּאָליטישע און ווירטשאַפטליכע סיבות

וואָס זענען ביז אהער נישט געווען.

שוין אין בעריכט פון רעפערענט גופא, האָבן מיר געהאַט פאַר זיך אַזאַ פאַל, וואָס איז נאָך, דאַכט זיך, ביז איצט ביי קיין שום ראַטיפיקאַציע אָדער אָפּמאַך נישט געווען. דער רעפערענט האָט אַ ביסעל טישט־דרייסט דערמאָהנט, אַז מ'דאַרף אָפּשאַצען אויך די שלעכטע זייטען פון אָפּמאַך; ער האָט אַפילו אויך אַריינגעוואָרפען אַ פּאָר ווערטער וועגן די השוויזען־בעגרענצונגען און וועגען צאָל־קריג. ער האָט אָבער נישט דערזאָגט ביזן סוף, אַז דער דאָזיגער צאָל־קריג איז געווען אומגינסטיג בלויז פאַר די דייטשע אינדוסטריעלער. און נאָך אַלעמען האָט ער דאָך אויסגעפיהרט אַז מ'דאַרף דעם אָפּמאַך ראַטיפיצירען.

מיר ווייסען אַלע אויסגעצייכענט, אַז דער פוילישער מאַרק איז פאַר דער מלחמה געווען פאַרוואָרפען מיט דייטשע סחורות, די דייטשע סוחרים האָבן אויף אַ געשיקטען אופן בעהערשט אונזער מאַרק און נישט צוגעלאָזט צו איהם קיין אַנדערע. מיר האָבן אַפילו נישט געהאַט קיין מעגליכקייט זיך צו פּערמי־אַבטען איבערן בעפרייען זיך פון זייערע אַרטיקלען. ס'זענען געווען גאַנצע האַנדעלס געביטען, וואָס זענען געווען פאַרפליצט אויסשליסליך מיט דייטשע אויסאַר־בייטונגען, איך רעד שוין נישט וועגן גרעסערע אינדוסטריע געביטען. ווי כעמיקאַליען און אָפּטיק־זאַכען, ווי אויך זיידענוואַרג. ווער וואָלט עס זיך פאַר דער מלחמה געקענט פאָרשטעלען אַז ס'איז מעגליך זיך אויסצוהיילען פון אַ גריפּע, אָדער אַנגינע, אָהן דייטשען אַספּירין, צי אָהן דייטשע פּאַסטילען? דער צאָל־קריג און די פּאָליטישע גענג פונם דריטען רייך האָבן געגעבען אונז אַ מעגליכקייט זיך צו בעפרייען פון דער דאָזיגער פאַרוואָרצלטער איינרעדעניש. מיר האָבען אָנגעהויבען פּראָדוצירען אַ גאַנצע רייהע אַרטיקלען, וואָס זענען ביז אהער ביי אונז נישט אויסגעאַרבייט געוואָרען.

די געשעהענישען אין דייטשלאַנד האָבען גורם גע־ווען, אַז אַ טייל פון דער בעפעלקערונג זאָל זיך אָפּקעהרען פון דייטשע סחורות דאָס האָט נאָך מעהר פאַרשטאַרקט אונזער אייגענעם מאַרק. עס האָבען ביי אונז בעקומען בירגער - רעכט אַזעלכע אינדוסטריע - געביטען, וועגען וועלכע מיר האָבען אַפילו נישט געחלומט. איך בין זיכער, אַז ווען ס'זאָל אַזוי ווייטער געהן, וואָלטען מיר אין אַ צייט אַרום פעהיג געווען צו קאָנקורירען אויף דער גאַנצער וועלט מיט אונזערע אויס־אַרבייטונגען געגען די דייטשע סחורות. שליסליך, האָט דאָך אויך קאָלעגע דעפּ. סנאָפּטשינסקי, דער פאָרשטעהער פון האַנדווערקערטום, געזאָגט דאָס זעל־בע. האָט אַמאָל געקענט איינפאַלען למשל, אַ לאָדזשער פאַבריקאַנט צו פאַרבען זיינע אויסאַרבייטונגען נישט מיט דייטשער אַנילין פאַרב?

אמת, אַ סך כוח און מיה האָט אונז געקאָסט איידער ס'האָט זיך אונז איינגעגעבען דורכצופיהרען אַן איבערברוך איינם פּסיכאָז פון דער בעפעלקערונג בנוגע דייטשע סחורות. אָבער מיט דער צייט איז דאָס געגליקט, למשל, פון פוילישען קונסט־זייד געוואָרען אויסגעצייכענטע גרויס. מיר האָבען פאַרברייטערט און פונאַנדערגעבויט נאָך אַנדערע געביטען פון אונזער אינדוסטריע. ווי צ"ב, דאָס געביט פון שמאָהל־אויסאַרבייטונגען.

איצט, ווען מיר זענען שוין אויף אַ שטיקעל דרך צו דער ענטוויקלונג פון די דאָזיגע אינדוסטריע־צווייגען, קומט די רעגירונג מיט אַ האַנדעלס־אָפּמאַך מיט דייטשלאַנד, וואָס מאַכט צונישט אונזער גאַנצע ביז אהעריגע אָנשטרענגונגען.

מ'וועט אונז ענטפערען, אַז ס'געהט דאָ אין אַריינפיהרען אונזערע לאַנדווירטשאַפטליכע פּראָדוקטען. אָבער דאָס איז אַליין געווען. ווען מיר זאָלען פאַר אונזערע סחורות בעקומען בעצאָהלט. אַ טייל דייטשע סחורות דאַרפען מיר שוין היינט בכלל נישט, אַנדערע ווידער — זענען פאַר אונז, משום אַ געפאַהר, סיידען מ'זאָל דאָ מיינען דער עיקר דאָס ביער פון מינכען, וואו ס'איז מעבוירען געוואָרען די נאַצי־„חכמה", אָדער דאָס ביר פון טירענבערג, וואו ס'זענען געשאַפען געוואָרען די ראַסיסטישע געזעצען. אָבער דאָס זענען מיר אוודאי און אוודאי מוחל.

דערפאַר זענען אונזערע פּראָדוקטען און געהילץ אַ דרינגענדע נויטווענדיגקייט פאַרן אויסגעהונגערטען און אויסגעטריקנטען אָרגאַניזם פון דריטען רייך.

ווען עמיץ זאָל אַפילו הזיקירען און אַריינפיהרען צו אונז פון דאָרטען סחורות, וועלען זיי דאָך, צוליב געוויסע טעמים — כדי נישט צו קומען אין קאָנפליקט מיטן ה' סיים־מאַרשאַלעק, בענוץ איך זיך מיטן אויסדרוק „געוויסע טעמים" — נישט האָבען ביי אונז קיין אָפּזאַץ. ס'האָבען זיך געשאַפען אַזעלכע בעדינגונגען, אַז מיר וואָלטען ליכט געקענט אויס־כרצען דייטשלאַנדס איינזאַליקייט אָהן נישט איין אינ־דוסטריע־געביט ביי אונז פאַרברייטערן, און אַ געוויסער מאָס איז במשך פון עטליכע יאָהר ביי אונז, אין דער טאַקי ריכטונג געגאַנגען די ווירטשאַפטלי־כע פּאָליטיק און אין דער זעלבער ריכטונג דאַרף זי אויך געהן ווייטער.

אַנשטאָט צו בויען פוילע האַנדעלס־בריקען וואָלט מען גיכער בעדאַרפט קאָנסאָלידירען אונזערע אייגענע ווירט־שאַפטליכע כוחות. ביי אַ געמיינזאַמער אָנ־שטרענגונג איז אונז ליכט צו שאַפען אַן'אייגען בעמ־נייץ (מאַשין און כעמישע אינדוסטריע), אַ היימיש זאַלימגען (שמאָהל־אינדוסטריע), אַ פוילישע יענאַ (אָפּטיק און פּאָטאָאינדוסטריע), בשעת מ'האָט אונז צוגעזאָגט און צושטערט כאָזשאָוו, האָבען מיר נישט בלויז צוריק אויפגעבויט כאָזשאָוו, נאָר געשאַפען אויך מאָשטשיץ, בעת דאַנציג האָט אָנגעהויבען זיינע סאַבאָטאַזש מעשים, האָבען מיר אַ מאַך געטון מיט דער האַנד אויף דאַנציג און אויסגעבויט אַ הערליכע גדיניע!

ווי מיר האָבען פאָריגע וואָך געהערט פון ה' פי־נאַנץ מיניסטער איז אונזער עקספּאָרט בעדייטענד איינגעשרומפען געוואָרען, שוין־זשע זאָל דער פויליש—דייטשער אָפּמאַך זיין אַ רפואה צו דער דאָזיגער מכה? דאָס וואָלט דאָך אייגענטליך געווען אַ קונסט ליך־אָנגעגרעהטע קאָנייונקטור און די רעגירונג האָט דאָך אונז פאַרזיכערט אַז זי וויל זיך נישט בענוצען מיט קיין קינסטליכע פיערווערק!

אויב מיר ווילען טאַקע באמת געפינען אויסלענ־דישע מערק, מוזען מיר זיך אָפּזאָגען פון איבער־טריבענעם פּראָטעקציאָניזם און אָנווענדען ליבעראַ־ליזם אין אונזער מסחר, אונזער פעהיג, טיכטיג, ריזי־קירענדיג סוחרטום איז מסוגל צו פאַראינטערעסירען מיטן פוילישען עקספּאָרט נישט איין מלוכה מיט אַ סאָליַדער האַנדעלס רעגאַנציע. מ'וואָלט בלויז בעדאַרפט געבען פרייהייט פון בעוועגונג אַלע בירגער, אָהן אונ־טערשיד פון נאַציאָנאַליטעט. וואָס צוויטעט אונז, איר געפעלט צוצולאָזען די דייטשע טעקסטיל־סחורות אויפן פוילישען מאַרק, בשעת אונזער אייגענע טעקסטיל אינדוסטריע לעבט איבער אַ שווערען ווירט־שאַפטליכען קריזיס, בפרט ווען דער דייטשער עקספּאָרט האָט אַ בפירושען דעמפּינג־כאַראַקטער, אַ חוצפהדיג וועלען דאָך אַ גאַנצע רייהע טעקסטיל סחו־רות דערלאַנגען אַ שטאַרקען קלאַפּ אונזערע אייגענע טעקסטיל - אויסאַרבייטונגען!

שוין אַ געוויסע צייט, ווי ס'איז ביי אונז רייף גע־וואָרען דער געדאַנק פון

שאַפען אַ גרויסע ליין-אינדוסטריע.

אויב דער דאָזיגער פּרוב טרעפט אָן אויף געוויסע שוועריגקייטען איז עס בלויז דערפאַר ווייל דאָס איז אַ קאָנקורענץ צווייג פאַר דער טעקסטיל אינדוסטריע. מיר פאַרשטעלען, אַלזאָ, דעם וועג פאַר זיך אַליין, אָבער קיין שוידוואָל פאַר פרעמדע בויען מיר נישט! פאַר דער אידעע פון איבער דער ווילנע (דער געדאַנק וועגען ליין־אינדוסטריע שטאַמט פון ווילנער קאַנט, וואָס געפינט זיך ביים טייך ווילנע — רעד.) האָבען מיר נישט קיין פאַרשטענדניש, דאַגעגען ע־פענען מיר ברייט די טויערן פאַר די סחורות פון איבער דער שפּרעע (דער טייך, וואָס פליסט אַרום בער־לין — רעד.)

הויכער סיים! דער גאַנצער אַריינפיהר פון אויס־לענדישע פאַרטיגע אויסאַרבייטונגען קיין פוילען, בע־טרעפט בסך הכל אַן'ערך אַ פערטעל מיליאַרד גיל־דען. אַ דאַנק דעם איצטיגען האַנדעלס אָפּמאַך בעקומען די דייטשען אַ מעגליכקייט אַריינצופיהרען צו אונז אַזעלכע מינים סחורות אויף אַ הונדערט פופ־ציג מיליאָן גילדען, ד.ה. אויף זעכציג פּראָצענט פון דעם גאַנצען אומזאַץ מיט אויסלאַנד אויף'ן דאָזיגען געביט. פוילען דאַרף פון איהר זייט אַרויספיהרען קיין דייטשלאַנד סחורות אויך אויף אַזאַ סומע. דער בידזאַיצטיגער אימפּאָרט פון דייטשע סחורות צו אונז האָט בעטראָפען קוים אַרום הונדערט מיליאָן גילדען. איצטער האָבען מיר, ווי ס'זעהט אויס, פּרעה דעם דאָזיגען אימפּאָרט צו פאַרטאָפּלען, שוין־זשע איז אונזער אויסגעהונגערטער מאַרק פלוצלינג אַזוי פאַר־שטאַרקט געוואָרען?

ס'איז זעלבסטפאַרשטענדליך, אַז די דייטשען נעהמען אין לעבען, וואָס גיכער דעם אָפּמאַך ענדגיל־טיג צו פינאַליזירען, אָבער מיר פון אונזער זייט קען נען, ווי כ'האָב שוין געזאָגט, זיך גאַנץ גוט בעגעהן אָהן דייטשיש ביער אָהן אַפילו אָהן דייטשע מינע־ראַלוואַסערען פון קיסינגען, צי פון זאַלצברון, אָ־דער קראָנענקוועלע!

און איצט, מיינע הערען, לאָמיר אויף אַ רגע זיך פאַרטראַכטען, צי איז פאַר אונז געוואונשען, אָדער זאָגאַר מעגליך, צו שליסען אַן'אָפּמאַך מיט אַ מלוכה, וואו פוילישע בירגער ווערען אויף אַ שרעקליכען אופן שיקאַנירט?

אויף דעם אָרט וועל איך זיך ערלויבען צו איבער־טעלעפאָנירען דעם ה' אויסערן מיניסטער, פאַרוואָס קוקט זיך די פוילישע רעגירונג צו אַזוי גלייכגילטיג צום גורל פון אונזערע בירגער, וואָס וואוינען אין דייטשלאַנד? כ'פרעג פאַרוואָס מעג אַ דייטשער בירגער, וואָס וואוינט אין פוילען, אַרויספיהרען געלד, דער, וועלכע ער פאַסירט אין פון זיין פאַרמעגען בײ אונז אין לאַנד און דאָגעגען אַ פוילישער בירגער, וואָס וואוינט אין דייטשלאַנד טאָר נישט פון דאָרט אַרויס־פיהרען זיין געלד קיין פוילען?

מיר האָבען דאָ נישט לאַנג געלייענט וועגען אַ רעמאַרש פון דער שווייצאַרישער רעגירונג ביי דער דייטשער מאַכט וועגען די בעגרענצונגען, וואָס זענען איינגעוועדעט געוואָרען בנוגע אַן'איינ־און־אויסציהען שווייצאַרישען בירגער, די שווייצאַרישע רעגירונג האָט פשוט געדראָהט, אַז אויב די בעגרענצונגען וועלען תיכף ומיד נישט ווערען צוריקגעצויגען, וועלען אַזעלכע בעגרענצונגען אָנגעווענדעט ווערען לגבי דייט־שע בירגער אין דער שווייץ, פאַרוואָס־זשע ווענדעט נישט אָן די פוילישע רעגירונג קיין פּאָליטיק פון גע־גענזייטיגע בעגרענצונגען בנוגע דייטשע בירגער, וואָס וואוינען אין פוילען? פאַרוואָס זאָלען די פוי־לישע קאַפּיטאַלען פאַרפרוירען ווערען אין דייטשלאַנד און דאַגעגען די דייטשע קאַפּיטאַלען געניסען פון אַ־לע פּריווילעגיעס אין פוילען?

צי קען בכלל געמאָלט זיין דאָס שליסען אַן'אָפּ־מאַך מיט אַ מלוכה, וואָס בעציהט זיך אויף אַזאַ אופן צו אונזערע בירגער?

שליסענדיג אַן'אָפּמאַך, ווילען מיר קודם כל האָבען די איבערצייגונג, אַז "ער עטישער און מאָראַלישער קלימאַט פונם צווייטען צד רופט נישט אַרויס קיין ספקות, אין יעצטיגען פאַל אָבער, איז די לאַגע נישט אַזוי און מיר קענען דעריבער אונזער חתימה אויפן דאָזיגען אָפּמאַך נישט געבען!

אַחוץ טעכנישע פון די דאָזיגע פּאָליטישע און ווירטשאַפטליכע הנחות, מוז מען אָנערקענען דעם פויליש־דייטשען אָפּמאַך נישט בלויז פאַר אַ נישט־גינסטיגען נאָר פשוט פאַר אַ שעדליכען און דעריבער וועל איך שטימען געגען דער ראַטיפיצירונג פונם אָפּמאַך.

די פאַגראַם-תּוכחה

פון ש. ראָזענפעלד

— 1 —

„פאָגראָם-תּוכחה“ דערפאַר ,ווייל אַ פאָגראָם איז נישט בלויז איין קללה, פון דער בעקאַנטער תּוכחה, נאָר ער איז אַ גאַנצע תּוכחה פאַר־זיך,, מיט אַ גאַנצען רייסטער קללות אין זיך.

און די פאָגראָם־תּוכחה, וואָס לויערט אונז שוין יאָהרען־לאַנג, איז נאָך ווייט נישט געענדיגט. זי האַלט נאָך אַלץ אין גיסען זיך אויף יודישע קעפּ, און עס זעהט זיך קיין דעק נישט. כּמעט אַז פון די פינסטערע צייטען פון די צלם־טרעגער אָן, האָבען נאָך יודען נישט איבערגעלעבט קיין פאָגראָמען און רציחות אין אַזאַ פערנעם, אין אַזאַ וועלט־מאַסשטאַב ,ווי איצט.

און ווער איז נאָר נישט בעטייליגט אין דער פאָגראָם־אַרבייט ? טיפּען פון אַלע ראַסען, אָנהענגער פון אַלע רעליגיעס, געבוירענע אין אַלע פאַרבען. אַ בונטע מחנה, אַ געמיש פון שפּראַכען, אָבער איי־ניג אין פאָגראָם־פילאָזאָפיע ,און פעראייניגט אין דער אַרבייט.

און אומעטום לויט איין מוסטער.

און נאָך יעדער פאָגראָם די בעקאַנטע טרייסט :

„... די אַלע היינטיגע פאָגראָמען, אין אונגאַרן, צי אין איראַק און אַלזשיר — אַלע די פאָגראָמען האָט מען די נאַציס צו פערדאַנקען. זיין אַגיטאַציע אין אַלע וועלט־טיילען, און זיין העצע אומעטום. זיינע אַגענטען האָבען עס געבראַכט די פאָגראָם־אידעע אין דער אייראָפּעאיזירטער אַזיע, און אין אַזיאַטישער אייראָפּע — ווי די אַלע פאָגראָם־לענ־דער אין אַזיע, אַפריקע און אין אייראָפּע לאָזען זיך אָנרופען.“

האָט מען טאַקע ביז די נאַציס, גאָרנישט געוואוסט פון פאָגראָמען נישט אין אייראָפּע, נישט אין אַזיע און נישט אין אַפריקא ? איז דען נישט רוסלאַנד אין אייראָפּע, פּערסיע — אין אַזיע און מאַראָקא אין אַפריקא געווען פינסטערע מוסטע־רען פון אַנטיסעמיטיזם און אין שטענדיגען פאָגראָם־צושטאַנד, בנוגע יודען ?

און אפילו שטרייכער ,האָט איהם דען ערשט הערנאָך געבוירען ?

דאָס זאָל אונטערשטראָכען ווערען אַזוי שטאַרק ווי מעגליך. און וואָרנען זאָל מען די מענשען, וואָס טראָגען אויף זיך דעם עול און דעם צער פונ'ם פאָגראָמירטען יודענטום איבער דער וועלט, אַז זיי זאָלען זיך נישט גרינג מאַכען דעם קאַמף מיט דער איצטיגער, כּמעט אַל־וועלטליכער פאָגראָם־כוואַליע. און מ'דאַרף זיך היטען פאַר דער פאַל־שער טרייסט ,אַז אָט־אָט וועט נאַצי־דייטשלאַנד פאַלען.

עס מוז פעוואָרענט ווערען, אַז אָנגענומען אפילו, דאָס די נאַצי־טעג זענען געציילט, בעווייזט עס אָבער נאָך כּלל נישט, אַז נאָכ'ן אומדערטרעג־ליכען, איידיגען ווינטער, וועט אומבעדינגט קו־מען דער פריהלונג... עפּעס האָבען מיר דאָך אַפּי־סעל פּראַקטיק מיט אַזוינע פרילינגען, וואָס זאָלען קומען נאָך אַ בייטען־זיך פון רעגירונגען —

די טרייסט און די האָפנונג ,אַז דער נאַצי שטעהט אויפ'ן ברעג אָפּגרונט, קאָן נאָר פערשלעפּע רען די ליידענדע און גלייכגילטיג מאַכען די מיט־ליידענדע. און דאָס טאָר נישט דערלאָזט ווערען, פון די ליידענדיגע'ס טובה וועגן.

— 2 —

און פון נאָך אַ טרייסט און נאָך אַ האָפנונג מוז געוואָרענט ווערען — דאָס איז דער גלויבען אָן דעם גוטען ווילען פון „נאַטשאַלסטווע“.

יואָרים דער שטייגער פון דער יודישער וועלט איז, אַז נאָך יעדער פאָגראָם, וואו ער זאָל אויך טרעפען, אין אונגאַרן, אין טערקיי, לויפען יודען צו זייערע מיניסטאָרען — דער שטרוי אויפ'ן וואַסער, אַן וועלכען די טרינקענדיגע כאַפּען זיך תּמיד אָן, ראַטעווען זיך אָבער קיינמאָל נישט —

זיי לויפען און אינפאָרמירען, און בעווייזען, און דערקלער'ען און בעטען און פועל'ן — אַ צוזאָג :

— אַלע מיטלען וועלען מיר אָננעמען, אַז מעהר זאָל אַזוינס ביי אונז אין לאַנד נישט פאָר־קומען.

אַנ'אַלטער נוסח, וואָס ווערט שטענדיג בענוצט און קיינמאָל נישט פערווירקליכט.

און איידער נאָך די יודישע דעלעגאַטען פער־מאַכען הינטער זיך די טיר פון מיניסטער־צימער, האָט דער מיניסטער מעהר שוין נישט אין זינען די פאָגראָמען, נישט די, וואָס מאַכען די פאָגראַ־מען און נישט די, וואָס ליידען פון די פאגראמען ; און אפילו זיין צוזאָג אויך, נישט.

וואָלט נישט אַמאָל צייט געווען צו ענדערען דעם שטייגער ? וואָלט נישט אַמאָל דעם יודענס שטאָלץ געדאַרפט איהם אונטערזאָגען, אַז ער זאָל אויפגעבען די מעטאָדע פון קלאַפּען אין מיניס־טערישע טירען און אויפהערען זיך דערנידעריגען פאַר די פערברעכער אויף מיניסטער־שטולען ?

ווארום וואָס הייסט דען אין מיניסטער'ס מויל „פון היינט־אָן וועלען מיר אָננעמען אַלע מיטלען“ ? האָט ער דען געדאַרפט וואַרטען, ביז די יודען וועלען איהם אינפאָרמירען וועגען פאָגראָם ? איז עס דען נישט פריהער געווען זיין חוב אָנצונעמען די נויטיגע מיטלען, כּדי „אַזוינס זאָל נישט פאָרקומען אין זיין לאַנד ?“ האָט ער דען נישט געדאַרפט ,לויט זיין אַמט, פערהיטען פון רויב און מאָרד און ווילדע אויסברוכען אין לאַנד, און נישט וואַרטען ביז די בערויבטע און פערוואונדעטע זאָלען איהם אויפמערקזאַם מאַכען אויף די בלוטיגע געשעהע נישען, וואָס קומען פאָר אין זיין רשות ?

און אויב ער האָט דאָך געוואַרט ערשט אויף יודישע בקשות און האָט נישט אַליין אונטערגע־נומען אַלע מיטלען, איז עס איינס פון די ביידע : אָדער ער האָט געקאָנט „אָננעמען אַלע נויטיגע מיטלען“, כּדי נישט צו דערלאָזען קיין פאָגראָם, נאָר ער האָט פּשוט נישט געוואָלט ,אָדער ער האָט געוואָלט אָננעמען די נויטיגע מיטלען, נאָר ער האָט נישט געקאָנט.

איז אין ערשטען פאַל — וואו ער האָט געקאָנט און נישט געוואָלט — האָט ער געהאַנדעלט ווי אַ פערברעכער. און אין יעדען שטאַט, וואָס באַזירט אויף רעכט, איז אַזאַ מיניסטער, וואָס האָט געקאָנט אָפּהאַלטען פון אַ מאַסען־העצע, מאַסען־פערווילדע רונג און מאַסען־פערברעכען, און האָט עס נישט געטון, ווערט צוגעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט ווי יעדער אַנדער פערברעכער.

אָבער אויך אין צווייטען פאַל, וואו דער גוטער ווילען האָט נישט געפעהלט, נאָר דער כּח האָט געפעהלט, האָט דער מיניסטער אויך געהאַנ־דעלט ווי אַ פערברעכער. ווארום איצט, יויסענדיג שוין, אַז ער איז נישט אימשטאַנד צו שטערען דעם פאָגראָם, האָט ער נישט געטאָרט מאַכען קיין שום צוזאָגען — ווייל דערמיט האָט ער מיסברויכט דעם צוטרוי, וואָס יודען האָבען איהם געבראַכט, און האָט די יודען בעוואוסטזיניג מפקיר געווען צו די פערווירקליכער פון דער פאָגראָם־תּוכחה.

היטלער-דייטשלאַנד געבראָכן דעם דייטש-ענגלישן ים-אָפּמאַך

די ביטערע ענטוישונג פון די ענגלישע מלוכה-מענער

ווענען די פּאָליטישע הינטערגרונדען פון לעצטען בעזוך פון ענגלישען אַמבאַסאַדאָר אין בערלין פיפּס, דערהויסט זיך אַ מיטאַרבייטער פון אַ אויסלענדישער צייטונג פאָלגענדע אינטערעסאַנטע איינצעלהייטען:

לאָנדאָן וויל שוין פון לאַנג וויסען, וואָס פאַר אַ וועלט־פּאָליטישע פּלענער דער קאַנצלער פון דריטען רייך, אדאָלף היטלער, פערפאָלגט. די פערזאָגען וואָס האָבען שוין זייט יאָהרען און טעג אויפמערק זאַם געמאַכט די בריטישע רעגירונג אַז די ראַסען פּרינ ציפּען אויף וועלכע עס שטיצט זיך די היטלער מלוכה גיבען צו אַ אויטאָמאַטישע קראַפט דעם טעריטאָריא לען עקספּאַנסיע דראַנג, האָט מען אין ענגלישען אויי־סערן מיניסטעריום נישט זעהר גערן געהערט.

צו אָפט האָבען זיך ענגלאַנדס מיניסטאָרען און דיפּלאָמאַטען געלאָזט פערפיהרען פון די געשיקטע, שעהנע רעדעס וואָס האָבען היטלער'ן געשילדערט אַלס אַ איבערצייגטען שלום אַפּאָסטאָל. — שליס־ליך האָט מען זיך אין ענגלאַנד געטראַכט — מיגט מען גאָרנישט אין בערלין אַזוי שלעכט מיט די בעד וואָפנונגען ; וועון עס וועט נאָר צוריק איינגעפיהרט ווערען די אַלגעמיינע סאָלדאַטען־פּליכט און עס וועט צוריקגעשטעלט ווערען די אַזוי פיל בעקלאָגטע, „גליכ היים“ וועט בערלין דאָך מיט זיך לאָזען רעדען, בכדי אויך די נייע דייטשע בעוואָפענונגען אונטער־צעוואַרפען אַ אַלגעמיינע אינטערנאַציאָנאַלע בעגרענ־צונג ! מען קען דאָך נישט האָבען אַזאַ אומצוטרוי צו אַלעם וואָס מען טראַכט און וויל אין דעם דייטשען אינערן־מיניסטעריום.

אַזעלכע טענות האָט מען כסדר געקענט הערן פון די איינפלוסרייכע ענגלישע מלוכה מענער. און דאָס איז דאָך סוף כל סוף געווען די סיבה, וואָס ענג לאַנד האָט זיך אין פערגאַנגענעם פריהלינג, אין אַ שעהנעם העלען טאָג בעשלאָסען צו שליסען אַ בעזונ דערען ים אָפּמאַך מיט דייטשלאַנד, וואָס זאָל איינ־מאָל פאַר אַלעמאָל מאַכען אוממעגליך וועלכען עס איז קאָנפליקט אויף דעם טעביט צווישען ענגלאַנד און דייטשלאַנד.

אפילו די סכּנה אַרויסגערופען דערמיט אַ טיפע אומצופרידענהייט אין פראַנקרייך האָט נאָך מיט איי־ניגע חדשים צוריק נישט בעוויזען צוריקצוהאַלטען די ענגלישע מלוכה מענער פון אַזאַ שריט. ענגלאַנד האָט זיך ענטשלאָסען צו אָנערקענען דאָס היטלער דייטשלאַנד אַלס אַ פולווערטיגען און פולשטענדיג גלייכבערעכטיגטען פּאַרטנער, וואָס פערדינט צו שלי־סען מיט איהם אַ אָפּמאַך... אפשר איז די דאָזיגע לעק ציע געווען נויטיג, ווייל דער פּלאַטען אָפּמאַך מיט דייטשלאַנד איז פאַר ענגלאַנד געוואָרען אַ זעהר ביי־טערע לעקציע. עס איז נאָך נישט פערגאַנגען קיין פירטעל יאָהר ווי דער אָפּמאַך איז געשלאָסען געוואָ־רען און שוין האָט דאָס דריטע רייך די אָנגענומענע פערפּליכטונג צוטרעטען אויף דעם ברחטאַלסטען אופן ווען אפילו בסוד, מיט פּאַנצער־פּלאַטען פיס.

איצט ווייס שוין די בריטישע אַדמיראַליטעט און דאָס בריטישע אויסערן מיניסטעריום אַז דאָס קראַפט פערהעלטניס צווישען דעם נייעם דייטשען פלאָט און דעם ענגלישען פלאָט וואָס איז דורך דעם ענגליש־דייטשען ים־אָפּמאַך פעסטגעשטעלט געוואָ־רען אויף אַ דריטעל איז שוין לאַנג דורך דער היטלער דייטשלאַנד צוריסען און איבערטרעטען געוואָרען.

און ווען אפילו ענגלאַנד האָט ביז היינט נאָך נישט אָפּגעגעבען קיין פּייערליכען פּראָטעסט וועגען דעם, ווייסט מען אָבער אין בערלין גאַנץ גוט ווע־גען דעם, אַז דער בוי פון דייטשען פלאָט איז מעהר פאַר לאָנדאָן קיין סוד נישט.

עס איז דורך דעם נאָר איינס דערגרייכט גע־וואָרען : די פערשטאַרקונג פון בריטישען אומצוטרוי. שוין אין דער לעצטער רעדע פון סער סאַמיועל האָאַר אין אונטערהויז האָט געקלונגען אַ נייער טאָן. בעת דער שעה פון פּאַריזער אַפּיס האָט זיך פערקלאָגט אַז די דייטשע רעגירונג איז נישט געניגט זיך אַרויסצולאָ־זען אין אונטערהאַנדלונגען וועגען ענטוואָפנונגען, אַזוי לאַנג ווי עס איז נישט ערלעדיגט דער אַביסיניש־איטאַליענישער קאָנפליקט.

די דאָזיגע קלאָגערעדע פון האָאַר'ן איז אפילו פאַלש צומארעגנם דורך געוויסע פּראָפּאַגאַנדע אַפּאַראַט פון ציינענט געוואָרען אַלס א „איבעראַשונג“, אָבער אין דייטשען אויסערן מיניסטעריום האָט מען גע־וואוסט אַז זי איז פולשטענדיג פערעכטיגט. און אין לאָנדאָן איז מען אויך געווען זיכער אין דעם, ווייל דאָס געשפּרעך וואָס דער פראַנצויזישער באָטשאַפטער אין בערלין פראַנסואַ פּאָנסע האָט דעם 21 נאָוועמבער געהאַט מיט דעם פיהרער־קאַנצלער, איז פאַר דעם בריטישען אויסערן מיניסטעריום נישט געווען קיין סוד.

בכדי עס זאָל שוין נישט זיין קיין שום צווייפעל האָט די ענגלישע רעגירונג בעשלאָסען אויך צו שי־קען איהר אַמבאַסאַדאָר סער עריק פיפּס צו היט־לער'ן און זיך צו דערוויסען ווי עס האַלט עפּעס מכוח אונטערהאַנדלונגען וועגען דעם ענטוואָפנונגס־פּראָ־בלעם און בכלל וועגען דער אַלגעמיינער אָריענטירונג אין דער דייטשער אויסערליכער פּאָליטיק. און פונקט ווי נאָך דעם געשפּרעך היטלער—פּאָנסע איז אַרויס־געגעבען געוואָרען אַנ'אָפיציעלער קאָמוניקאַט אין וועלכען עס איז געזאָגט געוואָרען, אַז מען האָט גע־שמועסט אין אַ פריינדליכען טאָן און אַז עס האָט גע הערשט די בעסטע שטימונג. און דאָך האָט אָבער דאָסמאָל געפעהלט אין קאָמוניקאַט : די פערזיכע־רונג אַז ביידע צדדים זענען איבערצייגט אין דעם עהרליכען שלום ווילען.

אין דער ווירקליכקייט האָט דאָס געשפּרעך היט־לער—פיפּס נישט מעהר ווי נאָר פערשאַרפט די בער שטעטיגונג פון דעם פולשטענדיג נעגאַטיווען רעזול טאַט פון געשפּרעך היטלער—פּאָנסע, אַז די דייטשע פּרעסע וואָס ווערען אין דייטשלאַנד פערטראַכט אַלס אָפיציעלע אָרגאַנען שרייבט וועגען דעם נישט איז זעלבסטפערשטענדליך. אז אויך די ענגלישע פּרעסע האָט זיך אין דעם פאַל פערהאַלטען צוריקהאַלטענד איז עס געשעהען לויטן וואונש פון ענגלישען אויי־סערן מיניסטעריום, וואָס זאָל נישט נאָך שטאַרקער בעלאַסטען די וועלטפּאָליטישע אַטמאָספער.

אָבער עס בלייבט אַלס זיכערער פאַקט, אַז די ענג לישע רעגירונג האָט שוין איצט נישט די קלענסטע אילוזיע, דאָס דער פיהרער־קאַנצלער, איז ענטשלאָ־סען, נישט קוקענדיג אויף אַלע פינאַנציעלע און דיפּ לאָמאַטישע שוועריגקייטען, אַדורכצופיהרען די פולע בעוואָפנונג פון דריטען רייך, און ער וועט כסדר נעפּינען א נייעם תּירוץ, אז מען זאָל נאָר נישט בע־ריהרען די פראַגע פון ענטוואָפנונגען און אין אינטער־נאַציאָנאַלען מאַסשטאַב.

נישט מיסטער באַלדווין און נישט סער סאַמיועל האָאַר קענען איצט נאָכדעם ווי זיי האָבען געלעזען דעם בעריכט פון סער עריק פיפּס און זענען זיין גע־שפּרעך מיט היטלער'ן נישט פערליקענען, אַז דאָס דייטשע אויסערן־מיניסטעריום טראַכט גאָרנישט צו רעספּעקטירען דעם איירעפּעאישען לאָגער אַלס עפּעס „אונטיילבאַרעס“. און דערמיט זענען די פער אַנטוואָרטליכע מלוכה מענער פון ענגלאַנד אין דער לאַגע אַפּצושאַצען וואָס פאַר מאָראַליש־פּאָליטישען ווערט עס האָט דער פּרוב פון היטלער־דייטשלאַנד אין דער לעצטער צייט וואָס ווערט געמאַכט דורך דער פערמיטלונג פון ריבענטראָפּען, זיך צו „דער־נעהנטערען“ צו די מערב אייראָפּעאישע מלוכות.

איטאַליענער האָבען געוואָלט פערכאַפּען דעם נעגוס

דאָס איז געווען דער ציל פון לופט-אַנגריף אויף דעססיע

אין דער באַזעלער „נאַציאָנאַל צייטונג“ געפינט זיך פאָלגענדע אָפּשאַצונג פון דער קריגס לאַגע אין אַפריקאַ :

די בעריהמטע געוואָרענע וועלט קריגס־מעלדונגען: „אין מערב קיין שום נייעס“, איבערדאָהרן זיך אין די לעצטע טעג זייט מאַרשאַל באַדאָליאָ האָט איבערגע־נומען די אָנפיהרונג אויפן אַביסינישען מלחמה־פּלאַץ. כּסדר, מיר ווייסען פון דער וועלט מלחמה, אַז נישט קוקענדיג אויף אַזעלכע לאַקאָנישע בעריכ־טען קומען אויך אין די לעצטע טעג פאַר קריגס־אַקציעס וואָס פאָדערען קרבנות, ביי פּאַטרולען שלאַכ־טען און קלענערע צוזאַמענשטויסען, ביי לופט אַנ־גריפען און דורך פערשידענע קראַנקהייטען. די אי־טאַליענישע מלחמה אַקציע האָט געהאַלט, ווי מען האָט פריהער געשמועסט, נאָכן איבערנעהמען די אָנפיה־רונג דורך מאַרשאַל באַדאָליאָ זיך ענטוויקלען אין אַ שנעלערען טעמפּאָ אָבער עס זעהט אויס אַז באַ־דאָליאָ האָט די לאַגע ריכטיג אָפּגעשאַצט און ער ווילט זיך נישט אַרייצולאָזען זיך אין ריזיקירטע אונטערנעהמונגען, איבערצייגענדיג זיך. אין דער סבּנה, וואָס עס דראָהט דעם איטאַליענישען צפון פראָנט ביי אַ ווייטערדיגען רוקען זיך פאָראויס. אויך די אי־בערראַשפירונג פון גאַנצען פראָנט,, וואָס זאָל אונ־מעגליך מאַכען אַ אָנגריף אין דער ריכטונג פון דער מאַנאַ קווייער. לענג אויס דער גרענעץ פון סודאַן האָט ער נישט אונטערגענומען. ער בעגנוגט זיך נאָר מיט פערוואַנדלען דעם צפון־פראָנט, וואָס פערענדיגט זיך מיט אַ שפּיץ, אין אַ ברייטען פראָנט. און דאָס איז נאָר מעגליך דורך דער פערנעהמונג פון טעמבּיען אויף דרום ביזן טייך געווא. די דאָזיגע אויסבעסער־רונג פון דער סטראַטעגישער לאַגע רופט דער איטאַ־ליענישער קריגס בעריכט אָן „רייניגונגס אַקציע“. דאָס איז אויף דעם שווערען געביט פון אַביסיניען פאַרגעקומען נישט אָהן שווערע פערלוסטען פאַר די איטאַליענער.

אויף דעם דרום פראָנט איז די לאַגע געוואָרען מעהר נישט קלאָר. עס זעהט אויס אז נישט די איטאַ־ליענישע אָפּענסיווע נעגען האַראַר און נישט די אַבי־סינישע איבער דאַלאַ האָבען נישט דערפיהרט צו אַ ענדערונג אין דער לאַגע, און אַז די איטאַליענער שטעהען אויף זייערע פּאָזיציעס ביי דאַלאַ. גאָראַהאַי און וואַל־וואַל אַזוי ווי זיי זענען געשטאַנען מיט חדשים צוריק. דער אָנגריף אויף בעפעסטיגטע פּאָ־זיציעס איז פאַר אַ נישט פולשטענדיג אויסגעבילדער־טע אַרמעע ווי דאָס אין די אַביסינישע, נישט קוקענ־דיג אויף זייער העלדישקייט, נישט קיין לייכטע זאַך, אַ חוץ דעם פאָדערט אַנ'אָנגריף, אויב ער זאָל געלונגען קודם כּל די בעזיגונג פון דער פערטיידיגונגס־אַרטי־לעריע וואָס איז ווידער נאָר מעגליך, ביי אַ בעסערע אַרטילעריע פון אָנגרייפער, דאָס איז אָבער נישט דער פאַל ביי די אַביסיניער. דעריבער דאַרף מען אויך אויס נעהמען קריטיש די ידיעות וועגען אַנ'אָפענסיווע פון די אַביסיניער אויפן צפון פראָנט. די גוטע סטראַ־טעגישע צייטען פאַר די אַביסיניער, וואָס זענען געווען אַזוי לאַנג, ווי לאַנג דער איטאַליענישער פליגעל ביי מאַקאַלע האָט געהאַנגען אין דער לופטען, זענען פער־ביי. וואָס ברייטער עס ווערט דער איטאַליענישער פראָנט, אַלץ שווערער ווערט פאַר די אַביסיניער די אַרומרינגלונגס אַקציע און אַלץ גרעסער ווערט די אַרטילעריע פערטיידיגונג פון די איטאַליענער. ביז־איצט האָבען די איטאַליענער שטאַרק געשוינט זייער וויים מיליטער. אַלע טאַקטישע „היימע קאַשטאַנעס“ האָט זייער שוואַרצער הילפס מיליטער געמוזט אַרויס נעהמען פון פייער. אין אַ מעגליכער ענטשיידענדער שלאַכט ביים נעווא טייך און ביי מאַקאַלע, וועט דאָס ווייסע איטאַליענישע מיליטער געצוואונגען צו שטעלען אַ ווירקזאַמען ווידערשטאַנד. דערהוויל האָט אָבער באַדאָליאָ פּראָבירט צו פערכאַפּען דעם נעגוס און דאָס דורך אַ גאַנץ מאָדערנעם אופן דורך אַ באָמבען אָנפאַל. איבערן הויפּט־שטאַב. דאָס איז געווען דער אייגענטליכער זין פון דעם לופט־אָנגריף אויף דער סיע, וואו דער נעגוס האָט פערלעגט זיין הויפּט גע־צעלט, בכדי איבערצונעמען די פיהרונג, וואָלט דער נעגוס געפאַלען, וואָלט גאַנץ זיכער פאָרגעקומען אַ צופאַלונג פון די פערשידענע אַביסינישע שבטים, און די מלחמה וואָלט פון זיך אַליין ליקווידירט. די איטאַליענער זאָגען איצט אפילו, אַז זיי האָבען נאָר געוואָלט בעשיסען די לאַגערען אין דער שטאָט, פּאַק־טיש האָבען זיי אָבער כּמעט די גאַנצע שטאָט צו־שטערט. זיי זענען פּאַקטיש אַזעלכע שלעכטע באָמ־בען־וואַרפער, אַז זיי האָבען געטראָפען אויף דעם מאַרק פון דער שטאָט, וועלכענדיג טרעפען אין די לאַ־גערען מחוץ דער שטאָט ? מיר גלויבען דערין נישט. מיר גלויבען פּרינציפּיעל נישט אין אַ הומאַניזירונגס מעגליכקייט פון קריג. שטענדיג וועט אָנגעווענדעט ווע־רען דאָס געוועהר און מעטאָדע וואָס זאָגט צו צו־ברענגען דעם גרעסטען נוצען. די איטאַליענישע באָמ־בען פון דער לופט גיבען זיי די גרעסטע איינענע זי־כערקייט און גלייכצייטיג רופען זיי אַרויס אַ אָפּ־שוואַכונג פון קריגס ווילען ביים שונא און אַ צושטע־רונג פון זיין מיליטערישע אָרגאַניזאַציע. און די אי־טאַליענער וועלען שטענדיג בענוצען לופט באָמבעס ווען דאָס וועט זיך זיי אויסווייזען נוצליך, אַלץ איינס צי דאָרט זענען פּאַרהאַן קינדער, פרויען, שפּיטאָלען אָדער אומבעוואָפנטע געגנערען, דאָס שפּילט נישט קיין שום ראָלע. אַזוי איז די מלחמה און אַזוי וועט זי זיין שטענדיג. די איינציגע הומאַניזירונג פון קריג איז די אָפּשאַפונג פון קריג. אַז די באָמבען איבער דעסיע וועט די איטאַליענער צו טייער קאָסטען, ווייל זיי האָבען געטראָפען אין אַנ'אַמעריקאַנישען שפּיטאָל און דערמיט אַרויסגערופען אין אַמעריקאַ אַ פּערגרע סערטע נייגונג צו פערוועהרען אַרויסצופיהרען נאַפט איז אַ אַנדער זאַך. דער נעגוס האָט דעם פאַקט גאַנץ גוט אויסגענוצט און דערלאַנגט אַ פּראָטעסט אין זשע נעווע געגען דער באָמבאַרדירונג פון אָפענע שטעט, וואָס ער האָט געלאָזט בעווייזען דורך אייראָפּעאישע עדות. און זעהר קלוג האָט היילי סעלאַסי געהאַנ־דעלט ווען ער האָט די איטאַליענער געלאָזט דאָס רעכט צו מאַכען אויף איהם אַ באָמבען־יאַגד און אַרויסגערוקט אין פאָדערגרונד די פערלעצונג פון אינטערנאַציאָנאַלע אָפּמאַכען דורך דער איטאַליעני־שער באָמבאַרדירונג פון שפּיטעלער.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג, 19 — כ"ג כסלו תרצו

דעצעמבער

זון-אויפגאנג 7.42
זון-אונטערגאנג 3.25

די אקציע צו פערבילּיגערן טראמוואי-בילעטן

די פארשטעהער פון דער שטאט-פערוואלטונג האלטען, אז אויך חודש-, שילער- און ארבייטער-בילעטען מוזען בילּיגער ווערען

די אונטערהאנדלונגען וועגען בילּיגער מאכען די טראמוואי-בילעטען אין לאדז ווערען זעהר ענער־גיש געפיהרט צווישען דער טראמוואי-געזעלשאפט און דער שטאט-פערוואלטונג. מיר האבען שוין מיט־געטיילט, אז די טראמוואי-דירעקציע האט מסכים געווען צו פערקלענערן דעם פרייז פון א נארמאלען טראמוואי-בילעט פון 25 אויף 20 גראשען, דער־פאר וויל אבער די טראמוואי-דירעקציע העכערן דעם פרייז פון חודש-בילעטען, שילער-בילעטען און אר־בייטער-בילעטען.

די פארשטעהער פון דער שטאט-פערוואלטונג האלטען אבער קאטעגאריש, אז אויך די שילער און ארבייטער-בילעטען מוזען ענטשפרעכענד בילּיגער ווערען.

היות ווי די לאדזער טראמוואי-דירעקציע האט ערקלערט, אז אויך אין ווארשא איז פארהאן אן אייז הייטליכער פרייז, איז דער פארשטעהער פון דער שטאט-פערוואלטונג אינזש. בושזאווסקי ארויסגע־פאהרען קיין ווארשא זיך צו בעקענען מיט דער גאנ־צען קאמפּלעקס פראגען, כדי ענדגילטיג דעם ענין צו ערלעדיגען אויף דער פרייטאג'דיגער זיצונג פון דער פערוואלטונג פון דער טראמוואי-געזעלשאפט.

מעמאריאל פון פאבריקאנטען-פערבאנד

צום האנדעלס-מיניסטעריום

געגען דער אומבעגרינדעטער העכערונג פון די פרייזען פאר אפרעטירען

(ג) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט האט דער פערבאנד פון אפרעטורען און פארבעריי בעשלאסען צו העכערן פון ערשטען דעצעמבער די פרייזען אויף פאטועל סחורות. די פרייזען זענען גע־שטיגען אויף איניגע ארטיקלען ביז 100 פראצענט. עם פערשטעהט זיך, אז אויב די פרייזען אויף אפרע־טירען און פארבען וועלען געהעכערט ווערען וועט אויך מוזען געהעכערט ווערען דער פרייז אויף פערטיגע פאטועל סחורות.

אין שייכות חערמיט האט דער פאבריקאנטען-פערבאנד שוין איניגע מאל אינטערווענירט ביים אפרעטורען פעראיין צוליב דעם אבער וואס דאס האט נישט געהאט קיין ערפאלג, האט דער פאבריקאנ־טען-פעראיין זיך געווענדעט מיט א מעמאריאל צום האנדעלס-מיניסטעריום, אין וועלכען עס ווערט אנגע־וויזען אויף דער אומבעגרינדעטער העכערונג פון די פרייזען פאר אויספערטיגען סחורות.

עס איז צו ערווארטען אז דער מעמאריאל וואס געהט אין דער ריכטונג פון די רעגירונגס פלענער, וועט האבען ערפאלג.

צוגרייטונגען צום זומער-סעזאן

אין דער וואל-בראנזשע

(ג) די פערגאנגענע וואך האט זיך אין דער לאד־זער וואל-אינדוסטריע אנגעהויבען די צוגרייטונג צום זומער סעזאן. די דאזיגע צוגרייטונגען דריקען זיך אוים ווי בעוואוסט אין פראדוצירען קאלעקציעס פון ארטיקלען וואס ווערען שפעטער צושיקט די אפ־נעהמער, די פראדוצענטען בעמיהען זיך צו בעקומען די מאדערנסטע און שענסטע מוסטערען ווייל פון דעם איז אפהענגיג דער ערפאלג פון דער קאלעקציע.

לויט דער מיינונג פון איניגע פראדוצענטען דארף שוין אין אנהויב יאנואר קומען צו א אויפלעבונג אבער אנדער קרייזען פון דער וואל אינדוסטריע זע־נען מעהר פעסימיסטיש געשטימט. לויט זייער מיי־נונג וועט זיך דער איצטיגער סעזאן אנהויבען בעדייטענד שפעטער, עס שטעלט זיך די פראגע מיט וואס וועלען די סוחרים און קליינע פאבריקאנטען קומען צום זומער-סעזאן, אויב זיי האבען נישט בע־צאהלט פאר דער סחורה וואס זיי האבען געקויפט ווינטער. עם רופט אויך ארוים א בעאונרוהיגונג די טערמינען פון די וועקסלען וואס האבען זיך געוואל־דיג אויסגעצויגען. אזוי אז מען טרעפט שוין אויפן מארק וועקסלען מיטן טערמין פון יולי און אויגוסט פון קומענדיגען יאהר, אין א בעסערער לאגע געפינט זיך די גרויסע וואל אינדוסטריע. וואס נעהמט אין פרינציפ נאר דריי חדשימדיגע וועקסלען.

דער אנהויב פון סעזאן איז אויך אפהענגיג פון די חזרות, וואס וועלען אנקומען. ס'איז דאך קלאר, אז אויב דער פאבריקאנט בעקומט אומשטאט דעקונג חזרה האט ער נישט די מעגליכקייט ווייטער צו פראָ־דוצירען ווייל זיין קאפיטאל איז איינגעפרארירען.

צוליב מאנגעל אין רויה-שטאפען

מוזען זיך די טשעקאלאד-פאבריקען אפשטעלען

געוויסע שטאפען וועלכע זענען נויטיג פאר דער פראדוקציע פון טשעקאלאד, מוזען ווערען אימפארטירט פון אויסלאנד. פאר'ן אימפארט פון די דאזיגע שטאפען קיין פוילען איז איינגעשטעלט א זעהר בעגרעניצטער קאנטינגענט. דער רוב פון דאזיגען קאנטינגענט ווערט צוגעטיילט די גרויסע פאבריקען. די רעשט בעקומען די אימפארטערען, וועלכע דארפען בעזארגען די קלענערע פאבריקען.

אויפ'ן חשבון פון די קלענערע פאבריקען קומט אלזא אויס א גאר נישטיגער סכום, וועלכער גע־נוגענד אפילו נישט פאר א טייל פון זייערע פראָ־דוקציע-בעדערפענישען, נוצען דריבער ברייט אויס די אימפארטערען די גינסטיגע קאניונקטור און דיק־טירען פערקויפס-בעדינגונגען אויף א באמת וויל־קירליכען אופן. קודם ליווערען זיי בלויז א טייל פון בעשטעלטען סכום און צווייטענס האלטען זיי כסדר אין איין שרויפען די פרייזען.

ביי אזעלכע פערהעלטענישען זענען די קלענערע פאבריקען נישט ביכולת נאכ־צוקומען דער נאכפראגע אויף זייערע אויסארבייטונ־גען און אודאי אויך נישט אויסצוהאלטען די קאנ־קורענץ פון די גרעסערע פאבריקען. פאר אט די קלענערע פאבריקען איז דאס אויפהערען צו זיין אנגעוויזען אויפן חסד פון די אימפארטערען געוואָ־רען פשוט אן עקזיסטענץ-פראגע.

אמת, נאך לאנגע בעמיהונגען איז אויך די קלענערע פאבריקען געלונגען דורך דער פערמיטלונג פון דער האנדעלס-קאמער צו בעקומען א חלק פון קאנטינגענט. פון דער בעקומענער מתנה האבען אבער די קליינע פאבריקאנטען נישט קיין גרויס נחת שוין דערפאר אליין. ווייל דער צוטייל פון די דערמאנטע שטאפען ווערט געמאכט אפהענגיג פון דער פאטענט-קאטעגאריע, וועלכע דער רעפּ־לעקטאנט בעזיצט.

אזוי ווי דער רוב קליינע פאבריקאנטען פון דער בראנזשע קויפען אויס פאטענטען פון דער 7 אדער 8 קאטעגאריעס, ממילא ווערט פאר זיי בעשטימט יעדען חודש אזא סכום שטאפען, וואס לאנגט קוים אויף 1 טאג פראדוקציע. און אט אפילו פאר דעם ביסעל ווערט אויך גענומען גענוג הויכע אזוי גערופענע מאנאפאלאציע-קאסטען.

דער איינציגער אויסוועג פון דער לאגע וואלט דעריבער געווען, ווען די קליינע פאבריקען זאלט אויך געגעבען געווארען די מעגליכקייט דירעקט צו אימפארטירען די נויטיגע שטאפען ענטשטייען אבער דא א גאנצע רייה אנדערע שוועריגקייטען. ערשטענס קאסט אן איינפיהר-דערלויבניש דא טייער אזוי, אז דאס בעציהען א קליינעם סכום וואלט זיך בשום אופן נישט קאלקולירט.

די דאזיגע מניעה וואלט אבער געקאנט לייכט בעזייטיגט ווערען, ווען די פעראינטערעסירטע קליי־נע פאבריקאנטלעך וואלטען צווישען זיך געקומען צו א פערשטענדיגונג און געמיינזאם אימפארטירט א גרעסערע מענגע שטאפען. פיהרט אבער, ליי־דער, דער דאזיגער שיכט פראדוצענטען צווישען זיך א קליינליכע קאנקורענץ, אז יעדע פערשטענ־דיגונג אפילו, ווען די נויטיגסטע אינטערעסען דיק־טירען עס, איז אויסגעשלאסען.

אגב וואלט אויך נישט דערלויבט די עקאנא־מישע פאליטיק פון דער רעגירונג אויסצוברייטערען דעם אנגעצייכנעטען קאנטינגענט.

בלייבט אלזא ווייטער די לאגע אין דער טשע־קאלאדע-אינדוסטריע בפרט אין דער קלענערער אזא, אז צוליב מאנגעל אין רויה-שטאפען קאנען זיך די דערמאנטע פאבריקען נישט בעוועגען אדער מוזען בעגרעניצען זייער פראדוקציע מיט 2 אדער העכסטענס 3 טעג אין דער וואך.

טראמוואי-ארבייטער דראהען מיט א שטרייק

אויב מ'וועט זיי ריהרען זייער געהאלט

צוליב דעם, וואס די טראמוואי-דירעקציע האט מסכים געווען בילּיגער צו מאכען די נארמאלע טראמ־וואי-בילעטען פון 25 גר. אויף 20. האט די דירעק־ציע ערקלעהרט די ארבייטער, אז אלע צוגאבען צו די געהאלטען פון די טראמוואי-בעאמטע, ווי גראַ־טיפיקאציעס, פאר די דינסט-יאהרען און אנדערע, וועלען אפגעשאפען ווערען.

די טראמוואי-ארבייטער האבען ערקלעהרט, אז זיי וועלען נישט איינגעהן אויף קיין שום רעדוקציע פון די לויבען און זענען גרייט זייערע פאדערונגען אונטערצושטיצען מיט א שטרייק.

אין צוזאמענהאנג דערמיט וועט וועגען דעם ענין פארקומען א קאנפערענץ אין ארבייטס-מיניס־טעריום צווישען די פארשטעהער פון די ארבייטער און דער דירעקציע.

די שטאט-פערוואלטונג

וועט צוריק איינפיהרען די שחיטה אין באלוטער שעכט-הויז

ווי מיר האבען שוין געכטען איבערגעגעבען אין דאס באלוטער שעכט-הויז, אין וועלכען ס'קומט איצט אינגאנצען נישט פאר קיין שחיטה, איבערגע־גאנגען צו דער שטאט-פערוואלטונג.

איצט איז ענטשטאנען א פראיעקט, אז די שטאט זאל ווייטער איינארדנען די שחיטה אין בא־לוט, בעזונדערס צוליב דעם וואס דאס שטאטישע שעכט-הויז איז איבערלאסטעט מיט ארבייט. אין באלוט וועלען געשאכטען ווערען קעלבער, שעפסען א. א. וו. ס'ווערט איצט פון דער שטאט-פערוואלטונג אויסגעארבייט א גענויער פראיעקט וועגען דעם ענין.

ארעסטירט אן עדות אין געריכטס-זאל

פאר אפגעבען פאלשע ערקלערונגען

(א) נעכטען איז אין קרייז-געריכט פארגע־קומען דער פראצעס געגען אנטאני שימאנסקי, וועל־כער פערנעהמט זיך פראפעסיאנעל מיט פערקויפען געשמוגעלטע „זאפאלניטשקעס".

אלס עדות מצד דעם בעשולדיגטען איז ארויס געטרעטען א געוויסער פאסאפּטשינסקי, וועלכער האט ערקלעהרט, אז נישט ער האט געקויפט א זאפאלניטשקע ביי שימאנסקין, נאר ער האט איהם זי געגעבען צורעכט צו מאכען און דערנאך אפגענו־מען, דער פראקוראר האט דעם עדות גענומען אויף א קרייץ-פערהער און ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, אז ער זאגט ליגען פאר'ן געריכט, צוליב דעם האט דער פראקוראר פארגעלעגט צו ארעסטירען דעם עדות, דאס געריכט האט טאקע בעפוילען צו ארעסטירען דעם עדות אין געריכטס-זאל פאר פאלש שווערען.

צוריקגעהאלטען די אונטערשטי־צונגען פאר סעזאן-ארבייטער

(א) צוליב דעם וואס ס'איז ענטשטאנען א מיינונגס-פערשידענהייט וועגען דעם, וועלכע פון די סעזאן-ארבייט דארף בעקומען גזעצליכע ארבייטס-לאזע אונטערשטיצונגען איז דערווייל צוריקגעהאל־טען געווארען די אונטערשטיצונגען פאר אלע 4300 סעזאן-ארבייטער אין לאדז, די דאזיגע פער־ארדנונג איז געקומען מצד א ספעציעלער קאמיסיע פון מיניסטעריום, וועלכע האט געווײלט אין לאדז.

די פראפעסיאנעלע ארבייטער-פעראיינען האָ־בען ארויסגעשיקט א דעלעגאציע קיין ווארשא צום מיניסטער יאשטשאלט, אז די לאדזער סעזאן-אר־בייטער זאלען בעקומען אויסגעצאהלט די אונטער־שטיצונגען נאך פאר די הגאות.

היינטיגען זונטאג וועט די פאסט אננעהמען בריף און פעקלעך

אזוי ווי אין א וואכען-טאג

(א) אין הסכם מיט דער פעראָרדנונג פון דער צענטראלער פאסט-מאכט אין לאדז וועט דעם קומענדיגען זונטאג, דעם 22. ד. ח. די פאסט זיין אפען פון 9 א זייגער אינדערפריה, אזוי ווי אין א וואכען-טאג, אבער אין די אפטיילונגען ווי מען נעהמט אן בריף, פעקלעך, טעלעגראמען, איבער־ווייזונגען א. א. וו.

מ'וועט אבער נישט צושטעלען קיין בריף, פעקלעך און איבערווייזונגען דורך בריף-טרעגער, ס'וועלען אויך נישט געמאכט ווערען קיין פראטעס־טען.

מ'ליקווידירט דעם קאנפליקט מיט די הויז-וועכטער

(א) כדי צו ליקווידירען דעם סכסוך מיט די הויז-וועכטער איז בעשטימט געווארען אן ארבי־טראזש קאמיסיע אין וועלכער ס'געהען אריין פאר־שטעהער פון ארבייטס-מיניסטעריום, יוסטיץ-מיניס־טעריום און אינערן-מיניסטעריום, דער בעשלוס פון דער קאמיסיע וועט זיין פערפליכטענד פאר ביידע צדדים.

קאנטראלירט די פאבאר-רשימות

(א) פון 2טען ביזן 16טען יאנואר 1936, וועלען אין מיליטערישען ביורא ביי דער שטאט פערוואלטונג פעטריקאווער 165, אין די ביורא שעה'ן אויסגעלעגט ווערען די רשימות פון די פאבאראווע פון יאהרגאנג 1915.

די פעראינטערעסירטע פאבאראווע דארפען קאנ־טראלירען די ריכטיגקייט פון דער רעגיסטראציע און אויב זיי וועלען בעמערקען א פעהלער אדער אומפינקטליכקייט דארף מען וועגן דעם באלד מעלדען

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפ־טייקען: יאנקעלעוויטש, סטארי רינעק 9; גלוכאוו־סקי, נארוטאוויטשא 6; האמבורג, גלובנא 50; פאוו־לאווסקי, פיעטריקאווער 307; פיאטראווסקי, פא־מארסקא 91; שטעקל, לימאנאווסקא 37.

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16

היינט גרויסע פרעמיערע!
Paul Muni
אין דעם נייעסטען פילם-מייסטערווערק א. נאמען:
„איך קעמף פארן לעבען"
קאמף פון א מענש מיט דער אומגע־רעכטיגקייט פון דער וועלט!
אויסער'ן פראגראם:
קלאנג-צוגאבען און P.A.T.
אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12בייט.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט-קראנקה.
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
נעמט אן פון 8—11 ביטאג און 4—9 אווענד.

גרויסע זעלבסטהילף-קאמפיין פון די פוילישע יודען

די זעלבסטהילף־קאַמפיין איז אַ מאביליזאציע־פון דער גאַנצער יודישער געזעלשאַפט צום קאַמף מיט דעקלאַסירונג.

זייט מנדב לטובת דער אלגעמיינער יודישער זעלבסטהילף־קאמפיין

ערשטער אמנעסטיע-ארגומענט אין לאדזער קרייז-געריכט

22 בעשולדיגטע אין קאמוניזם בעפרייט געווארען ביז'ן פראצעס

(א) נעכטען האט אין קרייז־געריכט געזאָלט פאָרקומען דער פראָצעס געגען 22 מיטגלידער פון דעם קאָמוניסטישען ,קבלת־פנים־קאָמיטעט.

אין אָנהויב חודש יוני איז געקומען קיין לאָדז אַ דעלעגאַציע פון פראַנצויזישע פאָליטישע עמיגראַנטען, כדי אויסצופאָרשען די לאַגע פון די אַרבייטער און פאָליטישע אַרעסטאַנטען אין פוילען. די קאָמוניסטישע אָרגאַניזאַציעס האָבען גע־גרינדעט אַ קבלת־פנים־קאָמיטעט, אין וועלען ס'האָבען געזאָלט אַריינגעהן פאָלגענדע 22 פערזאָן:

מרים מילשטיין, נישוויסקי, לאַגא, קאַפיעץ, פּאָזנאַנסקי, ברוזשניעווסקי, גייזלער, העללער, פּאַ־גאשטשוק, שאַכטער, קליין, ליפשיץ, קוביצקי, גליישער, שלאַמאָוויטש, גאפּאן, יענטשמיען, סאָקאָלאָווסקי, האַמבראָווסקי, קראַנמאַן, ווערוואַס און בליבוים.

דער דאָזיגער בעגריסונגס־קאָמיטעט איז אַ רעסטירט געוואָרען אין לאָקאַל פון לעהרער פעראיין, פּיעטרקאָווער 79.

נעכטען איז אין קרייז־געריכט פאָרגעקומען דער פראָצעס פון די 22 פערזאָן, צוליב דעם וואָס ס'האָבען זיך נישט געשטעלט אַ גאַנצע רייה עדית איז דער פראָצעס אָפּגעלעגט געוואָרען, די פאַר־טיידיגער האָבען דאַן אַריינגעטראָגען אַ פאָרשלאַג, אַז היות ווי ס'וועט פאַרגעזעהען ,אַן אַמנעסטיע און אַלע בעשולדיגטע געפינען זיך דערווייל אין אַרעסט, זאָלען זיי בעפרייט ווערען ביז'ן פראָצעס.

דאָס געריכט איז איינגעגאַנגען אויף דעם פאָרשלאַג פון דער פערטיידיגונג און אַלע בעפרייט ביז'ן פראָצעס

וואו קען מען אמבעסטען פערברענגען דעם „וויק-ענד"

דער ענטפער איז — אין דער פוילישער הויפט-שטאט ווארשא

דעם בעסטען און אַנגענעהמסטען „וויק־ענד" (וואָכען־ענדע) קען מען פערברענגען אין דער הויפּט שטאָט וואַרשא. פון יעדען אָרט און פוילען איז וואַרשא אָפּגעטיילט נאָר מיט עטליכע שעה אַנגענעהמע רייזע. מ'קאָן דאָרט אַמאַנגענעהמסטען פערברענגען דעם שבת נאָכמיטאָג און דעם זונטאָג'דיגען טאָג נאָך אַ געשמאַקען אָפּרוה און אַ בעקוועמען און בי־ליגען האָטעל. דאָס בעזיכטיגען די שטאָט מאַכט בשום אופן נישט מיד, די אויסגאַבען זענען קליין, די צופרידענהייט גרויס.

בעזונדערס איז דאָס וויכטיג פאַר די דאַנציגער איינוואוינער, וועלכע זענען אין עטליכע שעה דאָ אין וואַרשא. די דאַנציגער האָבען שוין זיכער געהערט פון דער פוילישער גאַסטפריינדשאַפטליכקייט, אַז יעדער ווערט בעהאַנדעלט ווי אַ חשוב'ער גאַסט, גע־ווים האָבען זיי שוין געהערט וועגען הומאָר און טעם פערגאָמענט פון די וואַרשאָווער. זיי וועלען זיך אַליין איבערצייגען, אַז דאָס איז אמת. יעדער טאָג־לאָר קאָל האָט אַ בעזונדערן רייץ, יעדע צוקערניע האָט אַ בעזונדערע שטימונג. די עלעגאַנץ פון די דאַמען און די העפליכקייטען פון די מענער איז בעקאַנט, יעדער, וואָס פערברענגט דעם „וויק־ענד" אין וואַרשא מעדיעטקט ווערען דעם לאַנג און קומט נאָך אַמאָל.

דער בעזוכער געפינט אין וואַרשא טעאַטער און קונסט אויפ'ן העכסטען ניוואָ. אַ ערשט־קלאַסיגע אָפּערע, בעריהמטער באַלעט, קאָנצערטען פון פראָמינענטע קינסטלער, רעוויעס און ליטעראַרישע קאַ־באַרעטס.

די ספּאָרט־פריינד קענען דאָ בעזוכען דעם גרעסטען אוירָאָפּעאישען אינסטיטוט פאַר פיזישער ער־ציהונג. ווייטער קען מען בעזוכען די גרעסטע סטו־דענטען־היים, דעם מאָדערנעם פּליה־פּלאַץ, קעניג־ליכער שלאָס, בעלוועדער (רעזידענץ פון פערשטאָר־בענעם מאַרשאַל פילסודסקי), דאָס נאַציאָנאַל־מוזעאום, נאַציאָנאַל־ביבליאָטעק, בילדער־גאַלעריעס, מוזעאומס, שלאָס און ווילאַנאָוו א. אַ. וו. אַ בע־זונדערן ווערט האָט דאָס געשעפטס־קוואַרטאַל פון דער שטאָט.

יעדער קען אויך דאָס וואַרשאָווער עסען און די וואַרשעווער געשמאַקע קוך, די ביוראָ'ן פון דעם פער־באַנד פאַר טוריסטישער פּראָפּאַגאַנדע שטעהען גרייט צו דינען יעדען טוריסט.

מיט איין וואָרט — דעם „וויק־ענד" קען מען אַמבעסטען פערברענגען אין דער פוילישער הויפט־שטאָט וואַרשא.

געפערשט די וועקסלען פון זיין קליענט

דערפאר בעקומען 6 חדשים טורמע

(א) אין קרייז־געריכט איז נעכטען פאָרגעקו־מען אַ פראָצעס געגען שלמה יאַנאָסאָוויטש, אַ בע־זיצער פון שאָקאָלאַד־געוועלב אויף זגערזשער 46. איינער פון די בעדייטענדסטע אָפּנעהמער פון יאַנאָסאָוויטש'ן איז געווען אַ גטוויסער אליהו ציג־צינאַטוס פון נאָוואָמיעסקא 26.

אין מאַי 1934 האָט ציגצינאַטוס אָנגעהויבען צו בעקומען צעטעלעך אויף אויסצוקויפען וועקסלען, ווען ער האָט האָט אויסגעקויפט די וועקסלען האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז זיין אונטערשריפט איז גע־פעלשט.

די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז די וועקסלען זענען געפעלשט געוואָרען דורך דעם דערמאָנטען יאַנאָסאָוויטש, וועלכער איז צוגעצויגען געוואָרען צו פעראַנטוואָרטליכקייט און נעכטען איז פאָרגעקומען זיין פראָצעס, יאַנאַסאָוויטש האָט זיך טיילווייז מודה געווען אין דער שולד, דאָס געריכט האָט איהם פערמשפט אויף 6 חדשים טורמע.

ד"ר י.

HALTRECHT

ספּעציעל־אַרצט פאַר הויט.- געשלעכטס־קראַנקהייטען און מענער־שוועכע

פּיעטריקאָווער 10. טעל. 245-21

נעהמט אָן פון 8 פריה ביז 2 מיטאָג און פון 5 ביז 9 אָוו. זונטאָג פון 10—1 בייטאָג. אַלע אַרט אַנאַליזען פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פּרייזן א ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

קליינער פעליעטאָן

ס'וועט בעסער...

סוף כל סוף — זאָגט שמילשמעלקי — איז נאָך נישט אַזוי טעפּעהרליך, נישט אַזוי סכנות נפשות'־דיג... מ'דאַרף נישט האָבען קיין טענות — זאָגט ער — מ'קען נאָך לעבען!

אָט, למשל, נייט איצט בילינער ווערען דער טראַמוואַי מיט 5 גראָשען פאַר אַ קורס — איז עס דען נישט קיין הנחה?... איז עס דען נישט אַ פער־לייכטערונג, וואָס וועט דעם מענשען מאַכען פרייער אָפּאָטעמען און ציהען די לופט...

אצינד — זאָגט ער — וועט אַ גאָוש־בראָט, אַז ער וועט התונה־מאַכען קינדער, וועט ער זיי קענען אָנטון ס'פּערגעניגען, און געבען די מעגליכקייט דעם יונגען פּאָרל צו מאַכען אַ לוסטרייזע פון נייען אויף בזשעזשיצער מיט'ן טראַמוואַי נומער 1 בלויז פאַר 20 גראָשען...

וואָרום — זאָגט ער — 20 גראָשען איז נישט קיין 25, פונקט אַזוי, ווי דאָס זיצען צוזאַמען אויף די זעלבע בענק און קריגען אָפּגעהרג'עט, און זיצען בעזונדער, אויף די לינקע בענק און... א ו י ך קריגען אויסגעזעצט די צעהן — איז נישט איינס־און־דאָס־זעלבע!...

זאָגט ענק, וואָס עס ווילט — זאָגט שמילשמעלקי — אָבער, אַז איינער פרויך צו פאָהרען אַ 20 מאָל אין טאָג, און שפּאָרט אָפּ דערמיט צוואַנציג מאָל פינף — בלייבט איהם טאַקי אויס אַ גאַנצע זלאָטי..

און וואָס מ'קאָן אָפּטון היינט, אַז מ'זעהט דעם לעבעדיגען זלאָטי פאַר די אויגען—בעדאַרף איך דאָך אויך נישט אַריינצולעגען און מויל אַריין!...

ערשטענס קען מען טאַקי קויפען אַ 4 קילאָ ברויט און האָבען אַ 4 טאָג צו־עסען צו זעט, ווי אַ קיסער... והשנית — זאָגט ער — ווייס איך עס פון זיך אַליין, אַז איך פאָהר איטנאַנצען נישט אויפ'ן טראַמוואַי קומט טאַקי אַמאָל אויס, אַז עס סטאַרטשעט מיר אויף שבת צו מאַכען!

שמילשמעלקי

Dr. med. H. LUBICZ

ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראַנקהייטען

צעגעלניאַנא 7 (פריהער 43), טעלעפאָן 32-141

עמפּפאַנגס־שעה'ן 8-10, 12-2 און 5-8 אָוועגר

שטורמדיגע צייטען

ראמאן

55

— ששש! שטילער! — שעפּטשעט קיביראַוו אַרויס און קוקט זיך דערשראָקען אום אין אַלע זייטען, — יאָ, דאָס בין איך.

— אַך, גאָט מיינער, וואָס עס קען אַלץ גע־שעהען אויף דער וועלט! — רופט אויס דער פאַל־קאָווניק? — שמייכעלט קיביראָוו, אומקוקענדיג צו וועלכע צוועקען? ווי קומט איהר אַהער?

— איז אייך נישט קלאָר מיין ראָל, הער פאַל־קאָווניק? — שמייכעלט קיביראַוו, אומקוקענדיג זיך אין אַלע זייטען צי אימיצער הערט זיך נישט אונטער.

— אָבער... אָבער איהר זענט דאָך אוועקגע־פאָהרען קיין פּעטערבורג... — וואונדערט זיך דער פאַלקאָווניק, — אַלע האָבען געשמועסט, אַז דער אַפּיצער קיביראַוו איז אוועק פון קאַוקאַז. איהר ווייסט, איך האָב דעם איינדרוק, אַז מיר חלומ'ט זיך איצט... איך ווייס אַליין נישט... צי זאָל איך גלויבען אין דעם אַלעם?

— הער פאַלקאָווניק, — זאָגט קיבּיראָוו מיט אַ ציטערדיגער שטים, — די זאַך דאַרף בלייבען שטרענג געהיים! אויסער אייך טאָר קיינער דערפון נישט וויסען, אַפילו דער גענעראַל גובערנאַטאָר מיכעיעוו אַליין טאָר נישט וויסען אַ' איך בין אַריינ־געטראָטען אין סעלים־כאַנ'ס באַנדע דאָס קען נאָך שעדיגען מיין גאַנצען פּלאַן... איהר ווייסט דאָך, אַז סעלים־כאַן האָט זיינע שפּיאָנען אומעטום...

— אָבער און וואָס בעשטעהט אייער פּלאַן?

— זעהענדיג, אַז גאַנצע פאָלקען מיליטער קענען זיך קיין עצה נישט געבען מיט סעלים־כאַנ'ען, בין איך געפאַלען אויף אַ פּלאַן, אגב זעהר אַ געוואַגטען און געפעהרליכען. איך האָב בע־שלאָסען אַריינצוטרעטען אין סעלים־כאַנ'ס באַנדע, געזינען צוטרוי ביי סעלים־כאַנ'ען און, ווי אַמאָל דלילה האָט איבערגעגעבען שמשון הגבור אין די הענד פון די פלשתים, אַזוי וויל איך איבערגעבען דעם קאַווקאַזער שמשון הגבור אין די הענד פון אונזער מיליטער.

— אָבער איהר זענט דאָך נישט קיין דלילה....

— שמייכעלט טימיריאַזעוו.

— דאָס מאַכט נישט אויס. איך דאַרף זיך נאָר סטאַרען צו געווינען ביי סעלים־כאַנ'ען דעם פאָלסטענדיגסטען צוטרוי, דאַן וועט מיר זיין זעהר לייכט איבערצוגעבען איהם אַ לעבעדיגען אין די הענד פון אונזער רעגירונג.

— נאָך דערצו אַ לעבעדיגען? — וואונדערט זיך טימיריאַזעוו, — וועט עס אייך דען געלונגען?

— אין דעם טאַקע בעשטעהט מיין גאַנצער פּלאַן. אויב סעלים־כאַן וועט פאַלען אַ טויטער, וועט דאָס פאָלק נישט גלויבען, אַז ער לעבט שוין נישט. ווי איהר ווייסט געהט אַרום צווישען די קאַוו־קאַזער איינוואוינער אַ לעגענדע, אַז אויף סעלים־כאַנ'ען האָבען קוילען קיין שום ווירקונג נישט, אַז בכלל קאָן ער נישט שטאַרבען... מיר דאַרפען איהם דעריבער פאַקען אַ לעבעדיגען, איהם משפט'ן און אויפהענגען אין דער אָנוועזענהייט פון טויזענדער מענשען, דאַן וועלען אַלע וויסען, אַז סעלים־כאַן לעבט נישט מעהר.

— אָבער קיביראַוו, דאָס דורכפיהרען אייער ווירקליך פאַנטאַסטישען פּלאַן איז דאָך פערבונדען מיט פערברעכענס! — רופט אויס טימיריאַזעוו, — אָט, למשל, זענט איהר דאָך געגען מיר בעגאַנגען אַ פערברעכען, פאַר וועלכען אייך קומט, לויט'ן געזעץ איבּיגע קאַטאָרגע...

— הער פאַלקאָווניק, — ענטפערט קיביראַוו מיט אַן'אומעטיגען שמייכעל, — איך גיב מיר אָהּ וועגען דעם אַלעם אַ גענויעם דין־וחשבון. אָבער, אדרבא, זאָגט איהר אַליין, איז דען פערהאַן אַן־אַנדער אויסוועג? אויב מען וויל געהען אין דער מלחמה אַ־יין, מוז מען קאָנען פולווער שמעקען, איז פערהאַן אַ שפּריכוואָרט, מען מוז זיין גרייט אויף פערברעכענס, אויב מען וויל דורכפיהרען די וויכ־טיגע אויפגאַבע. וועלכע איך האָב זיך געשטעלט. ס'איז נישטאָ קיין אַנדער ברירה! איהר וואונדערט זיך, אוודאי, הער פאַלקאָווניק, פאַרוואָס איך האָב אייך איצט ענטדעקט דעם סוד?

— דעם אמת זאָגענדיג, וואונדערט עס מיך טאַקע אַביסעל.

— דאָס האָט שוין אַ שייכות צו מיין געוויסען, הער פאַלקאָווניק. מיין געוויסען האָט די גאַנצע צייט, וואָס איך האָב זיך געפונען ביי סעלים־כאַנ'ען, נישט געקאָנט רוהען, איך האָב מיך נישט געקאָנט שענקען דאָס, וואָס איך, אייערער אַנ'אַל־טער בעקאַנטער, אַנ'אָפיצער פון דאַגעסטאַנער פאַלק, האָב געמוזט אייך פאַנגען, זיך בעגעהען מיט אייך אַזוי אַכזריותדיג... איצט, ווען איך דערצעהל אייך דאָס אַלץ, ווערט מיר לייכטער, פיהל איך אַ פער־ענטפערונג פאַר מיינע מעשים.

זיי זענען צוגעקומען צום שאָסע, וואָס פיהרט קיין וויעדיענאָ. קיביראַוו האָט זיך ווידער אומגע־קוקט אין אַלע זייטען. ס'האָט זיך איהם נאָר אויס־געדוכט, אַז סעלים־כאַן ווייסט ווער ער איז, אַז ער פּרובירט איהם אויס, אַז ער שפּילט מיט איהם אומישנע אַ קאַץ־און־מויז־שפּיל, אַז ערגעץ צווישען די בוימער פונ'ם נאָהענטען וואַלד בעהאַלטען זיך אויס סעלים־כאַנ'ס מענשען, וועלכע שפּיאָנירען איהם נאָך.

— נו, איצט מוזען מיר זיך געזעגענען, — האָט קיביראַוו געזאָגט, דערלאַנגענדיג דעם פאַל־קאָוניק די האַנד.

— ווען נישט די שטים, וואָס איז מיר אַזוי גוט בעקאַנט, — האָט געזאָגט טימיריאַזעוו, — וואָלט איך אייך בשום אופן נישט דערקענט. איך בין זיכער, אַז ווען אייערע עלטערען וואָלטען זעהען אייך איצט, וואָלטען זיי אויף קיין פאַל נישט געוואָלט גלויבען, אַז דאָס זענט איהר, זוהן. איהר דאַרפט אָבער זיין פאַרזיכטיג מיט אייער שטים. עס קען דאָך טרעפען, אַז איהר זאָלט ווי־דער דאַרפען מאַכען אַנ'אַנפאַל אויף אַזאַ הײמישען מענש, ווי איך... — האָט טימיריאַזעוו צוגעגעבען מיט אַ שמייכעל.

— אַך, דאָס וואָלט געווען פאַר מיר שרעקליך! — האָט קיביראַוו אויסגערופען מיט אַ טאָן פון פערצווייפלונג.

— אבער איהר וואָלט נישט געהאַט קיין אַנ־דער ברירה, — האָט צוגעגעבען טימיריאַזעוו.

— אלזא, הער פאַלקאָווניק, איך בעט ביי אייך אַנ'עהרען־וואָרט, אַז חוץ אייך וועט קיין שום לע־בעדיגער נפש נישט וויסען, אַז איך, דער אָפיצער קיביראַוו, געפין זיך אין סעלים־כאַנ'ס באַנדע. פאַרן גוטען רעזולטאַט פון מיין פּלאַן איז דאָס אומבע־דינגט נויטיג.

— איך גיב אייך מיין עהרענוואָרט! נו, זייט מיר געזונט, מיין העלדישער אָפיצער! — האָט טימיריאַזעוו פעסט געדריקט קיביראַוו'ס האַנד. — איהר זענט באמת אַ העלד, איהר שטעלט דאָך איין אייער קאָפּ...

טימיריאַזעוו האָט זיך געלאָזט געהען אויפ'ן וועג וואָס פיהרט קיין וויעדיענאָ און קיביראַוו האָט זיך שנעל פערקירעוועט צוריק אין די בערג.

שפּעט ביינאַכט איז ער אָנגעקומען צוריק אין סעלים־כאַנ'ס לאַגער. אין לאַגער איז געווען שטיל. סעלים־כאַן און אַ טייל פון זיינע מענשען זענען שוין געשלאָפען. בלויז זעקס מענער זענען געווען אויסגעשטעלט אין פערשידענע זייטען און האָבען געהאַלטען וואַך.

קיביראַוו האָט אָנגעגעבען דעם פּאַראָל, דאָס וואָרט וואָס האָט געדינט אַלס צייכען, אַז ער איז אַנ'אייגענער מענש און מען דאַרף איהם דורכלאָזען.

— אהאווא!

די וואָס זענען געשטאַנען אויף דער וואַך האָ־בען יעדענפאַלס אָנגעשטעלט אויף איהם די ביקסען. איינער האָט אָנגעצונדען אַנ'עלעקטריש לעמפּעל און דערקענט קיביראַוו'ן.

— דאָס איז אלי, — האָט ער בעמערקט, — נו, האָסט שוין אוועקגעפיהרט דעם צאַרישען הונט?

— ער מוז שוין זיין אין דערהיים, — האָט קיביראַוו געענטפערט.

ער איז געווען שרעקליך מיד פונ'ם וועג און האָט זיך געלעגט שלאָפען. צומאָרגענס, ווען ער איז אויפגעשטאַנען, איז שוין סעלים־כאַן געזעסען אויף זיין בורקע און געשמועסט מיט קאַדיין און נאָך עטליכע מענשען.

— איז שוין אלי צוריקגעקומען? — האָט סעלים־כאַן געפרעגט.

— יאָ, — האָט מען איהם געענטפערט.

אין דעם זעלבען מאָמענט איז קיביראַוו אַרויס־געקראָכען פון דער הייל, וואו ער איז געשלאָפען. ער האָט זיך אַנידערגעוואָרפען אויף דער ערד, מיט דעם פּנים צו מזרח, און געמאַכט זיך שעפּטשען די מאַכמעדאַנישע פריהמאָרגען־תּפילה... נאָכדעם איז ער צוגעגאַנגען צו סעלים־כאַנ'ען.

— גוט מאָרגען, כאַן. איך האָב שוין דעם פאַל־קאָווניק אוועקגעפיהרט.

— נו, האָסטו עפּעס פון איהם אַרויסגעקראָגען?

— האָט סעלים־כאַן נייגעריג געפרעגט.

— ער האָט געשוויגען, ווי אַ פיש. איך האָב זיך פאַר איהם פאָרגעשטעלט אַלס צאַרישער אָפיצער, וואָס האָט זיך אַריינ'גע'גנבעט אין סעלים־כאַנ'ס לאַ־גער, כדי דאָרט אויסצושפּיאָנירען... איך האָב איהם דערצעהלט פערשידענע נישט־געשטויגענע, נישט־געפלויגענע מעשיות, אָבער ער — אַ שטיין! רעדט קיין וואָרט נישט! זעהט אויס, אַז ער האָט זיך גע־כאַפּט, אַז איך זאָג איהם אַ ליגען, האָט ער דע־ריבער עקשנות'דיג געשוויגען...

— אַ כיטרער חברה־מאַן, דער דאָזיגער טי־מיריאַזעוו, — האָט סעלים־כאַן געזאָגט — ער האָט געדאַרפט זיין אַ שוטה, אַז ער זאָל גלויבען, אַז דו ביזט אַ צאַרישער אָפיצער... כאַ־כאַ־כאַ, קוקט'ס נאָר אָן דעם צאַרישען אָפיצער!... — האָט זיך סעלים־כאַן צולאַכט, אָנווייזענדיג אויף קיביראַוו'ן.

באַלד איז ער געוואָרען ערנסט, ווי ער וואָלט זיך אָן עפּעס דערמאָנט און געזאָגט:

— הער נאָר, אלי, איך האָב בעשלאָסען, אַז דו זאָלסט זיך אַריינקריגען אין דער קאַנצעלאַריע פון גענעראַל־גובערנאַטאָר מיכעיעוו... דו וועסט זיך דערצו אויסטויגען... דו וועסט זיין אונזער בעסטער שפּיאָן... וואָס איז מיט דיר? וואָס האָסטו געמאַכט אַזאַ זויערע מינע?

הערענדיג די דאָזיגע ווערטער, האָט קיביראַוו געהאַט דעם איינדרוק ווי מען וואָלט איהם בעגאָסען מיט אַ האַמער איבער'ן קאָפּ!..

(ווייטער קומט)

גרויסע קאָנפערענץ אין דער קהלה

פון פּרנסים, דאָזאָרעס, ראַבינאַט און כלל־טוער

וועגען די געפאָדערטע ענדערונגען אין שחיטה־בודזשעט

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פאָדערונג פון דער אויפזיכטס־מאַכט צו רעדוצירען אויף 40 פּראָצענט די פּרייזען פון דער שחיטה, איז ענטשטאַנען די נויטווענדיגקייט צו רעדוצירען דעם גאַנצען שחיטה־בודזשעט אין די זעלבע פּערהעלטענישען אין צוזאַמענהאַנג דערמיט צו רעדוצירען די פּענסיעס פון שחיטה־פּערסאָנאַל. די קהלה־פּערוואַלטונג האָט געמאַכט אַלע בעמיהונגען צו ענדערען די פאָראָרדענונגען פון דער אויפזיכטס־מאַכט, אָבער ביז־איצט האָט זיך דאָס נישט איינגעגעבען. פערקעהרט די סטאַראָסטווע האָט עהערבעכטען, אויפ'ן בעפעהל פון דער וואָיעוואָדזטווע, זיך געווענדעט צו דער קהלה, אַז די נייע שחיטה־סטאַווקעס, מוזען גענומען ווערען פון ערשטען יאַנואַר אָן.

מיט דעם ענין האָט זיך פאַרנומען די קהלה־פּערוואַלטונג ביים אויסאַרבייטען דעם בודזשעט פאַר'ן יאָהר 1936 און ס'איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די קהלה־פּערוואַלטונג זעהט די מעגליכקייט צו רעדוצירען דעם שחיטה־בודזשעט נאָר מיט 10 ביז 11 פּראָצענט וואָס וואָלט געבּרענגט צו אַ רעדוקציע פון די פּענסיעס פאַר'ן שחיטה־פּערסאָנאַל מיט 5 ביז 20 פּראָצענט, לויט דער גרויס פון דער פּענסיע. אויב אָבער די אויפזיכטס־מאַכט וועט זיך האַלטען ביי דאָס איהריגע, איז די קהלה־פּערוואַלטונג געצוואונגען אויסצושליסען די שחיטה פון איהר טעטיגקייט און זי צוריק איבערגעבען צו שוחטים. היות אָבער ווי די קאָנסעקווענצען פון אַזאַ שריט וואָלטען געקענט דערפיהרען צו רעזיגנאַציע פון דער קהלה־פּערוואַלטונג, האָט דעפּ. מינצבערג בעשלאָסען צו רופען אַ קאָנפערענץ פון דער קהלה־פּערוואַלטונג, קהלה־ראַט, ראַבינאַט און אַנגעזעהענע כלל־טוער פון דער שטאָט, אַז זיי זאָלען אָננעהמען אַ בעשלוס אין דער דאָזיגער פראַגע.

די קאָנפערענץ איז נעכטען פאָרגעקומען אין קהלה־לאָקאַל אונטער'ן פאָרזיץ פון פּרעזעס מינצבערג. צו איהר זענען געקומען די פּערוואַלטונגס־מיטגלידער, פּרנסים, דער גאַנצער ראַבינאַט און אָרטאָדאָקסישע טוער.

אין זיין ערעפנונגס־רעדע זאָגט דעפּ. מינצבערג, אַז דער ענין, וועלכער דאַרף בעטראַכט ווערען, איז אַ זעהר ערנסטער. **ס'איז נישט נאָר אַ פראַגע וועגען שחיטה, נאָר דאָס איז אַ ענטשיידענדער מאָמענט פאַר'ן קיום הקהלה.** די קאָנפערענץ איז גערופען געוואָרען צוליב דעם, וואָס די קהלה־פּערוואַלטונג האָט נישט געוואָלט נעמען אויף זיך די אויסשליסליכע אחריות. די קהלה האָט אויך מיט 2 יאָהר צוריק ווען ס'האָט געהאַלטען ביים איבערנעהמען די שחיטה, בערופען אַזאַ ענליכע קאָנפערענץ, וואו די פראַגע איז ענטשיידען געוואָרען. די שחיטה איז איבערגענומען געוואָרען דורך דער יודישער קהלה אין לאָדז דורך אַ דרוק פון דער אויפזיכטס־מאַכט, וועלכע האָט געהאַלטען, אַז די שחיטה דאַרף געבען דער קהלה אַ מיליאָן זלאָטים אַ יאָהר און מיט דער סומע וועט קענען ענטלאַסטעט ווערען די יודישע בעפעלקערונג פון עטאַט. די קהלה איז אויף אַזאַ קאָנצעפּציע נישט איינגעגאַנגען און אויב זי האָט איבערגענומען די שחיטה האָט זי נישט באַזירט איהר בודזשעט אויף די הכנסות פון דער שחיטה, נאָר ס'האָט זיך געהאַנדעלט וועגען אַריינברענגען אָרדנונג אין דער שחיטה און שטאַרקען דעם כשרות.

דורך די צוויי יאָהר, וואָס די קהלה פיהרט די שחיטה, זאָגט פּרעזעס מינצבערג, האָט זי זיך נישט וואָס פאַרצוואַרפען, דאָס כשרות איז העכער, ווי זי איז געווען פריהער. די פּענסיעס פון די שוחטים זענען געהאַלטען געוואָרען אויף אַ ווירדיגער הויך, בעת די וואַרשאַווער שוחטים פּערדינען קוים אַ העלפט וואָס די לאָדזער, דאָס כשרות דאָרט איז צוריקגעגאַנגען, ס'הערשט אַ פּוילשטענדיגער כאַאָס.

דער אַנגריף אויף דער יודישער שחיטה, זאָגט דעפּ. מינצבערג, קומט איצט פון עטליכע זייטען, פון איין זייט ווערט עס געטון אונטער'ן מאַנטעל פון צער בעלי־חיים. מ'זאָגט, אַז די יודישע שחיטה איז אכזריות'דיגער, בעת די צער בעלי החיים־יקעס אליין ווייסען, אַז דאָס איז נישט אמת, ווייטער ווערט אַנגעוויזען אויפ'ן ווירטשאַפטליכען מאָמענט און מ'זאָגט, אַז צוליב די הויכע אָפּצאָהלען פאַר שחיטה ווערט דאָס פלייש טייערער און כלומרשט לײַדען דערפון די קריסטליכע בעפעלקערונג, וואָס איז אַ פּירוש'ער ליגען, ווייל דאָס שחיטה־געלד מאַכט אויס קוים 1 גראָשען אויף אַ קילאָ פלייש, בעת קנאַפּע 4 גראָשען אויפ'ן קילאָ געהען אַרויף אויף אָפּצאָהל פאַר שעכט־הויז, שטאָל־געלד, פּאָשע א. אַז. וו. און דאָס ריהרט מען נישט. דער אַנגריף אויף דער שחיטה נעהט נישט נאָר אין לאָדז, נאָר אין גאַנץ פוילען, וואָס שייך דער לאָדזער קהלה, האָט די וואָיעוואָדזטווע **בעפוילען צו רעדוצירען די שחיטה־פּרייזען פון 7 זל. פאַר אַ שטיק ביז 4 זל. דאָס מאַכט אַן'אונטערשיד אין שחיטה־בודזשעט פון 150 טויזענד זל.**

אַלע אונזערע בעמערקונגען צו רעדוצירען דאָס שחיטה־געלד בלויז מיט 6 זל. האָבען זיך נישט איינגעגעבען. די וואָיעוואָדזטווע וויל אַדורכפיהרען, אַז אין לאָדז זאָל קאָסטען דאָס זעלבע שחיטה־געלד ווי אין וואַרשא. די קהלה־פּערוואַלטונג האָט געטון אַלץ וואָס עס איז מעגליך, זי האָט צונויפגעשטעלט דעם בודזשעט אויפ'ן יסוד פון 6 זל. שחיטה־געלד פאַר אַ בהמה, אָבער אין פערלויף פון די בודזשעט־בעראַטונגען איז געקומען אַ בעפעהל פון דער סטאַראָסטווע, אַז די נייע סטאַווקעס מוזען שוין איינגעפיהרט ווערען שוין פון ערשטען יאַנואַר, די קהלה־פּערוואַלטונג האָט דעריבער גענויטיגט אויסעלימינירען דעם שחיטה־בודזשעט. **די פּערוואַלטונג האָט זיך פערשטענדיגט מיט דעם שחיטה־פּערסאָנאַל, וועלכער האָט נישט געוואָלט איינגעהן אויף קיין שום רעדוקציע פון די פּענסיעס.** זיי האָבען ערקלערט, אַז זיי האָבען נישט קיין שום אַנדער בעל־הבית ווי דעם קצב מיט דעם אָקס!

ביי אַזאַ לאַגע האָב איך גערופען, זאָגט דעפּ. מינצבערג די היינטיגע בעראַטונג, וועלכע דאַרף זיך אַרויסזאָגען וועגען דעם, צי די קהלה זאָל אָוועקגעבען די שחיטה און איבערלאָזען דעם ענין זיין גורל. **וואָס וואָלט געקאָנט האָבען די קאָנסעקווענצען פון דער דעמיסיע פון דער קהלה־פּערוואַלטונג** אָדער מ'דאַרף ראַטעווען וואָס עס לאָזט זיך נאָר.

ס'נעהמט אַ וואָרט דער שוחט זאַבלודאָווסקי וועלכער האָט טענות צו דער קהלה פאַרוואָס זי האָט בכלל איבערגענומען די שחיטה. ער זאָגט אויך, אַז צוליב דעם וואָס די קהלה האָט איבערגענומען די שחיטה, האָט זיך די כשרות־פראַגע פערערגערט, ווייל פריהער איז דער שוחט געווען אַ בעל־הבית פאַר זיך, און היינט איז ער נאָר אַ בעאַמטער און דער קצב נוצט דאָס אויס (?). דער רעדנער קען בשום אופן נישט מאָטיווירען, פאַרוואָס די שוחטים קומט אַזעלכע פּענסיעס (1000 און 800 זלאָטעס). אָבער ער ערקלעהרט, אַז די שוחטים וועלען נישט איינגעהן אויף קיין שום רעדוקציעס, אויב די קהלה וויל דווקא רעדוצירען די פּענסיעס ווילען זיי צוריק די שחיטה.

דאָזאָר רומקאָווסקי שטיצט זיך אויף די ווערטער פון שוחט זאַבלודאָווסקי וועגען דעם, אַז דאָס כשרות האָט זיך פערערגערט, און האַלט, **אַז די ראַבינאַט - מיטגלידער, וועלכע געפינען זיך אויפ'ן אָרט זאָלען זיך אַרויס זאָגען צי די כשרות שטעהט אויף אַ געהעריגער הויך, ווייל ער אַלס שליח פון טויזענדער יודען וויל וויסען צי מען עסט אין לאָדז כשר פלייש.**

הרב מרדכי ניסן קרול זאָגט, אַז דאָזאָר רומקאָווסקי האָט איהם נישט קיין רעכט צו שטעלען אַזעלכע פראַגען און ער וויל נישט ענטפערען דערויף, צי פריהער איז די כשרות געווען גרעסער צי איצט. יעדענפאַלס איז דאָס פלייש אין לאָדז כשר.

פּרעזעס מינצבערג זאָגט, אַז ער האָט דאָס רעכט צו פאָדערן, אַז דער ראַבינאַט זאָל זיך וועגען דעם אַרויסזאָגען, צי דאָס כשרות וועט זיין בעסער צי ערגער. פון אַזאַ ענטפער, ווי הרב קרול האָט געגעבען, וועט מען דאַרפען ציהען קאָנסעקווענצען.

הרב הערצל האַרצשטאַרק ערקלערט דערויף אין נאָמען פון ראַבינאַט, וועלכער איז דער שליח ביי דער שחיטה און בעשעפטיגט זיך מיט דעם ענין כחיטה, אַז די כשרות איז היינט פיל גרעסער, ווי זי איז געווען אין דער צייט, ווען די שוחטים האָבען געהאַלטען די שחיטה. דאָס זעלבע בעשטעטיגט אויך הרב משה ווייס.

דער פאָרזיצער פון קהלה־ראַט פישל ליבערמאַן זאָגט, אַז דורך הונדערטער יאָהרען האָט זיך קיין יודישע קהלה נישט אַריינגעמישט אין דער שחיטה. שוחטים האָבען געשטאַנען אונטער דער אויפזיכט פון רבנים. איצט איז די פראַגע געוואָרען אַ זעהר שאַרפע. די פראַגע שטעהט אַזוי, צי קען מען ערלויבען, אַז אימיצער זאָל זיך אַריינמישען אין די אינערליכע רעליגיעזע ענינים פון דער קהלה. צי קען מען ביי דעם בעסטען ווילען זיך צופּאַסען צו די פאָראָרדנונגען, וואָס האָבען אַ שייכות צו די רעליגיעזע ענינים.

די פאָראָרדנונגען פון דער מאַכט זענען בכלל נישט פערשטענדליך ווען ס'שטעלט זיך אַרויס, **אַז די רעדוקציע פון שחיטה־געלד און פון די פּענסיעס וועט נישט האָבען קיין שום איינפלוס אויפ'ן פּרייז פון פלייש.**

מיר דאַרפען זיך שטעלען אויפ'ן שטאַנדפּונקט, זאָגט דער רעדנער, אַז אומעטום ווערען אַדורכגעפיהרט רעדוקציעס און אויך מיר מוזען ברענגען דעם קרבן, אָבער ביז אַ געוויסער גרעניץ, די גרעניץ דאַרף זיין די, אַז די שוחטים דאַרף רעדוצירט ווערען דאָס געהאַלט פון 5 ביז 20 פּראָצענט און דאָס וועט מעגליך מאַכען צו רעדוצירען די שחיטה־פּרייזען פון 7 אויף 6 זל. **אויב די אויפזיכטס־מאַכט וועט ווייטער פאָדערן די רעדוקציע פון 40 פּראָצ., דאַרף די קהלה נישט מעהר טראָגען די אחריות פאַר דער שחיטה.**

פּרנס ליפמאַן זאָגט: די גאַנצע איצטיגע לאַגע האָבען מיר ציוניסטען פאָראויסגעזעהן. פּרעזעס ליבערמאַן זאָגט איצט דאָס, וואָס מיר האָבען געזאָגט מיט 3 יאָהר צוריק און ער קומט צו די זעלבע אויספיהרונגען, וואָס די אָפּאָזיציע בשעתו. „אחדות“ — זאָגט דער רעדנער האָט זיך כסדר ליקווידירט, איהר האָט געטון אַלץ, וואָס מ'האָט אייך געהייסען, אוועקגעגעבען איין פּאָזיציע נאָך דער צווייטער און דערפאַר צאָהלט מען אייך איצט אָפּ. **איהר האָט דערפיהרט דערצו, אַז מען געהט ביי אונז אָפּנעהמען די לעצטע ירושה, וועלכע איז נאָך ביי אונז געבליבען — די יודישע קהלות,** דורך פערשידענע פּאָליטישע און קאָניונקטור־מאַכינאַציעס האָט איהר דערצו דערפיהרט, אויב מ'נעהט ביי אייך איצט צונעהמען די שחיטה, וואָס וועט איהר נאָך האָבען צו טון אין דער קהלה, היינט געהט עס וועגען שוחטים, אין אַ צייט אַרום וועט מען דאָס זעלבע רעדען וועגען רבנים א. אַז. וו. אונטערן אַ סריק [?] פון פערשיעלינערן אָדער אַנדערע.

איך וויל, זאָגט דער רעדנער, אַז די פערזאַמלונג זאָל מיר גלויבען, אַז אויב ס'האַנדעלט זיך וועגען שחיטה איז נישט פאַרהאַן קיין פּאַרטייאישער אינטערעס, ווייל דאָס איז פון די וויכטיגסטע זאַכען! און מיר וואָרענען אייך אַז איהר זאָלט די שחיטה נישט אַרויסלאָזען פון דער קהלה. די היינטיגע פערזאַמלונג דאַרף טיפער און ברייטער אַרומרעדען דעם ענין. די פערזאַמלונג דאַרף בעשליסען זיך צו פערשטענדיגען מיט אַנדערע גרויסע קהלות וועגען דעם ענין קהלות בכלל. איהר גיט אַוועק איין מלבוש נאָכן אַנדערען און איהר וועט בלייבען שטעהן נאַקעט. **איך האָב נישט קיין שאָדען - פרייד פון דעם, וואָס איז געשעהן, דאָס זענען אונזערע אינערליכע חשבונות אָבער כלפי חוץ מוזען מיר האָבען אַ פאַראייניגטען פראָנט.** ס'איז נישט קיין פראַגע צי די שוחטים וועלען האָבען מיט 100 זלאָטים ווייניגער אַ חודש. יודען האָבען גרעסערע צרות, ס'האַנדעלט זיך וועגען קיום פון די קהלות. נאָכדעם ווי עס רעדט נאָך ה' משה צערערבוים, נעמט אַ וואָרט דאָזאָר רומקאָווסקי, וועלכער זאָגט, אַז די שטעלונג פון דער מעהרהייט קען ער שוין פון די פערוואַלטונגס־זיצונגען, מ'וויל אַלץ אַדורכפיהרען מיט דיקטאַטור, די שחיטה וואָלט אויסגעהאַלטען, אָבער איהר האָט געשטויסען [?] צו גרויסע המוציא'ס. די שוחטים נעמען באמת צו גרויסע פּענסיעס, פאַרוואָס דאַרף ביי אונז אַ שוחט נעהמען מעהר ווי אַ שוחט אין וואַרשא, וועלכער האָט בלויז 400 זל. אַ חודש, ס'זענען פאַראַן אין לאָדז הרבנים, וועלכע פּערדינען ווייניגער ווי די שוחטים, איהר, די אגודה אַליין האָט פערקאַכט די קאַשע און איצט דאַרפט איהר זי אויפעסען, מ'קען אויך מאַכען רעדוקציעס אין שחיטה־בודזשעט פון אַנדערע פּאָזיציעס, אָבער דער אמת איז, אַז אַ שוחט דאַרף נישט מעהר פּערדינען ווי 400 ביז 600 זל. אַ חודש און נישט קיין 800 ביז 1000 זל.

דער שוחט דוד וואָלאָך קען אויך נישט מאָטיווירען פאַר־וואָס די שוחטים קומט אַזעלכע גרויסע פּענסיעס, הגם ער בעמיהט זיך דאָס צו טון. ער רעדט וועגען איידעמ'ס, וואָס די שוחטים האָבען אויף קעסט, וועגען חתונה מאַכען קינדער, און ענליכע אַרגומענטען, וועלכע קענען קיינעם נישט איבערצייגען.

פּרעזעס מינצבערג ערקלערט, אַז דאָס אָוועקגעבען די שחיטה צוריק צו די שוחטים, הייסט נישט בלויז אַראָפּוואַרפען פון זיך די אחריות, נאָר עס הייסט, אַוועקגעהען איינגאַנצען פון דער קהלה, ווייל די אויפזיכטס־מאַכט שטעהט אויפ'ן שטאַנדפּונקט, אַז די קהלה מוז פיהרען די שחיטה, דער ענטפער פון הרב קרול מוז האָבען קאָנסעקווענצען, ווייל אויב עס איז דאָ אַ חשש, איז שולדיג נאָר דער ראַבינאַט, מיר האָבען דאָך אין לאָדז שוחטים יחסנים מיט די גרעסטע פּענסיעס, חותמים מעהר ווי אין יעדער שטאָט אין פּוילען. דאָס זעלבע אויך משגיחים. עס וואָלט געווען נויטיג צו נעמען אַ רב פאַר לאָדז, דער ראַבינאַט וויל דאָס אָבער נישט. מיר, צווישען אונז, זאָגט פּרעזעס מינצבערג, דאַרפען צווישען זיך אַדורכקומען. וויפיל אַ שוחט דאַרף פּערדינען. די פאָראָרדענונג וועגען דעם טאָר נישט קומען פון דרויסען.

נאָך דער רעדע פון פּרנס ראָזענבערג, ערקלערט הרב סילמאַן, אַז דער ראַבינאַט איז מסכים צו רעדוצירען די פּענסיעס פון די שוחטים פון 5 ביז 20 פּראָצענט, אָבער ווייטער נישט געהען.

דער ענין וועגען כשרות ווערט ערלעדיגט אויף דעם אופן, וואָס הרב פיינער ערקלערט, אין נאָמען פון ראַבינאַט, אַז דאָס כשרות־וועזען שטעהט איצט העכער ווי פריהער.

צום סוף זאָגט די קאָנפערענץ אַרויס די איינשטימיגע מיינונג, אַז מ'זאָל איינגעהן אויף אַ רעדוקציע פון שחיטה־בודזשעט אין די ראַהמען, וועלכע עס האָט אַנגענומען די קהלה־פּערוואַלטונג. אויב דאָס וועט זיך נישט איינגעבען, זאָל די קהלה אַראָפּוואַרפען פון זיך די אחריות פאַר דער שחיטה.

בעגרעניצט דאָס טייל: הנחות ביים פערוויילונגס־שטייער

דער פּרעזידענט אינזשיניער גלאַזעק האָט דורך דער שטייער־אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט אַרויסגעגעבען אַן'אינסטרוקציע דער קאָמיסיע צו ערטיילען שטייער־הנחות, אַז ביים בעטראַכטען ביטעס וועגען הנחות ביים שטייער פון פערוויילונגען זאָלען גענומען ווערען אין אַכט פאָלגענדע אָנווייזונגען: 1) דאָס בעפרייען אינגאַנצען פון פערוויילונגס־שטייער קען מען אָנווענדען צו אימפּרעזעס, וועלכע ווערען איינגעאָרדענט דורך שולען.

אויב די הכנסה איז בעשטימט אויף צו דערנעהרען אָרימע קינדער, אויף זומער־קאָלאָניעס און שול־הילף), אויפ'ן ווייסען קרייץ, קלובען און געזעלשאַפטען אויף אַ הכנסה איז בעשטימט פאַר'ן רויטען קרייץ און „לאָפּ“.

הנחות אין דעם דאָזיגען שטייער אין די גרעניצען פון 25 ביז 75 פּראָצענט קען מען אָנערקענען נאָר דורך אָבגעבען אינדיווידועלע ביטעס פון אינסטיטוציעס, געזעלשאַפטען, פעראיינען און קלובען פון אַ געזעלשאַפטליכען, פילאַנטראָפּישן און קולטורעלען כאַראַקטער.

ראַדיאָ־פּראָגראַם

דאָנערשטאַג, ד. 19־טען דעצעמבער

6.34 גימנאַסטיק. 6.50 פּליטען. 8 אודיציע פאַר שולען. 11.57 צייט־סיגנאַל. 12.03 ידיעות. 12.15 מוזיק. פריהמאָרגען. 1 פּליטען. 1.25 חויזווירטשאַפט. 1.30 „קאָנצערט זשיטשען“. 3.12 לאָדזער בערזע. 3.15 עקספּאָרט. 3.20 וואַרשאַווער בערזע. 3.30 קאָנצערט. 4 שמועס פאַר קינדער. 4.15 קינדער. 4.45 „גאַנץ פּוילען זינגט“. 5 רעפעראַט. 5.15 פּליטען. 5.50 „בוך און וויסען“. 6 פּאַרטעפּיאַן־קאָנצערט. 6.30 פילם־אַקטואַליען. 6.45 פּאַרטעפּיאַן־קאָנצערט. 7.20 רעקלאַמע־קאָנצערט. 7.35 ספּאָרט. 7.50 אַקטועלער שמועס. 8 אָפּערעטקעס. 8.45 אָוונט־ידיעות. 8.55 שמועס וועגען גאַז־ און לופט־אַנגריפען. 9 הערשפּיל. 9.35 „אונזערע לידער“. 10 קאָנצערט. 10.30 טאַנץ־מוזיק. 11 ידיעות, קאָמוניקאַטען, 11.05 פּליטען.

דער פאָטאָגראַפישער אַטעליער

„POLONJA“

31 גדאַנסקאַ 31

פיהרט אויס אַלערהאַנד פאָטאָגראַפיעס צו פּעסער, לעגיטימאַציעס, מעטריקעס ווי אויך צו דער אויבזיפיעטשאַלניע לויט פאָרשריפטען, בעשטעטיגט דורך דער האַנדווערקער־קאַמער. אַלעס **צו זעהר ביליגע פּרייזען.**

אויפ'ן פערלאַנג פון קליענט פערטיג איך אויס אין פערלויף פון עטליכע מינוט. אַלעס שעהן און גוט רעטושירט. פּאָסטקאַרטען ווערען אויסגעפערטיגט לויט די נייעסטע זשורנאַלען צו זעהר ביליגע פּרייזן.

„POLONJA“

אינהאַבער: דיפּל. פאָטאָגראַף

גיטערמאַן

לאָדז, גדאַנסקאַ 31

געעפענט די ערשטע קיך פאַר די אָרימסטע אין לאָדז

(א) נעכטען איז דורכ'ן בירגער־קאָמיטעט צו העלפען די אָרימסטע אין אונזער שטאָט געעפענט געוואָרען די ערשטע קיך אויף לאַגעווניצקאַ 31, די קיך וועט בעדינען דעם 1, 2 און 3 קאָמיסאַריאַטען.

אין דער ערעפנונגס־פייערליכקייט האָבען אַנטיילגענומען פאָרשטעהער פון דער מאַכט מיט סטאַראָסטאַ דר. וורנאַ אָן דער שפּיץ. פאָרשטעהער פון דער זעלבסטפערוואַלטונג, די לייטערס פון די אינטערעסירטע קאָמיסאַריאַטען; קאָמיסאַר אַנזשאַק, קאָמיסאַר טשושעווסקי און קאָמיסאַר מירסקי.

די נייע קיך גיט אַרויס 300 מיטאָגען טעגליך.

פון 4 ביז 8 יאָהר טורמע

פאַר פיהרען קאָמוניסטישע אַגיטאַציע אין מיליטער

(א) אין מיליטערישען קרייז־געריכט איז נעכטען פאָרגעקומען אַ פּראָצעס געגען 4 זעלנער, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין פיהרען אַ קאָמוניסטישע אַגיטאַציע אין די רייהען פון 4 אַרטילעריע־פּולק אין לאָדז. די בעשולדיגטע זענען געווען אַברהם גאָלדבערג, נחום ווייסבערג, יוסף זילבערבערג און לעאָן קאַטשאַרסקי.

דאָס געריכט האָט פערמשפּט אַברהם גאָלדבערג אויף 8 יאָהר טורמע, נחום ווייסבערג אויף 6 יאָהר, יוסף זילבערבערג און לעאָן קאַטשאַרסקי צו 4 יאָהר טורמע יעדען.

קלאַנג־קינאָ־טעאַטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26.

היינט און פאָלג. טעג!

ערשטער גרויסער פּוילישער פילם א. נ.

„Śluby Ułańskie“

אין די הויפּט־ראָלען:

Franc. Brodniewicz,

Tola Mankiewiczówna,

Wł. Walter, Walter Conti

אויסער'ן פּראָגראַם: די פּרעכטיגע קאָמעדיע

II

„CZY LUCYNA TO DZIEWCZYNA?“

מיט Jadwiga Smosarska

אין דער הויפּט־ראָלע, מיט'ן אָנטייל פון

Eug. Bodo, Cwiklińska

און אַנדערע.

אָנהויב 4 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12 פריה.

רעדאַקטאָרין פון „לאָדזשער וועקער"

פאַרמשפּט געוואָרען דורכ'ן געריכט

(א) אין שטאָטישען געריכט איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען דער פרוי ריקזשל איינכער, די פאַראַנטוואָרטליכע רעדאַקטאָרין פון וואָכען־בלאַט „לאָדזשער וועקער" וועלכעס איז ארויסגעגעבען געוואָרען דורכן „בונד".

די אַנגעקלאַגטע איז בעשולדיגט געוואָרען אין אפּדרוקען אין דעם 2. נומער פון וואָכענבלאַט אַר־טיקלען וועלכע האָבען געזאָלט אויפהעצען די בעפעלקערונג. די ציימונג אין וועלכע ס'האָבען זיך געפינען די דערמאָהנטע אַרטיקלען זענען נישט פער־שפּרייט געוואָרען, ווייל זיי זענען קאָנפיסקירט גע־וואָרען.

די פרוי איינכער איז פערמשפּט געוואָרען אין אין פּראָצעס אויף 6 חדשים אַרעסט און 500 זל. שטראָף און אין צווייטען פּראָצעס אויף 3 חדשים אַרעסט און 300 זלאָטעס שטראָף, אויב די בעשול־דיגטע וועט נישט קענען בעצאָהלען די 800 זלאָטעס וועט זי דאַרפען זיצען נאָך 3 חדשים.

די פערטיידיגונג האָט אַפּעלירט.

קאָנפליקטען אין די פאַבריקען

(א) אין אַרבייטס־אינספּעקטאָריאַט איז פאָר־געקומען אַ קאָנפערענץ וועגען ליקווידירען דעם קאָנפליקט אין דער פירמע לאַנדוי, 28 שיסער פולק 51, דער קאָנפליקט איז ענטשטאַנען צוליב וואָס ס'איז רעדוצירט געוואָרען דער לוין פון די אַרביי־טער און צוליב נישט געבען קיין אורלויב.

די פירמע איז, אין רעזולטאַט פון דער קאָנ־פערענץ פערפליכטעט געוואָרען צוצאָהלען די אַר־בייטער דעם אונטערשיד פון די רעדוצירטע לוינען און צו געבען זיי אורלויב.

* * *

אין דער פירמע קאפּעל, גוטמאַן און פערל־בערג, מאַגיסטראַצקא 31 איז פאָרגעקומען אַ קאָנ־פערענץ וועגען דערהאַלטען אין גאַנג די פאַבריק, ווייל די אינהאַבער האָבען ערקלערט אַז זיי מו־זען די פאַבריק פערמאַכען, אויב זיי וועלען אויסצאָה־לען די 90000 זל. וועלכע ס'קומט די אַרבייטער.

אַלגעמיינע פערזאַמלונג

פון דער היגער געזעלשאַפט פריינד פון יוו"א

זונטאָג, דעם 15 ה. ח. איז אין לאָקאַל פון „אָרט", וואָלטשאַנסקא 27 פאָרגעקומען די אַלגע־מיינע פערזאַמלונג פון דער היגער געזעלשאַפט פריינד פון ייוואָ.

נאָכדעם ,ווי דער פאָרזיצער פון דער געזעל־שאַפט ה' לייזער לעווען עפענט די פערזאַמלונג ווערט אַלס פאָרזיצער געוועהלט ה' ק. קאַבאַקער, דער פאָרזיצער פערבעט אין פרעזידיום די ה"ה ד"ר יעקב שלאָסער, משה לאַנדאַן און ה' בלומ־שטיין .

דעם טעטיגקייטס־בעריכט לייענט דער סעקרע־טאַר פון דער געז .ה' י. זעלקאָוויטש, פון דעם אויסגעהערטען בעריכט, שטעלט זיך אַרויס, אַז די געזעלשאַפט, הגם זי האָט געאַרבייט מיט בעשיידענע מיטלען, האָט זי דאָך, אין די ראַהמען פון איהרע בעשרענקטע מעגליכקייטען, געפיהרט אַן'אַלזייטיגע טעטיגקייט לטובת ייוואָ. אַזוי למשל האָט די געזעל שאַפט שטאַרק מיטגעהאָלפען אין דעם היינטיגען פריהלינג אַדורכגעפיהרטער זאַמעל־אַקציע, וועלכע האָט געגעבען בעדייטענדיגע רעזולטאַטען, די גע־זעלשאַפט האָט אויך פעראייביגט דעם נאָמען פון איהר פערשטאָרבענעם פאָרזיצער, רעד. לאַזאַר פוקס, דערמיט, וואָס זי האָט אויף זיין נאָמען אַוועק־געשענקט דעם קונסט־מוזיי ביי ייוואָ, דאָס איינגע־קויפטע קונסטווערק „יודישע זעלנער" פון בע־קאַנטען קינסטלער יאַנקל אַדלער. די געזעלשאַפט האָט אויך געפיהרט אַ לעבהאַפטע טעטיגקייט איז דער אָרגאַניזירונג פון דעם יודישען קונסט־מוזיי, וועלכער איז געשאַפען געוואָרען ביים יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט אויפ'ן נאָ־מען פון ריווע עטינגאָן. אַ דאַנק דער איניציאַטיוו פון דער פערוואַלטונג, האָבען כמעט אַלע היגע יודישע קינסטלער זיך בעטייליגט מיט זייערע אַר־בייטען אויף דער קונסט־אויסשטעלונג ביים וויסענ־שאַפטליכען אינסטיטוט, בעת דעם צוזאַמענפאָהר פון 14—19 אויגוסט. די פערוואַלטונג האָט אויך פּראָקלאַמירט אַ גרויסע ווערביר־אַקציע און, לסוף, אונטערגענומען די רעאָרגאַניזאַציע פון דער גע־זעלשאַפט, דערמיט וואָס זי האָט געשאַפען וויסענ־שאַפטליכע קאָמיסיעס, פּאַראַלעל צו די סעקציעס, וואָס עקזיסטירען ביים וויסענשאַפטליכען אינסטי־טוט. די היסטאָרישע קאָמיסיע ווערט אָנגעפיהרט פון ה' ד"ר פ. פרידמאַן, די עקאָנאָמיש־סטאַטיס־טישע — פון די ה"ה ד"ר ש. ווישעוויאַנסקי און א. פרידריך, די פסיכאָלאָגיש־פּעדאַגאָגישע — ה"ה ד"ר מ. שוואַלבע און ח. אָרמיאַן, די קאָמיסיע פאַר אַרכיוויאַלע זאַמלונגען, פאָלקלאַר און עטנאָגראַפיע — י. זעלקאָוויטש.

נאָכדעם ווי עס ווערט בעעהרט מיט אויפשטעהן פון די ערטער דער אָנדענק פון לאַזאַר פוקס און ד"ר צ. שאַבאַד, בעקומט דאָס וואָרט צום קאַסע־בעריכט, ה' אברהם פרידריך.

נאָך די דיסקוסיעס וועגען די ,צילען און אויפ־גאַבען פון דער געזעלשאַפט איז איינשטימיג אויס־געוועהלט געוואָרען פאָלגענדע פערוואַלטונג:

ד"ר פיליפּ פרידמאַן, לייזער לעווין, ד"ר מ. שוואַלבע. אברהם פרידריך, יוסף זעלקאָוויטש, יעקב טילמאַן, דיר. ישראל סאָלאָווס, אדוו. יוסף ווייצמאַן, אברהם סאָלאָוויטש און שמעיה צימערמאַן.

קאַנדידאַטען: ד"ר יעקב שלאָסער, פרוי ז. בריש, ד"ר י. הערשפינקעל, הערש בלומשטיין און משה לאַנדאַן .

רעווידיר־קאָמיסיע: פנחס נאַדעל, ד"ר י. קאַ־צענבאָגען, און יוסף אָקנין

* * *

אויסנוצענדיג די געלעגענהייט, וואָס ד"ר מאַקס ווינרייך, האָט אויף זיין צוריקוועג ,פון ארץ־ישראל זיך אָפּגעשטעלט אין לאָדז, ביי זיינע קרובים, האָט די ניי־געוועהלטע פערוואַלטונג מיט איהם אָפּגע־האַלטען אַ בעראַטונג מכח דער נאָהענטסטער אַרבייט פון דע' היגער געזעלשאַפט.

ד"ר ווינרייך, אויסהערענדיג דעם טעטיג־קייטס־בעריכט האָט אויסגעדריקט זיין צופרידענהייט מיט דער געזעלשאַפטס־טעטיגקייט און עס איז בעשלאָסען געוואָרען די טעטיגקייט צו פיהרען אין די אָנגענומענע ראַהמען, נאָר מיט מעהר אינטענסי־וויטעט.

25־יעהריגער יובל פון סופלער וואָלף נייהויז

ס'האָט זיך געגרינדעט א יובל קאָמיטעט צו פייערען די 25־יעהריגע טעאַטער־טעטיגקייט פון סופלער פון יודישען טעאַטער וואָלף נייהויז, אין קאָמי־טעט זענען אריין די ה"ה: רעד. יעקב אָבערזשאַנעק, דירעקטער משה בראָדערזאָן, פאָרזיצער פון יודישען אַרטיסטען פעראיין אין פוילען מאַקס ברין, דירעקטער יצחק קאַצענעלסאָן, רעד. ברוך שעפנער, די יובילי פאַרשטעלונג וועט פאָרקומען מאָנטאָג דעם 30טען סעפטעמבער 9 אַוונט, אין יודישען טעאַטער „ראַד מאַיטאָווטשי".

רעפעראַט פון יצחק לעוו

וועגען „באָראָכאָוויזם אין ליכט פון דער היינטיגער תקופה"

פרייטאָג אָוונט וועט פאָרקומען אין זאַל פון „שטערן" קלוב, פעטריקאָווער 61, א טרויער־אָקאַ־דעמיע געווידמעט די 18־טע יאָהרצייט פונם טעאָ־רעטישען בעגריטנדער פון „פועלי־ציוניזם" בער באָ־ראָכאָוו.

מיט א רעפעראַט וועגען באָראָכאָוויזם אין ליכט פון דער היינטיגער תקופה, וועט אַרויסטרעטען דער בעקאַנטער פיהרער פון די לינקע „פ. צ." אַקטיוויס־טען ה' יצחק לעוו פון וואַרשע.

עס וועלען רעציטירען מראַת רובין און ס. לעווי־קאָוויטש.

דער „שטערן" אָרקעסטער נעמט אויך אָנטייל מיט א ספעציעלען פראָגראַם.

רעאָרגאַניזאַציע פון „תוצרת הארץ"

בכדי צו רעאָרגאַניזירען דאָס איינציגע לאָדזשער געשעפט פון „תוצרת־הארץ" אין אונזער שטאָט איז געשאַפען געוואָרען א קאָמיטעט פון אָנגעזעהענע עסקנים, פריינד פון דער „תוצרת־הארץ" בעוועגונג.

פון פוילישען טעאַטער

אין שטאָטישען פוילישען טעאַטער ווערט היינט 830 אָוונט געשפּילט „פּשעדזשיוונע סטאַפּ".

מאָרגען פרייטאָג פּרעמיערע „שקאָלאַ פּאַראַטניקוו", שבת 4 בייטאָג — „קושיק". זונטאָג 12 מיטאָג אַ קינ־דער־פאָרשטעלונג: „אַלאַ אי יאַנעק וו' קראַינע משאַרוב".

קלאַנג־קינאָ CAPITOL זאַוואַדזקאַ 16
הייבט אָן פאָלג. טעג!
I. גרויסע אטראַקציע. פילם פול מיט עמאָציע, הומאָר און סענסאַציע
„Sequoia"
אין די הויפּט־ראָלען: Jean Parker, Russel Hardie רעזשי: Chester Franklin
גרויסער דאָ־עלטער פּראָגראַם! הייבט אָן פאָלג. טעג!
II. מעכטיגע דראַמע פון די צייטען פון דער פראַנצויזישער רעוואָלוציע
„פּורפּור־בלום"
ליבע אין שאָטען פון די תליות. — רעזשי: Aleksander Korda
איז די הויפּט־ראָלען: Merle Oberon, Leslie Howard
אָנהויב 4.30 נאָכמיטאָג. שבת און זונטאָג 12 בייטאָג.

א דרוק־מאַשין (אַ צילינדער) 70 אויף 100 אין גוטען צושטאַנד פרייזווירדיג צו פערקויפען
אָפּפערטען אין אַדמיניסטר. פון דער ציימונג אונטער „P. W."

קליינע אַנאָנסען 1 זלאָטי אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פרייע פּאָסטענס
אַ פריזיר־אַרביימער ווערט געזוכט אין פריזיר־אַנשטאַלט פיעטריקאָווער 79 פון זאַל...

לאָקאַלען
ווארימע מיט עלעקטריש ליכט און בעקוועהמע וואוינונגען פון זאַפאַרט צו פערמיטען אין ווישניאָווע־גוראַ. ביי ה' A. Pajkow 2878

אַנ'אָרט צו שלאָפען פאַר 1 אָדער 2 הערען. פילסודסקיעגאַ 54, רעכטע אָפיציגע. 1. איינגאַנג, 2. שטאָק, וו. 91.

פערשידענעס
Buchalter, bilansista ma jeszcze kilka wolnych godzin. Gwarancja za uznanie ksiąg. — Godny zaufania. — Referencje. Oferty sub. „M. P."

היגיענישע דראַמ־מאַטראַצן אַ פאַר 22 זל. 48 פעדערן, ווי אויך אוי־טאָמאַטען צו טאָפּטשאַנעס און פערשי־דענע טאַפעציערער־אַרבייט ביליג צו בע־קומען פּאָלודניאָווע 10. י. ברעסלער

נור א קורצע צייט! א זעלטענע געלעגענהייט!
מיט 50% רעדוקציע פון אַלע פרייזען
בעקומט איהר דישעיסטע בילדער אין גרעסטען בילדער־אַטעליער פון Roma Spokojna
13 פיעטריקאָווער 13
ווי אויך בעקומט איהר דעם גרעסטען אויסוואַהל פון ראַהמען צו גאַרדינען
אַלעס צו ליקווידאַציע־פרייזען!
ס'ווערען אָנגענומען בילדער איינצורעהמען.
נוצט אויס די זעלטענע געלעגענהייט!

לעטשניצע פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען 11 בזשעזשינער 11 טעלעפאָן 137-63
עס נעהמען אָן פאָלגענדע דאָקטוירים: דר. קויפמאַן, דר. דינעזאָן, דר. רויטער, דר. שפּירא, דר. שמערלאָווסקי, דר. י. איציקזאָן, דר. סטופאי, דר. שמירגעלד (נערווען קראַנקה.) און דענטיסטין סטאַראָפּאָלסקאַ
וויזיטען אין שטאָט
אַלע אַרט מעדיצינישע הילף.
קאַבינעט פאַר פיזיקאַלישער טעראַפּיע
א וויזיט 3 זל.

ענגליש, פראַנצויזיש, דייטש און העבערעאיש
לעקציעס, איבערזעצונגען און האַנדעלס־קאָרעספּאָנדענץ.
אַדרעס: Cegielniana 24, I p. tel. 261-36.
שפּרעכשטונדען פון 2—4 נאָכמ.

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפילים און הויט־קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער־שוועכע
אַנדזשעיאַ 5. טעל. 159-40
פּראָנט, 1טער שטאָק
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוונט
זונטאָג און יום טוב פון 9—1 נאָכמיטאָג.
ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען

Dr. med. Leon Familier
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
6. שערפּיעזש 37 (בענעדיקטאַ)
נעהמט אָן פון 5—7 נאָכמ.

Dr. med. G. GERSZTAJN
ספּעציאַליסט פאַר אויגען קראַנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעהמט אָן פון 11-2 און פון 5 ביז 8.30 אָוו.

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען־קראַנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
זגערזשער 11, טעלעפאָן 246-09.
נעהמט אָן פון 4—8 אָוונט.

Dr. med. H. Wajs
כירורג
וואוינט יעצט פיעטריקאָווער 17 טעל. 148-01

ברוך־קראַנקע
אויף ליידענדע פערשידענע רופּטורען
פערקרימונגען פון רוקען־ביין, פיס און הויקערס
דאָס ליידען איז נישט צו פערנאַכלעסיגען, ווייל די פאָלגען זענען פאַר'ן לעבען ביטער. דורך מיין מע־טאָדע ערפינדענע ספּעציעלע גומי־הייל־באַנדאַזשען, וועלכע האַלטען צו די גרעסטע פערנאַכלע־סיגטע געפעהרליכע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער און בעזייטיגען ראַדיקאַל מיט גאַראַנטיע אָהן בלוטיגע אָפּעראַציע און געפאַהר. מיין ספּעציאַליטעט איז אויך: הייל־אָפּאַראַטען און גאָרסעטען געגען אַלערליי פער־קריפּלונגען, פערקרימטע פליגעלס, פוס, הויקערס ווי אויך שמער־צענדע פּלאַט־פיס. פאַר אַמפּוטירטע אינוואַלידען אַמעריקאַנישע קונסט־פיס (סיסטעם־אַרבייטס).
ביים פּראָלאַפּוס זיך פון מאָגען, קישקעס און געבירט־מוטער, עמפּפעהל איך ספּעציעלע הייל־באַנדאַזשען לויט דעם סיסטעם פון פּראָפ. ד"ר גלענאַרד
דער אַמת'ער בעריהמטער אין גאַנץ פוילען פון אוניווער־זיטעטס־פּראָפעסאָרען אָנערקענט
ספּעציאַליסט Ortoped NATAN RAPAPORT
מיט 30־יעהריגער פּראַקטיק אין ווין, דייטשלאַנד און לעמבערג, נעמט אָן פון 9 פריה ביז 1 בייטאָג און פון 3 ביז 7 אָוונט
איז לאָדז, פּילסודסקיעגאָ № 23
פערזענליכעס ערשיינען פון קראַנקע ביי מיר איז אונבעדינגט נויטיג.

Dr. med. M. Wejs
אינערליכע און קינדער קראַנקהייטען
לאַגעוונצקאַ 25 טעל. 215-18
ביים קאַבינעט: בעלויכטונג מיט קוואַרץ־לאַמפּע און עלעקטריזאַציעס.

לעטשניצע פאַר ווענעריש־קראַנקע
מענער־שוועכע און הויט־קראַנקהייטען
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
45 פּיעטריקאָווער
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אָוונט.
פרויען און קינדער נעמט אָן א פרויען־דאָקטאָר פון 11-1 און פון 5-7 אָוונט.
א בעראַטונג 3 זל.

לעטשניצע פאַר ווענעריש קראַנקע
פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1 טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט
ווענעריש־קראַנקע, מענער־שוועכע און הויט־קראַנקהייטען
אַנאַליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס־סטאַציע
איז טעטיג א גאַנצען מעת לעת
פאַר פרויען א ספּעציעלער וואַרטע־זאַל

Dr. med. Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען בלאָז און אורין־קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אָן פון 9-11 און פון 6-8 אָוונט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

די ווייל ווערען בעריהמט

בעגעהט זי זעלבסטמארד אוז ערשט נאכ'ן אפראטעוועז ווערט זי בעריהמט

מיט פערציג יאהר צוריק האט א פיש־כאפער פערוואָרפען זיין נעץ אין דעם סעין־טייך לעבען פאריז און ארויסגעצויגען א... מיידעל.

אויסגעדאַכט האט זיך איהם גאר, אַז דאס שעהנע, יונגע מיידעל ליגט ביי איהם אין דער נעץ און שלאפט זיך פּרוהיג. זי איז געווען מיט א האלב־אָפען מויל. פון וועלכען עס האבען ארויסגעקוקט איהרע שעהנע געזונטע ציין, איהרע מלבושים זענען געווען ארונטערגעריסען פון די וואַסערען, און נאר שטיקלעך קליידער זענען געהאנגען אויפ'ן לייב.

ער האט גלייך געלאָזט וויסען דער פאליציי, אָבער די פאליציי האט נאָך גרויסע אנשטרענגונגען דאָך נישט געקאָנט פעסטשטעלען, ווער עס איז די זעלבסטמערדערין, וועלכע איז נאָך איצט, נאָכ'ן טויט, אויסערגעוועהנליך שעהן.

פאטאגראפערס האבען גענומען בילדער פון דער טויטער יונגער שעהנהייט, עס איז געקומען א סקולפטאר, וואס האט געמאַכט פון איהר א סטאטוע, מען האט געדרוקט איהר בילד אין אַלע צייטונגען, אָבער קיינער האט זיך נישט אָפגערופען. די פאליציי האט זיך געקליבען צו בעערדיגען זי אויפ'ן חשבון פון דער שטאט.

די סטאטוע, וואס דער סקולפטאר האט געמאכט, איז שפעטער בעריהמט געוואָרען אונטער'ן נאָמען: „די אומבעקאַנטע פון דער סעין" און איז אויסגעשטעלט געוואָרען אין אַ גרויסאַרטיגען סאלאָן. מען האט געמאַכט רעפּראדוקציעס, וואס זענען זיך צעגאנגען אין די טויזענטער. מען האט אויך געמאַכט פון דער סטאטוע אַ מאסקע, וואס איז נאָכדעם רעפּראדוצירט געוואָרען און הענגט היינט אין גאר א סך קונסט־גאלעריעס און אויף קונסט־אויסשטעלונגען.

די מאסקע רופט מען: „די מאסקע פון טויט". זי איז אויך געהאָנגען ביי דער בעריהמטער ווינער שעהנהייט, הערמינא האטוואַני, וועלכע האט געוואָלט נאָכטון דער „אומבעקאַנטער פון דער סעין".

הערמינא האט געוואָלט בעריהמט ווערען אַלס אַקטריסע, אָבער עס האט זיך איהר נישט איינגעגעבען. זי איז געווען בעריהמט אַלס שעהנהייט, אָבער קיין טאלאַנט האט זי אַ פנים נישט ארויסגעוויזען. און אפשר האט זי יא טאַלאַנט, נאָר די דירעקטארען און טעאַטער־קאָמערסאנטען האבען איהר נישט געוואָלט געבען א געלעגענהייט.

די שעהנע אַקטריסע האט געזעהען, אַז עס איז אַ מעשה אָהן אַ עק, האט זי זיך אָפגעזוכט א רייכען בחור, וואס האט געוואָלט מיט איהר חתונה האָבען. און פונקט דעמאָלט, ווען דער חתן האט גערעדט מיט איהר וועגען חתונה האָבען, האט זי זיך דערוואוסט, אַז א האָליוואודער דירעקטאר האט זי געזעהן אין אַ רעסטאראַן און ער באַט איהר אָן אַ שטעל אין די פילמען, אויב זי וועט פאָהרען מיט איהם קיין אמעריקע. דער חתן האט איהר נישט דערלויבט צו טאָן אַזאַ זאך, איהר פאָטער האט אויך פערוואָרפען מיט הענט און מיט פיס און הערמינאַ האט געמוזט צוריקווייזען דעם אָנבאָט.

דאָס האט איהר געמאַכט מורא'דיג נערוועז, אָבער דער חתן האט איהר געטרייסט. אַז ער וועט אויסווירקען פאר איהר א ראָל אין אַ געפלאנטער דראמע, דאָס האט איהר אַפּיסעל בערוהיגט, אָבער פונקט דעמאָלט איז געקומען דער צווייטער קלאפּ: איהר חתן האט אנגעוואוירען זיין רייכע שטעל און האט קיין אַנדער שטעל נישט געקראגען. זי איז געוואָרען פערצווייפעלט און עס האט געהאַלטען דער ביי, אַז זי זאָל אוועק פון שטאט מיט שאַנד. אָבער דאָ האט זיך געיאוועט א שטיקעל האָפנונג: די קאָמפאניע, וואָס האט געדאַרפט צונויפשטעלען די אקטיארען און אַקטריסעס פאר דער דראמע, האט איהר געלאָזט וויסען, אַז אינגיכען וועט זי דאַרפען קומען מאכען רעפּעטיציע.

הערמינא האט זיך גענומען גרייטען צו דער רעפּעטיציע מיט אַ ליידענשאַפטליכען פלייס. אָבער פונקט דעמאָלט, ווען די אַקטיאָרען האָבען זיך געדאַרפט צונויפקומען, האָט מען איהר מודיע געווען, אַז די קאָמפאניע לעזט זיך אויף, ווייל עס איז נישטא קיין געלד אויף אויפצופיהרען די דראמע.

הערמינא'ן איז נמאס געוואָרען דאָס לעבען, און זי האט בעשלאָסען נאָכצוטון דער „אומבעקאַנטער פון דער סען": זי איז אוועק צום טייך און ווי נאָר זי האט געזעהען, אַז קיינער געהט נישט, איז זי אַראָפּגעשפרונגען אין וואַסער.

אַ פאליציי־בעאַמטער האט דערהערט דעם פליוסק. איז ער גלייך אַריין אין א שיפעל און האט זי אַרויסגעראטעוועט. דערווייל זענען אָנגעלאָפען רעפּאָרטערס און די צייטונגען האָבען צעטראגען די נייעס, אַז די גרעסטע שעהנהייט פון ווין איז געפּרובען געוואָרען א דערטרונקענע. די זאָזיגע נייעס האט זיך פערוואַנדעלט אין א שטיקעל סאנסאציע און איצט, אַז מען האט אהר אָפגעראַטעוועט איז די שעהנהייט אין דער גרעסטער פערצווייפלונג, ווייל פון אַלע זייטען וויל מען איהר אַנגאזשירען אַלס שפּילערין און אַלס קינא־סטאר, און זי ווייסט נישט וועלכען אָנבאָט פריהער אָנצונעמען.

אַביסעלע קיבּיץ

(הומאָר פון טאָג)

א באלעבאָסטע האט דערלאנגט א ישיבה בחור א טעלער מילכיגע גרויפען. דער ישיבה־בחור גיט אַ מיש מיט דער לעפעל און נעהמט זיך גלייך אויסטון, רופט זיך אָפּ די באלעבאָסטע מיט שרעק:

— וואס געהט איהר טון?

— איך מעג אפילו דערטרונקען ווערען, מוז איך געפינען אַ גרויפ — זאָגט דער ישיבה־בחור.

* * *

א גביר האט גענומען אנ'אורח אויף שבת, ביים טיש ויצט דער אורח און טוט אָפט דאנקען גאָט פאר אזוינע רייכע שעהנע געשיר, פרעגט איהם דער גביר:

„ר' ייד, וואָס דאנקט איהר אזוי פיל גאָט, עס איז דאָך נישט אייערע?"

„אמת", ענטפערט דער אורח, אָבער איצט האָב איך דאָך די זעלבע הנאה פון קוקען אויף זיי ווי איהר".

„אבער נאָכ'ן עסען וועל איך דאָך זיי צונעהמען און פערשליסען און איהר וועט דאָך זיי נישט קענען זעהן?"

„אמת, אָבער איהר אליין וועט דאָך אויך נישט קענען זיי זעהן"

„נו, איך קאָן דאָך זיי פערקויפען און איהר נישט".

„אָ. אויב איהר וועט זיי פערקויפען וועט שוין זיין אז אָך און וועה צו אייך".

גרינדונג פון דעם יודישען ועד הקהלות אין ענגלאנד

דעם שבת איז געוואָרען 175 יאהר זינט עס איז געגרינדעט געוואָרען אין ענגלאנד די יודישע „באָארד אָף דעפּוטיס" (ועד הקהלות), וועלכע איז די רעפּרעזענטאטיווע קערפּערשאַפט פון די יודישע קהלות און קערפּערשאַפטען אין גרויס בריטאניען, וועלכע בעשעפטיגען זיך מיט יודישע געזעלשאַפטליכע ענינים.

צו יענער צייט האָבען עקזיסטירט צוויי יודישע קהלות אין לאָנדאָן: איינע די ספרדישע, אָדער פּאָרטוגעזישע, ווי זי האט זיך גערופען, און די צווייטע די אשכנזישע. יעדע קהלה האט זיך דאמאָלט בעצייכענט מיט דעם הויכען טיטול „נאציאָן". דאָס הייסט, אַז די יודען האָבען דאָ געהאַט צוויי „נאציאָנען": די „פּאָרטוגעזישע נאציאָן" און די „אשכנזישע נאציאָן". די פּאָרטוגעזישע איז געווען די עלטערע און די איינפלוסרייכערע אין ענגלאנד. זי איז געפיהרט געוואָרען פון איהרע עלטסטע, וועלכע זענען בעטראכט געוואָרען אַלס אריסטאקראַטען, און וועלכע האָבען זיך גערופען „דעפּוטאַדאָס", (דעפּוטירטע).

צווישען די צוויי יודישע קהלות האָט נישט עקזיסטירט קיין פערבינדונג. די פּאָרטוגעזישע קהלה זייענדיג די עלטערע, די רייכערע און פאַלגליך מיט גרעסערען איינפלוס פלעגט ערפיהלען פערשידענע געזעלשאַפטליכע פליכטען. אין יענעם יאהר 1760 איז דזשאָרדזש דער דריטער געוואָרען קעניג. די „דעפּוטאַדאָס" פון דער פּאָרטוגעזישער קהלה זענען מיט דער געלעגענהייט געגאַנגען אויסצודריקען לאָיאַליטעט צום קעניג. אָט דאָס האָט אַרויסגערופען אַ פּראָטעסט פון דער צווייטער „נאציאָן", דאָס הייסט פון דער אשכנזישער קהלה, פאר וואס מען האָט איהר איגנאָרירט, פאר וואס מען האָט איהר נישט צוגעזאָגט געטון, אַז עס געהט אַזאַ דעפּוטאַציע, כדי זי זאָל זיך אויך קענען בעטייליגען.

אָט דער פּראָטעסט האָט געפיהרט צו פערהאַנדלונגען צווישען די צוויי קהלות, אַז זיי זאָלען שאַפען געוויסע פערבינדונגען צווישען זיך, אַז זיי זאָלען זיך פון צייט צו צייט בעראַטען צוזאַמען, און איינע זאָל לאָזען וויסען די אַנדערע, ווען זיי האָבען בדעה אָנצונעהמען וועלכען ס'איז אַלגעמיינעם געזעלשאַפטליכען שריט.

וועגען אָט דעם צוועק האָט די אשכנזישע קהלה אויך בעשטימט א קאָמיטעט פון דעפּוטירטע, ווי די פּאָרטוגעזישע האָט געהאַט. דער דאָזיגער קאָמיטעט האָט זיך גערופען „דייטשער גהיים קאָמיטעט פאַר עפענטליכע ענינים".

דעם 14־טען דעצעמבער 1760 האָט די פּאָרטוגעזישע קהלה אָבגעהאַלטען א זיצונג, אויף וועלכער עס זענען מיטגעטיילט געוואָרען די נעמען פון די מיטגלידער פון דעם „דייטשען געהיים קאָמיטעט". די פּאָרטוגעזישע קהלה האָט אויף יענער זיצונג אויך געפאַסט א רעזאָלוציע, וואָס האָט געלויטעט: „עס ווערט בעשטימט, אַז ווען עס וועט זיין א געלעגענהייט פאר אַנ'עפענטליכען אַרויסטריט, וואָס וועט אינטערעסירען ביידע נאציאָנען, וועלען מיר פון אונזער זייט מיטטיילען צו דעם קאָמיטעט פון דער האָלענדישער יודישער סינאַגאָגע, וואָס מיר דענקען, אַז ס'איז פאַסיג צו טון, און מיר ווינשען אַז די דערמאָהנטע דזשענטעלמען זאָלען טון דאָס זעלבע, און זאָלען דאָס פּראַטאָקאָלירען".

אָט דאָס איז געווען דער אָנהויב פון דער יודישער באָארד אָף דעפּוטיס. די פּאָרשטעהער פון די צוויי קהלות זענען זיך זינט דאַן אָפט צוזאַמענגעקומען און די יודישע רעפּרעזענטאַטיווע קערפּערשאַפט האָט זיך געהאַלטען אין איין ענטוויקלען ביז זי האָט געגרייכט איהר איצטיגע מדרגה. עס זענען איצט אין דער יודישער באָארד אָף דעפּוטיס פערטראטען: 87 שוהלען פון לאָנדאָן; 128 שוהלען פון די פּראָווינץ־שטעט אַלע ארגאַניזירטע יודישע קערפּערשאַפטען. די דאָמיניאָנס; אויסטראַליען, קאַנאַדאַ, זיד אַפריקא און ניו זעלאַנד האָבען אויך פערטרעטער אין דער באָארד.

די יודישע „באָארד אָף דעפּוטיס" איז די עלטסטע יודישע רעפּרעזענטאַטיווע קערפּערשאַפט אין דער גאַנצער וועלט.

היסטאָריקוס

וויפיל יודישע בעאמטע

זענען אנגעשטעלט אין די מאגיסטראטען אין פוילען?

אין שייכות מיט דער אנטיסעמיטישער העצע וועלכע האָט לעצטענס אָנגענומען גאר שאַרפע פארמען און מיט דער טענדענץ צו בעזייטיגען יודישע בעאַמטע פון די מאגיסטראטען און פון די מאגיסטראטישע אינסטיטוציעס, האָט דאָס עקאָנאָמישע סטאטיסטישע ביוראָ ביים „צעקאבע" זיך געשטעלט פאר אַנ'אויפגאבע פעסטצושטעלען מיט דער הילף פון די קהלות און א רייהע קאָאָפּעראטיווע בענק די פאקטישע צאָהל יודישע בעאַמטע אין די מאגיסטראטען און אין די מאגיסטראטישע אינסטיטוציעס. די מאַטעריאַלען, וועלכע זענען ביז איצט דערהאַלטען געוואָרען פון 3550 שטעט און שטעטלעך אין פוילען, ווערען שוין בעאַרבייט און וועלען אין גיכען פערעפענטליכט ווערען.

די פּראָוויזאָרישע בערעכנונג פון די דאָזיגע מאַטעריאַלען בעווייזען, אַז אין אַ גאַנצער רייהע שטעט אין די דרום־מזרח און צענטראַל־וואַיעוואָדשאַפטען איז די צאָהל יודישע בעאַמטע אין די מאגיסטראַטען, אין פערגלייך מיט דער צאָהל נישט־יודישע בעאַמטע א מינימאַלע, הגם די יודישע בעפעלקערונג אין די דאָזיגע שטעט בעטרעפט א בעדייטענדיגען פּראָצענט (אָפט 40—50 פּראָצ.) פון דער אַלגעמיינער בעפעלקערונג. גאַנץ אָפט זענען די מאגיסטראטען אין שטעט מיט א כמעט אויסשליסליך יודישער בעפעלקערונג ריין פון יודישע בעאַמטע.

אין 350 שטעט און שטעטלעך, פון וועלכע עס זענען דערהאַלטען געוואָרען מאַטעריאַלען, בעטרעפט די צאָהל יודישע בעאַמטע אין די מאגיסטראַטען 7,6 פּראָצענט, בעת די יודישע בעפעלקערונג אין די דאָזיגע שטעט מאַכט אויס 40,9 פּראָצענט, פון דער אַלגעמיינער בעפעלקערונג.

אין לאָדז בעטרעפט די יודישע בעפעלקערונג איבער 40 פּראָצ. פון דער אַלגעמיינער בעפעלקערונג. אין לאָדזער מאגיסטראַט און מאגיסטראַטישע אינסטיטוציעס זענען בעשעפטיגט 2985 בעאַמטע, דערפון 103 יודען, ד. ה. סך־הכל 3,6 פּראָצענט.

אין אָזאָרקאָוו בעטרעפט די יודישע בעפעלקערונג 39,4 פּראָצ. פון דער אַלגעמיינער בעפעלקערונג. פון די 16 בעאַמטע, וועלכע זענען בעשעפטיגען אין אָרטיגען מאגיסטראַט איז נאָר איינער, אַ ייד.

אין די שטעט סולעוו, קאָנין, לענטשיץ (לאָדזער וואַיעוואָדשאַפט בעטרעפט די יודישע בעפעלקערונג פון 29 ביז 53 פּראָצענט אין די מאַגיסטראַטען פון די דאָזיגע שטעט איז אָבער נישטא קיין איין יודישער בעאַמטער.

ענליך איז אויך דאָס בילד אין דער וואַרשאָווער, לובלינער און נאוואגרודקער וואַיעוואָדשאַפטען אין ראַווא־מאַזאָוויעצקא, גאָמבין, דינעס, וואו די יודישע בעפעלקערונג בעטרעפט ביז 62 פּראָצ. איז אין די מאגיסטראַטען נישט בעשעפטיגט קיין איין יודישער בעאַמטער.

אין פולאַוו, כרוביעשאָוו, ניעשוויעז, סטאָלפּצע, וואו די יודען בעטרעפען א העלפט פון דער בעפעלקערונג, איז פערהאַן בלויז צו איין־איינציגען יודישען בעאַמטען אויף די 15—20 בעאַמטע אין יעדער שטאָט.

(יט"א)

דאס לעבען אין ווארשא

(טעלעפאנישע ידיעות פון דער הויפט־שטאט)

רעזאָלוציעס פון הויפט־ראַט פון „צענטאָס"

אין משך פון צוויי טעג האָבען געדויערט בעראַטונגען פונ'ם הויפּט־ראַט פון „צענטאָס", אין וועלכע זענען געווען פערטרעטען די פאָרשטעהער פון די ראַיאָן־אָרגאַניזאַציעס פון „צענטאָס" אין גאַנץ פוילען. עס זענען אַרומגערעדט געוואָרען אַלע פראַגען, וועלכע זענען פערבונדען מיט'ן פּראָבלעם פון קינדער־שוץ און יתומים־פערזאָרגונג אין פוילען. עס איז אונטערשטראָכען געוואָרען דער געוואַלדיגער וואוקס פון דער צאָהל נויטבעדערפטיגע קינדער, וועלכע ווערען צוליב דעם אַלץ־װאַקסענדיגען עקאָנאָמישען קריזיס נישט דערנערט און נישט בעקליידט און געפינען זיך, הויפטזעכליך אין די קלענערע שטעטלעך, אין א שרעקליכער נויט.

דער הויפּט־ראַט פון „צענטאָס" האָט געגעבען בעראַכט די בעזונדערע פאָרמען פון קינדער־הילף, ווי אַנשטאַלטען - פערזאָרגונג, פּריוואַטע פערזאָרגונג, האַלב־אינטערנאַטען, בעשפייזונגס־ און בעקליידונגס אַקציעס, קינדער־היימען, קינדער־קלובען, פאָך־וואַרשטאַטען, פערמעס, הייל־ און רוהע־קאָלאָניעס, קינדער־גערטנער א. אַז. וו. און פעסטגעשטעלט די דרינגענדע נויטווענדיגקייט צו געבען באַלדיגע הילף די טויזענדער שוצלאָזע יודישע קינדער אין אַלע עקען לאַנד.

דער הויפּט־ראַט האָט, צווישען אַנדערע, אָנגענומען אַ רעזאָלוציע וועגען פערשטאַרקען און פערברייטערען די אַרבייט פונ'ם פערבאַנד און ספּעציעל אויף די געביטען פון האַלב־אינטערנאַטען, וואַרשטאַטען, שול־גערטנער, פאָך־בעראַטונגס־שטעלעס א. אַ. וו. דער הויפּט־ראַט האָט בעשלאָסען פערשטאַרקען די אַרבייט אויפ'ן געביט פון פּראָדוקטיוויזירען די יוגענד און נעמליך — ביים פערברייטערען די פאַך־וואַרשטאַטען, שאַפען לאַנדווירטשאַפטס־פערמעס, אָרגאַניזירען פאַטראָנאַטען, אָבהיטען די אָבמאַכען מיט די מייסטערס א. א. וו. דער הויפּט־ראַט האָט פּראָקלאַמירט א זאַמעל־קאַמפּיין לטובת די קינדער־שוץ־אַקציעס אין גאַנצען לאַנד און האָט בעשלאָסען פערשטאַרקען די פּראָפּאַגאַנדע וועגען דער טעטיגקייט פון די קינדער־שוץ־אָרגאַניזאַציעס, וועלכע זענען אָנגעשלאָסען אין פערבאַנד.

דער הויפּט־ראַט האָט אויך בעשלאָסען זיך צו ווענדען צו די אויסלענדישע אָרגאַניזאַציעס וועגען גרעסערע אונטערשטיצונג און אין לאַנד גופא פערשטאַרקען די אַקציע פון אַרויסבעקומען די געהעריגע סובסידיעס פון די מלוכה'שע און קאָמונאַלע אינסטיטוציעס.

דער הויפּט־ראַט פון „צענטאָס" האָט גענומען צו קענטניש דעם בעריכט פון דער עקזעקוטיווע פונ'ם פערבאַנד וועגען דער אַקציע פון זומער־קאָלאָניעס, וועלכע דער פערבאַנד האָט היי־יאָהר דורכגעפיהרט און וועלכע האָט אַרומגענומען העכער 12.000 קינדער, און האָט בעשלאָסען צו פערגרעסערען היינטיגס יאהר די אַקציע פון די ווינטער־קאָלאָניעס. דער פערבאַנד האָט אויך פערברייטערט דעם אַנשטאַלט פאר טעפּעקטיווע קינדער אין אָטוואָצק און געעפענט א פּאַראַלעלען אַנשטאַלט פאר קליינע קינדער אין זאַטשעביע, נעבען פאַלעניץ. דער הויפּט ראַט האָט גענומען צו קענטניש, אַז דער פערבאַנד האָט פונאַנדערגעשיקט אַנ'אויפרוף צו 1.000 יודישע קהלות אין פוילען וועגען שטיצע מצד די קהלות פאַר דער אויפזיכטס־אַרבייט, וועלכע די אינסטיטוציעס פון „צענטאָס" פיהרען לטובת דעם יודישען שוצלאָזען קינד.

גרויסע געזעלשאַפטליכע פערזאַמלונג אין ראַדאָם וועגען בעקעמפען די יודען - פערפאָלגונגען אין דייטשלאַנד

די טעג איז אין ראַדאָם, לויט דער איניציאַטיוו און אונטערן פאָרזיץ פון פרוי ד"ר לעווין, פאָרגעקומען אַ גרעסערע בעראַטונג פון אָרטיגע אָנגעזעהענע געזעלשאַפטליכע טוער וועגען פערשטאַרקען אין ראַדאָם די אַקציע געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאַנד. אין דער דאָזיגער בעראַטונג האָבען זיך אויך בעטייליגט די ספּעציעל־געקומענע פון וואַרשאָ רעד. מ. טורקאָוו, און מ. מרובקא, וועלכע האָבען אין אויספיהרליכע רעפעראַטען בעגרינדעט די נויטיגקייט פון פערשטאַרקען די אָנגעהויבענע אָבוועהר־אַקציע.

נאָך אַ לעבהאַפטער דיסקוסיע, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט, פרוי ד"ר לעווין, ראַטמאַן ד"ר פאַסטמאַן, ד"ר הורוויטש, ראַטמאַן לעשטש, מגר. זיגמאַן, רעד. הערץ, מ. ריכטמאַן, דיר. מאַרגענלענדער, א. אַנד. זענען אָנגענומען געוואָרען אַ רייהע בעשלוסען וועגען דער פערשטאַרקונג פון דער אַקציע אין ראַדאָם.

א דאנק דעם מארשאל יוזעף פילסודסקי

איז אין דער וואוינונג פון זיין ברודער אדאם פילסודסקי אפגערופען געווארען די גזירה צו שליסען דאס יודישע שפיטאל אין ווילנע

ווילנע.

מיט דער פערזאָן פון פערשטאָרבענעם אַדאַם פּילסודסקי'ן איז פערבונדען דאָס אָפּרופען די גזירה איבער דעם יודישען שפּיטאָל, וועלכעס די ווילנער שטאָט־פערוואַלטונג האָט ווי בעקאַנט, געוואָלט שליסען צוליב „עקאָנאָמישע" טעמים.

די ווילנער יודישע געזעלשאַפטליכקייט האָט אָנגעקוועטשט אַלע פּרוזשינעס אַבי נאָר אָפּצורופען די גזירה. וועלכע האָט שוין געהאַלטען ביים רעאַליזירט ווערען, די ענטשיידונג איז געפאַלען טאַקע אין וואוינונג פון אַדאַם פּילסודסקי.

געשעהען איז דאָס ביי פאָלגענדע אומשטענדען:

די ווילנער יודישע געזעלשאַפטליכע עסקנים האָבען זיך געווענדעט צווישען אַנדערען אויך, צום געוועזענעם ווילנער וואָיעוואָדע און איצטיגען אינערן־מיניסטער ראַטשקעוויטש. ס'איז געווען יוויינאַכט אויף דער ווייגאַכטס־סעודה אין וואוינונג פון אַדאַם פּילסודסקי זענען אָנוועזענד געווען זיין ברודער מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי און דער סענאַט־מאַרשאַלעק ראַטשקעוויטש.

בעה'ן געשפּרעך האָט מיניסטער ראַטשקעוויטש צווישען אַנדערע דערקלערט דעם מאַרשאַל פּילסודסקי, אַז די יודען בעקלאָגען זיך, אַז די שטאָט־פערוואַלטונג וויל שליסען דאָס יודישע שפּיטאָל.

דער מאַרשאַל האָט א קנייטש געטון מיט'ן שטערן און זיך אָפּגערופען.

— צו וואָס טוט איהר דאָס? לאָזט צו רוהע.

דערמיט איז דער ענין אויסגעשעפּט געוואָרען. די גזירה איז אָפּגערופען געוואָרען.

ראָל פון בערלין אין די לעצטע אַנטיסעמיטישע עקסצעסען אין פוילען

פון דער לעצטער זיצונג פון ענגלישען ועד הקהלות

לאָנדאָן (יט"א) אויף דער לעצטער זיצונג פון ענגלישען ועד־הקהלות איז מיטגעטיילט געוואָרען, אַז אין די ראַהמען פון דער הילפס־אַקציע אין ענגלאַנד פאַר פוילישע יודען איז געזאַמעלט געוואָרען א סומע פון 31,447 פונט, און עס איז אויסגעדריקט געוואָרען די האָפנונג, אַז די זאַמלונג וועט דערגרייכען אַ סומע פון 50 טויזענד פונט.

אויפ'ן פאָרשלאַג פון פּרעזידענט פון ועד־הקהלות איז דורך אקלאמאַציע אויסגעדריקט געוואָרען א דאַנק פאַר זיין טעטיגקייט דעם אָבטרעטענדען אויבערקאָמיסאַר פון פעלקער־בונד פאַר די עניים פון דייטשע פליטים, דזשעמס מאקדאָנאַלד.

אין זיין בעריכטס־רעפעראַט וועגען דער לאַגע פון יודען אין פערשידענע לענדער האָט דער פּרעזידענט פון „דזשאינט פאָרעין קאמיטע" לעאָנאַרד מאָנטעפיאָרע, בעהאַנדלענדיג די לאַגע פון יודען אין דייטשלאַנד, צוריקגעוויזען אייניגע פרישע אַנטיסעמיטישע בעהויפּטונגען פון דער דייטשער נאַצי־פּראָפּאַגאַנדע און צוו. אַנד. אָנגעוויזען אויף דער נויטווענדיגקייט, נישט אָפּצושטעלען די יודישע פּראָטעסט־בעוועגונג געגען די נאַצי־רשעות'ן. מיר מוזען כסדר — האָט מאָנטעפיאָרע ערקלערט — ציהען די אויפמערקזאַמקייט פון דער וועלט אויף די נאַצישע נוגשים פון דייטשען יודענטום, ווייל אין געגענפאַל וועט די קולטור־וועלט אָנהויבען גלויבען, אַז מיר ווערען גלייכגילטיג צו די דאָזיגע רדיפות.

בערלין — האָט מאָנטעפיאָרע ערקלערט — איז היינט־צו־טאָג דער הויפּט־צענטער, וואו עס ווערט פּראָדוצירט דער אַנטיסעמיטיזם, און דאָס איז בעזונדערס ריכטיג אין בעצוג אויף די לעצטע אַנטיסעמיטישע אַרויסטרעטונגען אין פוילען.

ווי יט"א האָט שוין טעלעגראַפיש מיטגעטיילט, האָט די א"י־קאָמיסיע פון ועד־הקהלות, נאָך א לענגערער אונטערזוכונג, בעשלאָסען, צו אַקצעפּטירען די שטעלונג פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע לגבי דער „העברה". דער פּרעזעס פון דער א"י־קאָמיסיע, ד"ר ישראל פעלדמאַן, האָט אין זיין בעריכט ערקלערט, דאָס די קאָמיסיע איז געקומען צו דער מסקנה, אַז דער טראַנספער איז נישט גורם קיין שאָדען דער באָיקאָט־בעוועגונג און פון דער אַנדערער זייט איז זיין אויספיהרונג אַ גרויסע טובה פאַר די דייטשע יודען, וואָס ווילען אַרויספיהרען זייערע קאַפּיטאַלען פון דייטשלאַנד קיין א"י. ד"ר פעלדמאַן גיט אַן איבערבליק איבער דער געשיכטע פון דער „העברה" און שטעלט פעסט, אַז דער פאַקט, דאָס די עקזעקוטיווע פון דער יודישער אַגענץ האָט איבערגענומען די קאָנטראָל איבער'ן טראַנספער איז אַ גאַראַנטיע פאַר דער טעטיגקייט פון דער „העברה". וואָלט דער טראַנספער דורך דער פערמיטלונג פון דער „העברה" באמת גורם געוועזען, אַז עס זאָל געבראָכען ווערען דער באָיקאָט געגען דייטשע סחורות, וואָלט דייטשלאַנד זיכער געוועזען פאַראינטערעסירט אין דער אויסברייטערונג און אונטערשטיצונג פון דער „העברה". אין דער אמת'ן אָבער געשעהט פונקט דאָס פערקעהרטע, און די דייטשע רעגירונג מאַכט דער „העברה" וואָס ווייטער אַלץ גרעסערע שוועריגקייטען ביים אַרויספיהרען טראַנספער־סחורות פון דייטשע יודען קיין א"י.

אַרום בעריכט פון ד"ר פעלדמאַן האָט זיך ענטוויקעלט א הייסע דיסקוסיע, אין וועלכער די ועד־מיטגלידער ד"ר שמואל דייכעס און סיריל העגריקס זענען אַרויסגעטרעטען געגען טראַנספער, דאַגעגען האָבען איהם פערטיידיגט ש. באַקסטאַנסקי, ישראל קאָהען און מ. לאַזאַרוס.

אין דער אָפּשטימונג איז דער בעריכט פון ד"ר פעלדמאַן בעשטעטיגט געוואָרען מיט א מעהרהייט שטימען.

געשטאָרבען דער לעצטער מאַן

פון „לעצטער מאַן קלוב" וואָס האָט זיך געגרינדעט אין 1884

יוען טשאַרלס מ. לאַקוואוד איז נישט לאַנג צוריק געשטאָרבען אין דער סאָלדאַטען־היים, און מיט איהם אָפּגעשטאָרבען א גאַנצע אָרגאַניזאַציע, וואָס האָט זיך געגרינדעט אין דער צייט פון דעם ציווילען קריג.

לאַקוואוד איז געווען דער לעצטער מאַן פון די 34 וועטעראַנען, וועלכע האָבען געגרינדעט דעם „לעצטער מאַן קלוב" אין סטילוואָטער, אין דעם יאהר 1884. דאָס זענען געווען סאָלדאַטען פון דעם ציווילען קריג. זיי זענען געווען אָנגעשלאָסען אין א רעגימענט, וועלכער איז געשטאַנען אין סטילוואָטער. דער רעגימענט איז צונויפגעשטעלט געוואָרען אין דעם יאהר 1861. דער רעגימענט האָט געהאַט א נאָמען פאַר זיינע פערדינסטען אין דער אַרמעע און פאַר זיינע אויסצייכנונגען אין דעם קריג.

אַלע יאהר פלעגען זיך צונויפקומען די מיטגלידער פון דעם קלוב אין סטילוואָטער. אין א יאָהר אַרום, נאָכדעם ווי דער קלוב איז אָרגאַניזירט געוואָרען, איז געשטאָרבען דער פאָטער פון איינעם פון די מיטגלידער פונ'ם קלוב און איבערגעלאָזט א פלאַש וויין פאַר'ן קלוב. דער אַלטער האָט פאַר'ן טויט פאַרגעלייגט, אַז די פלאַש וויין זאָל נישט געעפענט ווערען אַזוי גיך. זאָל מען די פלאַש וויין בעהאַלטען ביז עס וועט בלייבען איין מיטגליד אין דעם קלוב און דאַן זאָל דער איינער זי עפענען און אויסטרינקען א טאָסט פאַר די אַלע אַנדערע וואָס זענען אוועק פון דער וועלט.

יעדען יאהר, דעם 21־טען יולי, איז מען זיך צונויפגעקומען ביי א טיש, וואָס איז געווען צוגעגרייט פאַר 34 פערשוין. טאָמער איז איינער געשטאָרבען, האָט מען זיין פלאַץ, וואו ער פלעגט שטענדיג זיצען, בעדעקט מיט א שוואַרצען טוך. זיין קבר איז דערנאָך בעצירט געוואָרען מיט 34 בלומען.

ווען עס האָט אויסגעבראָכען דער וועלט־קריג האָט דער קלוב נאָך געהאַט א טוצען מיטגלידער, אָבער אין דעם יאהר 1925 זענען שוין נישט געווען מעהר ווי דריי געצעהלטע וועטעראַנען אין דעם קלוב.

יעדער פון די דריי האָט אַלעמאָל מורא געהאַט, אַז איהם זאָל נישט אויסקומען צו זיין דער לעצטער מאַן פון דעם קלוב „דער לעצטער מאַן", וואָס וועט מוזען עפענען די פלאַש וויין און אויסטרינקען אייגער אַליין דעם טאָסט פאַר די געשטאָרבענע חברים, וועמעס שטולען וועלען שטעהן מיט שוואַרצע טיכער בעדעקט.

אין דעם יאהר 1927 זענען נאָך אַלץ געבליבען דריי וועטעראַנען: דזשאָן גאָף, 84 יאהר אַלט; פּיטער האָל, 89 יאהר אַלט, און טשאַרלז לאַקוואוד 85 יאהר אַלט, זייער לעצטער מיטינג איז פערוואַנדעלט געוואָרען אין א שטיקעל יום־טוב, אין וועלכען ס'האָבען זיך בעטייליגט א סך זייטיגע מענשען. געקומען זענען עלטערע בירגער פון דעם שטעטעל אָפּצוגעבען כבוד די דריי אַלטיטשקע פון דעם קלוב. אין דעם זאַל וואו עס זענען פאָרגעקומען די באַנקעטען יעדען יאָהר, איז געווען געפּאַקט מיט געסט. דער טיש פאַר די וועטעראַנען איז געדעקט ווי אַלעמאָל פאַר 34 מענשען. 31 שטולען זענען געווען בעצויגען מיט שוואַרצען טוך. אינמיטען טיש איז געשטאַנען די פערקאָרקעוועטע פלאַש וויין. ביי אַ זייטיגען טיש זענען געזעסען עטליכע אַלמנות פון די פערשטאָרבענע מיטגלידער פון דעם קלוב.

אויף יענעם מיטינג איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז מעהר וועלען שוין נישט פאָרקומען קיין יעהרליכע באַנקעטען, ווייל אַלע דריי מיטגלידער, וועלכע זענען פערבליבען, זענען שוואַך און קראַנק און עס איז נישט פאַר זייערע כחות צו מאַכען א רייזע.

פרוי ס. סעמועל בלומער, די אַלמנה פון א פערשטאָרבענעם וועטעראַן פון דעם קלוב, האָט בעדינט די דריי אַלטיטשקע, כאָטש זי אַליין איז שוין היבש אַלט, און נאָך דעם באַנקעט האָט מען געעפענט די פלאַש וויין. עס איז געווען שטיל אין דעם זאַל, מען האָט דעם אָטעם איינגעהאַלטען. איינער פון די דריי וועטעראַנען האָט אָנגעגאָסען א גלעזעל וויין און עס איבערגעגעבען צום צווייטען; יענער האָט א זופּ געטאָן און עס דערלאַנגט דעם דריטען. די פלאַש וויין איז דערנאָך פערמאַכט געוואָרען און צוריק אַוועקגעלייגט געוואָרען אויף דעמזעלבען פלאַץ וואו זי איז ביז איצט געלעגען.

יענעם יאהר זענען צוויי פון די דריי געשטאָרבען און עס איז געבליבען טשאַרלס מ. לאַקוואוד, און כאָטש דער קלוב איז שוין אָפיציעל געווען אָפּגעשאַפט און אויפגעלעזט, האָט פונדעסטוועגען לאַקוואוד צונויפגערופען עטליכע פריינד מיט א יאהר שפּעטער צו א באַנקעט אין דעמזעלבען זאַל און געפּראַוועט די זעלבע צערעמאָניע ווי אַלעמאָל, ער האָט אַפילו אויך געלייענט די פּאָעמע, וואָס איינער פון די געשטאָרבענע וועטעראַנען האָט פערפאַסט.

דאָס לעבען אין ארץ־ישראל

ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען אַגענטור

לאָיד דזשאָרדזש וועגען ארץ־ישראל־אויפבוי.

טאַנזשער. לאָיד דזשאָרדזש האָט צוגעשיקט דער ליטונג פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין מאַראָקאָ א בעגריסונגס־בריף אַלס ענטפער אויף דער אויפנאַהמע, וועלכע לאָיד דזשאָרדזש האָט בעקומען פון די מאַראָקאַנער ציוניסטען בעת זיין לעצטען בעזוך אין מאַראָקאָ. אין דעם בריף שרייבט לאָיד דזשאָרדזש:

„איך שעץ זעהר הויך די גוטע ווינשען, וועלכע זענען מיר אויסגעדריקט געוואָרען דורך אייער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. איך גראַטולי די בעוועגונג פאַר'ן גרויסען ווערק, וואָס איז שוין ביז איצט אָנגעטאָן געוואָרען פאַר'ן אויפבוי פון דער יודישער נאַציאָנאַל־היים אין ארץ־ישראל און ווינש דעם דאָזיגען ווערק בסדר'דיגען ערפאָלג אין דער צוקונפט".

אַראַבישע יוגענד זאַמעלט געלד אויף אַן אַעראָפּלאַן פאַר איראַק

ירושלים. די אַראַבישע פּרעסע טיילט מיט, אַז די אַראַבישע יוגענד אין שכם הויבט אָן אַן אַקציע צו זאַמלען א פאָנד אויף קויפען אַן אַעראָפּלאַן אַלס מתנה פון די אַראַבער פאַרן לופט־פלאָט פון איראַק.

ווייטערע רעקרוטירונג פון א"י - אַראַבער צו איטאַליענישער אַרבייט אויפן אַביסינישען פראָנט

ירושלים. „פּאַלעסטין" טיילט מיט וועגען א ווייטערער רעקרוטירונג פון אייגנבוירענע א"י - אַראַבער, וואָס ווערען אַנגאַזשירט דורך איטאַליענער אויף אַרבייט אַרום מלחמה־פראָנט מיט אַביסיניען אין עריטרעאַ און סאָמאַלי. פריהער פלעגען די איטאַליענער רעקרוטירען אַזעלכע אַרבייטער במעט אויסשליסליך אין סיריען. איטאַליענישע אַגענטען אין חיפה זאָלען שוין האָבען אָפּגעשלאָסען אָפּמאַכען מיט א גרופּע פון 27 אַראַבישע אַרבייטער, וואָס זאָלען קומענדע וואָך אָפּגעשיקט ווערען קיין אַפריקע. איצט ווערען רעקרוטירט פרישע פּאַרטיעס אַראַבער צו דער אַרבייט אין מלחמה־פּאַס. ווי עס הייסט, זאָגט מען צו די אַראַבער צו צאָהלען זיי פון א האַלבען ביז א פונט טעגליך.

די לעצטע וואָכען מערקט זיך א שטאַרקע אויסוואַנדערונג פון איטאַליענער פון ארץ־ישראל. יעדע וואָך פערלאָזען דאָס לאַנד פון 10 ביז 20 איטאַליענער, הויפּטזעכליך מענער.

די איטאַליענישע קאָנסולאַטען אין א"י פיהרען דורך א זעהר גענויע רעגיסטראַציע פון איטאַליענישע בירגער, וואָס וואוינען אין לאַנד.

צווישען די איטאַליענישע בירגער אין א"י ווערט געפיהרט די אַקציע פון זאַמלען גאָלד־חפצים און ציהרונג פאַרן איטאַליענישען מלחמה־פאָנד. ווי עס הייסט, האָט די דאָזיגע אַקציע צו פערצייכענען גרויסע ערפאָלגען אין דער איטאַליענישער קאָלאָניע אין ארץ־ישראל.

אַליאַנס - שול א. נ. פון סילוויען לעווי אין חיפה

ירושלים. אויפן הר־הכרמל איז געלעגט געוואָרען דער גרונדשטיין פאַר א שול פון דער „אַליאַנס איזראַעליט" אויפן נאָמען פון נישט לאַנג - פערשטאָרבענעם פּרעזידענט פון דער אָרגאַניזאַציע, פּראָפ. סילוויען לעווי, די קאָסטען זענען פּרעלימינירט אויף 12 טויזענט פונט. זי זאָל האָבען אָרט פאַר טויזענט שילער.

איטאַליען לאָזט נישט אַריין קיין א"י פּרוכטען.

ירושלים. די אַראַבישע צייטונג „אַל ליוואַא" טיילט מיט, אַז א שיף מיט א"י ציטרוס פּרוכטען וואָס איז געווען בעשטימט פאַר איטאַליען, איז דורך דער איטאַליענישער מאַכט צוריקגעשיקט געוואָרען קיין א"י אַלס רעפּרעסיע געגען דעם וואָס די א"י רעגירונג איז צוגעשטאַנען צו דער סאַנקציע אָנווענדונג געגען איטאַליען.

דער עקספּאָרט פון א"י - פּרוכטען

ירושלים. לויט אָפיציעלע ציפערען זענען אין משך פון לויפענדען סעזאָן ביזן 8. דעצעמבער עקספּאָרטירט געוואָרען פון א"י 1,119,453 קעסטלעך ציטרוס - פּרוכט, דערונטער אַנ'ערך 285 טויזענט קעסטלעך גרעיפּ־פּרוכט. דער הויפּט־עקספּאָרט ווערט בעזאָרגט דורכן יפו'ער פּאָרט (העכער דריי פערטעל מיליאָן קעסטלעך).

אורטייל געגען פּיקעט - מיטגלידער אין ראשון לציון

ירושלים. דער בריטישער ריכטער אין יפו באַדילי, האָט פער'משפט 11 מיטגלידער פון אַנ'אַרבייטער־פּיקעט אין ראשון־לציון, וועלכע האָבען אין נאָוועמבער ה. י. געהאַט געשטערט אַראַבישע אַרבייטער אין זייער אַרבייט אין פּרדס פון ה' סנדלר אין בית־דגון. אַלע זענען פער'משפט געוואָרען צו בעצאָהלען ערבות־דעפּאָזיט אין דער הויך פון 20 פונט יעדער אויף א צייט פון 12 חדשים.

אַ פּרישער מעמאָראַנדום „געגען יודישען געוועהר - שמוגעל"

ירושלים. דער שעף פון דער מופטי־פּאַרטיי, דזשעמאַל על־הוסייני, האָט איבערגעגעבען דער א"י־רעגירונג א פרישען מעמאָראַנדום, אין וועלכען ער פאָדערט פון דער רעגירונג איינצושטעלען אויף דער סיריש־א"י'ער גרענעץ א ספּעציעלע וואַך, וואָס זאָל פערהיטען פאַרן „שמוגעל פון יודען און געוועהר קיין ארץ־ישראל".

די א"י־פּרעסע טיילט מיט, פון דער אַנדערער זייט, וועגען דער ענטדעקונג, וואָס די א"י־פּאָליציי האָט געמאַכט געגען א בעדואינען שבט, וואָס פערנעהמט זיך סיסטעמאַטיש מיטן שמוגעל פון געוועהר פון א"י קיין סיריען.

ווייטערע מעלדונגען פון אַראַבישער פּרעסע וועגען פלאָט מאַנעווערעס אויף די חיפה־וואַסערן.

ירושלים. די אַראַבישע פּרעסע ברענגט ווייטערע בעריכטען וועגען מאַנעווערעס פון בריטישען פלאָט אויף די חיפה'ער וואַסערן, חוץ מיליטער שיפען, וואָס סטאַציאָנירען אין חיפה, זאָלען אין די מאַנעווערעס זיך בעטייליגען עטליכע שיף־עסקאַדראָנען פון עגיפּטען.

צענטראַליזאַציע פון דער אַקציע פאַר תוצרת - הארץ

ירושלים. אין בנין פון דער יודישער אַגענץ אין ירושלים איז פאָרגעקומען א קאָנפערענץ, גערופען דורך דער אַגענץ - עקזעקוטיווע, געווידמעט דער פראַגע פון צענטראַליזירען די אַקציע פאַר תוצרת־הארץ. חוץ די מיטגלידער פון דער עקזעקוטיווע, א. קאַפּלאַן, י. גרינבוים, און דר. ראָטענשטרייך, האָבען אין דער קאָנפערענץ זיך בעטייליגט פאָרשטעהער פון ועד הלאומי און פערטרעטער פון די וויכטיגסטע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס אין לאַנד (האַנדעל, אינדוסטריע א. אַנד.) נאָך אַנ'אויספיהרליכער דיסקוסיע איז בעשלאָסען געוואָרען צו צענטראַליזירען די אַקציע, וואָס ווערט איצט געפיהרט זעלבסטשטענדיג דורך פערשידענע קערפּערשאַפטען. עס איז געוועהלט געוואָרען א צענטראַל ראַט אין וועלכען עס וועלען זיך בעטייליגען פאָרשטעהער פון דער יודישער אַגענץ, ועד־הלאומי, אינדוסטריעלער פערבאַנד, הסתדרות העובדים, פאָרשטעהער פון די תוצרת־הארץ קאָמיטעטען אין תל אביב און חיפה און רעפּרעזענטאַנטען פון אַנדערע אינסטיטוציעס און קערפּערשאַפטען, וואָס זענען פאַראינטערעסירט אין דער אַקציע.

ווייטערע אַרעסטן אין דער אויספאָרשונג

אַרום דער אַראַבישער טעראָריסטען־באַנדע אין ארץ־ישראל

ירושלים. די פּאָליציי האָט, אין לויף פון דער אויספאָרשונג אַרום דער טעטיגקייט פון דער אַראַבישער טעראָריסטען באַנדע אין די הרי הגלבע, דורכגעפיהרט א רייהע פרישע אַרעסטען. עס זענען אַרעסטירט געוואָרען צוויי מיטגלידער פון דער באַנדע, וועלכע עס איז ביז איצט געלונגען אויסצובעהאַלטען זיך פאַר דער פּאָליציי. די צאָהל אַרעסטירטע טעראָריסטען בעטרעפט איצט 16. ווי עס הייסט, ווערען נאָך געזוכט אייניגע מיטגלידער פון דער טעראָריסטען־באַנדע, וועלכע זאָל האָבען געצעהלט 25 מיטגלידער. ווי בעקאַנט, זענען בעת'ן צוזאַמענשטויס מיט דער פּאָליציי פיר טעראָריסטען דערהרג'עט געוואָרען.

די אַראַבישע פּרעסע טיילט מיט, אַז אויף א פאָדערונג פון קאָלאָניאַל־אַמט איז קיין לאָנדאָן אַרויסגעשיקט געוואָרען די פאָטאָגראַפיע פון פיהרער פון דער טעראָריסטען - באַנדע, שייך עז־על־דין על - קאַסאַם.

די פּאָליציי - קאָמאַנדע האָט צוטיילט 500 פונט אַלס בעלוינונג צווישען די פּאָליציי־בעאַמטע, וואָס האָבען זיך בעטייליגט אין דער ערשטער אַטאַקע אויף די אַראַבישע טעראָריסטען אין דער געגענד פון דזשענין.

ירושלים. די אַראַבישע צייטונג „על ליוואַא" טיילט מיט, אַז די געהיים - פּאָליציי אין א"י איז געקומען אויף די שפּורען פון מיטגלידער פון דער לעצטענס ענטדעקטער אַראַבישער טעראָריסטען - באַנדע אין סיריען. די א"י־פּאָליציי זאָל — ווי עס דערציילט די אַראַבישע צייטונג — אין איצטיגען מאָמענט זאַמלען ווייטערע אינפאָרמאַציעס וועגען די פערדעכטיגע אין געהערען צו דער סירישער טעראָריסטען - באַנדע, וואָס בעהאַלט זיך אויס אין א"י. „על ליוואַא" פערזיכערט, אַז די „פערדעכטיגע זענען פּראָמינענטע אַראַבישע פערזענליכקייטען, קעמפער פון אמת'ן נאַציאָנאַליזם".

Dr
B. Robinzon
אינערליכע קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען
אויף 10 פּאַמאַרסקאַ 10
פּראַנט, 2טער שטאָק, טעל. 131-86.
נעהמט אָן פון 6 ביז 8 אין אָוונט.

Dr.
R. Zalcwasser
כירורג
צעגעלניאַנאַ 19, טעל. 125-17
נעהמט אָן פון 1—2 און פון 4—6.30.